

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : De deviezencontrôle — Schuldevolutie in België van 1920 tot 1939 — Berichten over geld-, bank en financieewezen — Berichten over handel en nijverheid — Economische Wetgeving — Statistieken

DE DEVIEZENCONTROLE

De financiële overeenkomst tusschen Groot-Britannië en België gesloten op 5 October 1944 (1) stelt een pariteit vast van *fr* 176,625 voor één pond sterling. Zoo gehoopt mag worden dat deze koers zonder veel moeite zal kunnen worden gehandhaafd, toch moet het geval worden voorzien waarbij hij verdedigd moet worden. De overgangperiode die ons van den oorlogstoestand naar een nieuw regime van nationaal en internationaal evenwicht moet voeren, is bezaaid met hindernissen; van de leiders der monetair-politiek zal méér dan ooit bekwaamheid en technische vaardigheid moeten worden verlangd.

De kort na de bevrijding van het grondgebied stoutmoedig doorgevoerde saneering der geldcirculatie, heeft België in een bevoorrechte positie gebracht die het een gezonde monetaire basis verzekert, lang vóór dat zijn naburen dezelfde uitzuiveringsmaatregelen hadden kunnen nemen. Er is zonder twijfel veel gelegen aan de voorwaarden waaronder de laatste maatregelen inzake definitieve resorptie van de overtollige betaalmiddelen zullen worden doorgevoerd en het hangt ten slotte van hen af of de operatie al dan niet uiteindelijk zal slagen. Doch zeker is dat het beoogde doel zal bereikt worden zoo in den loop van deze laatste phase geen enkele grove fout wordt begaan.

In den loop van deze laatste etappe — de langste maar niet de zwaarste — is het van bijzonder groot belang te vermijden dat inmengingen van buitenuit de gevolgde politiek komen beïnvloeden en namelijk dat noodeloos den credietsector worde aangesproken. Buiten de onmisbare voedingsmiddelen, zullen omvang-

rijke hoeveelheden goederen moeten worden ingevoerd zoo wij ons bedrijfsleven terug op gang willen brengen. Ter bevrediging dier behoeften zullen aanzienlijke bedragen aan buitenlandsche betaalmiddelen moeten worden uitgegeven. Het spreekt van zelf dat hiermede, zoo niet met karigheid dan toch zoo zuinig mogelijk moet worden omgegaan. Verspilling moet absoluut worden vermeden. Geen pond sterling, geen dollar, geene peso mag noodeloos worden uitgegeven. Er zal dan ook een plan worden opgemaakt waarbij de aankopen derwijze zullen worden geregeld dat de meest dringende en de nuttigste het eerst aan de beurt komen.

Doch dat plan, hoe goed ook opgevat, zou niet met vrucht kunnen worden uitgevoerd zoo het niet gepaard ging met een stelsel van contrôle over de buitenlandse betalingen waarbij een rationeele aanwending van de beschikbare valutareserves wordt verzekerd. Het valt niet te ontkennen dat onder de huidige voorwaarden en zoolang de betrekkingen onder de landen niet weer normaal zullen zijn, toezicht over de financiële stroomingen zal moeten uitgeoefend worden en evnt. alle speculaties bestreden die niet met de belangen der gemeenschap strooken. Valutacontrôle is dus op dit oogenblik onontbeerlijk; eenieder neemt er vrede mee, doch met dien verstande echter dat zij niet als een doel op zichzelf beschouwd wordt.

Hoe streng ze ook in de eerste tijden dient toegepast om den toestand te beheerschen, toch mag ze geen hinderpaal zijn voor het handelsverkeer, noch een element van ontmoediging voor het particulier initiatief. Ze mag evenmin van blijvenden aard zijn. De vooruitgang wordt beter gediend door een regime van vrijheid dan door een regime van dwang. Wan-

(1) Cf. Novemhernummer 1944, blz. 85.

neer dan, ter beperking van de individuele rechten, buitengewone omstandigheden tot tusschenkomst dwingen, mag niet uit het oog worden verloren dat dit ter ontkenning van een tijdelijken toestand geschiedt en slechts om den overgang te vergemakkelijken van een crisisperiode naar normale toestanden.

De contrôle moet dus min of meer streng worden doorgevoerd al naar gelang de middelen waarover men beschikt en de te bereiken doeleinden. Inzake valuta zijn deze middelen voorhanden in 's lands deviezenvoorraad — in al haar vormen — en in de mogelijkheid dezen laatsten bij te houden, en aan te vullen. Doel van de contrôle is vooreerst beperking van de deviezenafgiften tot de essentiele behoeften, daarna, zoo de deviezenvoorraad voldoende is, verruiming van haar grenzen in het welbegrepen belang van de gemeenschap en terugkeer ten slotte tot een regime van vrijheid zoodra de hiervoor vereischte voorwaarden aanwezig zijn.

Daarbij komt dat de valutapolitiek gedeeltelijk afhangt van de houding der landen waarmede men handelsbetrekkingen onderhoudt en dat ze de beschikkingen door andere landen getroffen inzake contrôle op het kapitaalverkeer niet ongemerkt mag laten voorbijgaan inzonderheid wanneer, zooals heden, deze praktijken algemeen zijn.

Het is op een weinig na op beschouwingen van dezen aard dat het verslag aan den Regent steunt om de bij besluitwet van 6 October ingevoerde valutacontrôle te verantwoorden en het andere verslag dat wijst op de noodzakelijkheid van het oprichten van een Comité der Prioriteitsrechten dat voor de beste aanwending van de voorraden te zorgen heeft. Aldus voorziet de wetgever, dat de valutacontrôle, althans in den beginne, streng zal moeten uitgeoefend worden, om geleidelijk te verslappen wanneer een meer evenwichtige en meer normale toestand intreedt. Zoo ook zal de contrôle « zich naar de eischen van de transacties moeten plooiën en soepel genoeg blijven om den handel met het buitenland geen nuttelooze hinderpalen in den weg te leggen ». Ten slotte wordt door hem uitdrukkelijk voorzien dat « naarmate van den terugkeer naar het normaal leven, de banden die zij fataal zal opleggen geleidelijk kunnen gekort worden ».

Men doet goed deze door den wetgever duidelijk uitgesproken principes niet uit het oog te verliezen, want uit den tekst van het organiek besluit en mede van het aanvullend besluit blijkt dat de overheid die met de uitvoering van de contrôle belast is, de absolute bevoegdheid heeft om elke daad van beschikking te verbieden zoo het om een betaling ten gunste van het buitenland gaat en deze betaling een vermindering van den deviezenvoorraad van het land ten gevolge heeft.

Zoo derhalve de werking van het contrôleorgaan — i.c. het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel — zich normaal beperkt tot de verdediging

van 's lands voorraad aan buitenlandsche betaalmiddelen, en de beoordeeling over de beste verdeling der beschikbare middelen overgelaten wordt aan de overheid die de economische politiek van de regering moet toepassen — i.c. het Comité der Prioriteitsrechten — toch blijft de beslissing bij het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel, daar zijn goedkeuring onmisbaar is om de noodige deviezen voor een transactie te bekomen of om de deviezen waarover de importeur beschikt te mogen gebruiken.

Het spreekt vanzelf dat nauw contact bestaat tusschen het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel en het Comité der Prioriteitsrechten teneinde de vigeerende reglementeering zoo vlug en zoo lenig mogelijk te kunnen toepassen.

Dat contact bestaat feitelijk in de aanwezigheid van een afgevaardigde van het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel op de zittingen van de verschillende commissies van het Comité der Prioriteitsrechten. Het is inderdaad door die commissies dat zoo voor den buitenlandschen handel als voor de leiding van de binnenlandsche productie, de prioriteitsattesten worden toegestaan.

Om een nauwkeurig denkbeeld te verkrijgen over de positie van het Comité der Prioriteitsrechten in het kader van de overgangseconomie die we thans beleven, moet duidelijk onderscheid worden gemaakt tusschen zijn functie inzake in- en uitvoer eenerzijds en zijn rol in de vaststelling van de binnenlandsche productie anderzijds.

Laten we niet vergeten dat onze handelsbetrekkingen met het buitenland nog steeds het stelsel der vergunningen tot grondslag hebben. Het huidig regime werd ingevoerd door de nog vigeerende wet van 30 Juni 1931, waarbij werd voorzien dat de Koning bij besluit genomen in den Raad der Ministers, den in-, uit- en doorvoer der goederen mag reglementeeren. Deze macht werd Hem toen verleend om met meer doelmatigheid de internationale overeenkomsten uit te voeren en te kunnen ageeren tegen dumpingmethodes die hoe langer hoe meer door zekere landen werden toegepast om de inwerking van de groote internationale economische crisis op hun binnenlandsche huishouding te bestrijden. Vermeld zij in dit verband dat de wet van 30 Juni 1931 alle door vroegere wetten ingevoerde maatregelen inzake de vergunningen heeft herroepen, behalve voor enkele speciaal aangehaalde producten.

Met ingang van het jaar 1932, werd eveneens overgegaan tot reglementeering van den invoer van een reeks goederen, inzonderheid voedingsmiddelen, textielgoederen, meubelen en zekere vuurvaste producten. Sindsdien en ondanks een verzachting der crisis in 1935-1937, werd het stelsel der vergunningen in hetzelfde snel tempo uitgebreid. Door middel van contingentteeringen werd een bijzondere bescherming verleend aan de meest in hun bedrijvigheid getroffen takken der economie : landbouw, tex-

tielnijverheid, vuurvaste producten, glaswaren, holglaswaren, leder en schoeisel.

Ook de uitvoer van zekere producten werd aan vergunning onderworpen, dit vooral met het oog op de contrôle van de kwaliteit der uitgevoerde producten, de betaalde prijzen en het toezicht op den wapenuitvoer naar enkele landen.

Tijdens de bezetting werd het vergunningsstelsel gehandhaafd, behalve voor de uitvoeren naar Duitschland waarover ons alle directe contrôle door den bezetter werd ontnomen.

De bevrijding van het grondgebied had als logisch en automatisch gevolg het weer van kracht worden van de vóór 10 Mei 1940 bestaande wetgeving. Het Comité der Prioriteitsrechten beslist nochtans in laatste instantie over de oriëntatie van ons handelsverkeer.

Wat is nu de juiste positie van het Comité der Prioriteitsrechten in de economische leiding van het land? Beteekent zijn oprichting een breuk met het verleden en moet zij beschouwd worden als de voorbode van een nieuwe economische politiek; is het een louter tijdelijke instelling opgericht om aan de onmiddellijke eischen van de handels-, landbouw- en nijverheidspolitiek te gemoet te komen?

Die diverse vragen kan men moeilijk beantwoorden zonder even naar het verleden terug te blikken en te zien wat er dan sedert een tiental jaren op economisch gebied zoal werd gedaan.

De ordening onzer economische politiek werd steeds gehinderd door het feit dat de te nemen maatregelen de bevoegdheden van een enkel ministerieel departement te buiten gingen. Dit beteekent evenwel niet dat geen pogingen in dien zin werden gedaan. Integendeel, zoo werd in 1934 het Ministerie van Economische Zaken opgericht en later de Dienst voor Economisch Herstel; daarna, werd de Interministerieele Economische Commissie ingesteld, een zuiver administratief lichaam uitsluitend ten dienste van de handelspolitiek. Ten slotte werd om de handelspolitiek van de regeering voor te bereiden, in te studeeren, uit te voeren en te controleren, een vollediger coördinatie tot stand gebracht en wel bij koninklijk besluit van 26 Augustus 1938 houdende oprichting van een Ministerieel Comité voor Economische Coördinatie. Drie organen werden met de coördinatie belast:

1° een dienst voor studie en documentatie die sindsdien de voornaamste bron is voor economische voorlichting en documentatie van de regeering;

2° een ministerieel comité voor coördinatie onder voorzitterschap van den Eersten Minister en onder voorzitterschap van den Minister van Economische Zaken met als opdracht de economische politiek van de regeering nader uit te werken en te coördineeren;

3° een interministerieele economische commissie belast met de toepassing der principes door het ministerieel comité vastgelegd, evenals met de coördinatie van het voorafgaand onderzoek en de uitvoering van deze beslissingen, voor zoover zij van de bevoegdheid van verschillende departementen afhangen.

Die maatregelen zijn nog steeds in zwang, doch de algemeene voorwaarden die hun invoering ten grondslag liggen, namelijk de overproductie en de moeilijkheden om afzetgebieden voor onze producten te vinden, hebben zich ten gevolge van de bezetting grondig gewijzigd. De vóór den oorlog opgerichte organen kunnen wegens den zeer verschillende aard der problemen in verband met de goederenschaarschte en de tijdelijke voorzieningsmoeilijkheden tijdens de overgangperiode van de oorlogs- naar de vredeseconomie, hun zending niet vervullen. Om die reden werd na de bevrijding van het grootste gedeelte van het grondgebied onmiddellijk een Comité der Prioriteitsrechten opgericht (bij koninklijk besluit van 9 September) dat belast werd met de toepassing van de economische reglementeering die voornamelijk moest « strekken tot het verzekeren van de meest geschikte benutting van de voorraden inzake grondstoffen van het land alsmede van de productie- en fabricagemiddelen. Te dien einde zal de economische inspanning moeten gericht worden naar het voldoen van de essentiele noodwendigheden van de bevolking volgens een rangorde van dringendheid, te weten: de voeding, de kleding, de huisvesting en de arbeid » (1).

Het Comité der Prioriteitsrechten heeft dus in de eerste plaats een tijdelijke zending te vervullen, waarvan de duur bepaald zal worden door het herstel van het evenwicht in binnen- en buitenland, — d.w.z. door een voldoende hoeveelheid goederen die opweegt tegen de in omloop zijnde hoeveelheid geld in het binnenland — en door handelsstroomingen die aan de wet van vraag en aanbod op de valutamarkt vrij spel laten zonder nadeel voor de waarde zelf van ons geldwezen.

De weg wordt ons gewezen door de ervaring opgedaan na het einde van den eersten wereldoorlog, welke ervaring ten volle de oprichting verantwoordt van een tijdelijk orgaan wiens taak het is op 's lands geheele economie nauwkeurig toezicht uit te oefenen en deze laatste zoolang te leiden tot ze wederom *self-sustaining* wordt.

Deze algemeene bundeling der krachten kon na den oorlog van 1914-1918 niet heelemaal worden doorgevoerd, schoon de grondbeginselen ervan aangenomen waren geweest. Te dien tijde trouwens waren al de producten zoo voor den in-, den uit- als den doorvoer aan vergunning onderworpen. Tot in 1923, was men dat stelsel geleidelijk gaan verzachten, en wel derwijze dat aan het begin van dit jaar de vergunnings-

(1) Verslag aan den Raad dat de besluitwet van 9 September 1944 voorafgaat.

formaliteit niet meer voorzien was dan voor den invoer van enkele producten als baksteen en dakpannen, schroot, teer, kolen en hars, lompen, ruwe beenderen.

Daar evenwel 's lands valuta op de wereldmarkten aanhoudend bleef dalen, zag de overheid zich wegens de stijging van de kosten van levensonderhoud verplicht de aankoop van zekere grondstoffen, inzonderheid van voedingsmiddelen voor buitenlandsche rekening, te controleeren. Dit verklaart waarom onze regeering den buitenlandschen handel aan banden heeft moeten leggen nameijk door het invoeren van talrijke uitvoervergunningen.

Wellicht zouden betere resultaten bereikt geworden zijn zoo de binnenlandsche productie de richting had kunnen inslaan die door de positie der beschikbare voorraden was aangegeven. Om die reden heeft de huidige regeering dan ook het bevoegde orgaan niet alleen belast met het toezicht over de oriëntatie van den buitenlandschen handel maar ook over de oriëntatie der productie in de verschillende sectoren van de nationale economie. Daar ligt ook de reden waarom het Comité der Prioriteitsrechten als interdepartementaal Comité werd opgericht, dat administratief nochtans van het Ministerie van Economische Zaken afhangt. Het Comité bestaat uit een voorzitter door den Koning benoemd op voorstel van de ministers in wier bevoegdheid Economische Zaken en Landbouw liggen, uit ondervoorzitters benoemd door den Minister in wiens bevoegdheid Economische Zaken liggen en uit afgevaardigden resp. van de Ministers in wier bevoegdheid Economische Zaken, Buitenlandsche Handel, Financiën, Landbouw, Verkeer en Ravitaillering liggen, alsmede uit één afgevaardigde van het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel. De ondervoorzitters nemen het voorzitterschap waar van de afdelingen die in den schoot van het Comité zouden opgericht worden. De voorzitter en ieder ondervoorzitter mag op de beraadslagingen van het Comité of van de afdelingen welke personen ook ontbieden die speciaal bevoegd zijn om over bijzondere kwesties advies te verstrekken.

Het Comité der Prioriteitsrechten is dus goed uitgerust om de zending waarmede het belast is tot een goed einde te brengen; de resultaten zullen dan ook afhangen van de waarde der personaliteiten die in zijn schoot met de leiding van de economische politiek belast zijn en mede van de criteria die inzake practische toepassing van die politiek zullen aangenomen worden.

* * *

Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel

De taak van dit Instituut is tweërlei : 1° de uitvoering verzekeren van de wettelijke en reglementaire beschikkingen inzake valutacontrôle; 2° vervolging van de inbreuken op deze beschikkingen.

Het wordt bestuurd door een raad van negen leden, waarin vertegenwoordigd zijn de Nationale Bank van België door haar Gouverneur en een Directeur, de Bankcommissie door haar voorzitter en de Luxemburgsche regeering door twee harer leden. Van de vier andere leden wordt er een aangeduid door den Minister van Koloniën, de drie andere door den Minister van Financiën. Deze laatste heeft het recht de operaties van het Instituut te doen contrôleeren; met deze taak wordt een regeeringscommissaris belast.

Dit college stelt de algemeene richtlijnen vast van de politiek inzake valutacontrôle. Het oordeelt welke reglementaire maatregelen dienen genomen of ingetrokken ten einde de contrôletechniek aan de eischen van de deviezenpolitiek aan te passen; daar deze laatste slechts een aspect vormt van de geldpolitiek valt zij onder de bevoegdheid van de Nationale Bank, welke laatste haar functie uitoefent in overeenstemming met 's lands economische politiek.

Het dagelijksch bestuur werd door het Instituut toevertrouwd aan de Nationale Bank van België die sinds het jaar 1935 een techniek van toezicht op de kapitaalbewegingen heeft uitgewerkt waarvan de doelmatigheid tot in 1940 zeer werd op prijs gesteld.

Uit de benaming « Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel » en uit de aanwezigheid van twee Luxemburgsche leden in den raad blijkt dat de bevoegdheid van deze instelling zich ook uitstrekt over het Groothertogdom. Ten einde zekere bepalingen van de financieele en monetaire overeenkomsten vervat in het economisch accoord tusschen de twee landen in overeenstemming te brengen met de huidige tijdsomstandigheden, besloot de Luxemburgsche regeering er toe op haar grondgebied dezelfde wetgeving inzake valutacontrôle in te voeren als in België. Derhalve bleek het gewenscht een enkel orgaan wiens beslissingen voor gansch het gebied van de Economische Unie zouden dwingend zijn met deze contrôle te belasten.

In verband met de gemeenschappelijke belangen tusschen België en Congo is het evenzoo gewenscht een coördinatie tot stand te brengen tusschen de bedrijvigheid van het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel en het Deviezen- en Importbureau (« Office des Devises et des Importations ») ingesteld in Congo bij verordening van 10 Juni 1940. De hiervoor vereischte accoorden zullen worden gesloten; zij doen geen afbreuk aan de autonomie van de kolonie doch brengen deze laatste in de monetaire invloedssfeer van den Belgischen frank met de hieraan verbonden wederzijdsche voordeelen.

De wettelijke beschikkingen met welke uitvoering het Instituut belast is, maken tot dusver het voorwerp uit van twee besluiten, het eene zijnde een kaderbesluit, het andere een uitvoeringsbesluit.

Bij het kaderbesluit worden alle transfers van goederen en waarden tusschen België en het buitenland

aan vergunning onderworpen, de contrôle over die transfers aan het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel toevertrouwd, het principe van de tusschenkomst der banken in de operaties vastgesteld en aan de Nationale Bank van België het recht voorbehouden goud in welken vorm ook in- of uit te voeren. Bij dat kaderbesluit zijn eveneens strafbepalingen voorzien voor inbreuken op de beschikkingen door de overheid inzake valuta getroffen. Zware straffen zijn voorzien die met uiterste strengheid kunnen worden toegepast. Buiten de officieren van de gerechtelijke politie en de ambtenaren van het Bestuur der directe belastingen, douanen en accijnzen, zijn de bankrevisoren en de afgevaardigden van het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel tot vaststelling van de inbreuken bevoegd. Ter beteugeling van de inbreuken, mogen bovendien de afgevaardigden van het Instituut alle inlichtingen, documenten, processen-verbaal en akten waarvan zij bij het uitoefenen van hun ambt kennis hebben kunnen nemen, aanvoeren; anderzijds moeten administratieve diensten van Staat, provincie en gemeenten incl. de parketten en de greffies van de gerechts-hoven en de rechtbanken van ambtswege alle gegevens en bescheiden aan het Instituut overmaken die tot het vaststellen van de inbreuk kunnen bijdragen.

Een dergelijke strengheid is te verklaren. Bedrog plegen in valutaoperaties is gemakkelijk. Om het te ontdekken, moeten degenen die er mee belast zijn, alle mogelijke middelen ter hand worden gesteld. Onder de huidige tijdsomstandigheden heeft trouwens eenieder ernstige verplichtingen jegens het land. Zelfs nalatigheid is niet te verontschuldigen. Wie buitenlandschen handel drijft en valutaoperaties doet is vooraf verwittigd. Daarom ook eischt de wet dat men zich de noodige moeite geve om de desbetreffende reglementen te kennen en strikt toe te passen en beschouwt ze als strafbaar alwie zich aan een grove nalatigheid heeft schuldig gemaakt, ook al is men te goeder trouw.

Het tweede besluit maakt de algemeene principes bekend die het uitoefenen der contrôle ten grondslag liggen en brengt ons de eerste, voor haar practische uitvoering noodige bijzonderheden. Al naar gelang zich de operaties ontwikkelen en afzonderlijke gevallen zich te dezer zake voordoen, zullen nieuwe besluiten en reglementen de reeds bestaande komen aanvullen.

De wetgever heeft bij het nemen van zijn besluiten vooraf gezorgd voor een klare bepaling van zekere termen en uitdrukkingen waarvan anders de betekenis vaag of dubbelzinnig had kunnen zijn. Juist omschreven wordt met name wat onder vergunning moet worden verstaan. Dit procédé heeft zijn goede zijde. Doch éénmaal dezen weg betreden, zal wellicht deze verklarende woordenlijst dienen aangevuld en periodiek herzien zooals de woordenboeken door de leden van de academie. Doch ten slotte kan dit bezwaar niet opwegen tegen het voordeel verbonden

aan de vastlegging eener nauwkeurige terminologie van een zoo levende materie als de valutawetgeving.

De algemeene grondbeginselen inzake de onbeschikbaarstelling van zekere goederen zijn in artikel 4 van de eerste uitvoeringsbesluitwet vastgelegd. Feitelijk moet het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel zijn goedkeuring hechten aan al de operaties die op de positie van 's lands valuta kunnen inwerken wat ook hun oorsprong of hun doel zij. De monetaire autoriteiten beschikken dus over de meest uitgebreide machtsmiddelen; zelfs het voorbehoud waarvan sprake in Sectie III betreffende de operaties in verband met den internationalen handel doen hieraan geen afbreuk. De coördinatie tusschen het Comité der Prioriteitsrechten en het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel voorziet inderdaad dat geen enkel importvergunning mag worden afgeleverd zoo niet het aspect « betaling in vreemde valuta » onder oogen werd genomen.

Daar het allerminst de bedoeling van den wetgever was de economische herleving te dwarsboomen, noch het particulier initiatief — in zoover de omstandigheden het toelaten — in zijn bewegingsvrijheid te hinderen, heeft hij vooral zijn aandacht aan de operaties in verband met den internationalen handel gewijd. In Sectie III worden de voorwaarden voorzien welke de importeur te vervullen heeft om de noodige buitenlandsche betaalmiddelen te bekomen of om deze waarover hij reeds beschikt te mogen aanwenden. Zoo hij het Instituut op de hoogte van zijn valutapositie heeft gebracht en van het Comité der Prioriteitsrechten een prioriteitscertificaat bekomt, dan kan hij er van verzekerd zijn dat een erkende bank hem de noodige betaalmiddelen in deviezen zal verstrekken of, zoo hij over tegoeden in het buitenland beschikt, hem toelating zal verleend worden deze te gebruiken voor de vereffening der voorgenomen operatie.

Groote verzachting van de contrôle ligt in het stelsel der algemeene vergunningen dat aan de industrieelen en de handelaars toelaat niet slechts een enkele operatie maar ook een reeks operaties van denzelfden aard te doen. Bedoelde vergunningen kunnen even goed aan één persoon als aan een groep personen worden verleend. Voorkomen wordt aldus dat bij elke operatie de procedure voor het bekomen der vergunning moet worden herbegonnen; op die manier kunnen de importeurs geregelde betrekkingen met hun correspondenten onderhouden.

Een ander voordeel waarvan de houders eener vergunning genieten is dat deze laatste onherroepelijk is in den loop van den termijn voor welken ze werd verleend, zoodat zij tegen allen administratieven willekeur beschut zijn: éénmaal de operatie begonnen kan ze tot het einde toe worden afgewikkeld zonder dat moet gevreesd worden dat ze nog door andere oorzaken dan degenen voortkomend uit elke gewone internationale transactie kan worden verhinderd. Het

spreekt van zelf dat een algemeene vergunning kan worden ingetrokken zoo de houders ervan onregelmatigheden begaan; doch om de buitenlandsche derden die in de operatie betrokken zijn niet te benadeelen mag het niet met terugwerkende kracht geschieden. Zoo het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel er voor zorgt dat 's lands beschikbare buitenlandsche betaalmiddelen zoo goed mogelijk ten bate van de gemeenschap worden aangewend, ziet het eveneens uit naar de middelen om haar deviezenvoorraad op peil te houden. Daarom ook is voorzien dat elk persoon die van uit België goederen uitvoert zich eerst moet voorzien van een door het Comité der Prioriteitsrechten afgeleverde vergunning en verplicht is binnen den korten termijn van acht dagen het

deviezenbedrag dat hij ter betaling van de geleverde goederen heeft ontvangen, bij een erkende bank in te leveren.

Natuurlijk kon er geen sprake zijn van aan de banken de plaats te ontnemen die zij in den internationalen handel bezetten. Hun deelneming in de deviezenoperaties is dus voorzien, doch ze is gebonden aan zekere noodzakelijke voorwaarden ten einde de contrôle niet te ontwrichten. De banken moeten dus door het Instituut voor den Wissel erkend zijn, zich aan zijn directieven en contrôle onderwerpen en onder de voorwaarden die het voor zijn valutapolitiek als nuttig aanziet, de deviezen te zijner beschikking stellen welke zij in hun hoedanigheid van erkende bank in hun bezit zullen krijgen.

SCHULDEVOLUTIE IN BELGIË VAN 1929 TOT 1939

In beroerde tijden ziet men met voorliefde terug naar een vroeger tijdvak dat ons, bij vergelijking met de huidige tijdsomstandigheden, als normaal voorkomt; de studie er van maakt het mogelijk een inzicht te verkrijgen in de draagwijdte en de betekenis der uit de verwarring ontstane wijzigingen. Aldus kan een beoordeeling op gezonden grondslag gevestigd worden.

Onderhavige beschouwingen werden door deze overweging ingegeven; ze bevatten een retrospectief overzicht van het verloop van België's schuldenlast tijdens de periode tusschen de twee oorlogen in. Het ontbrak ons aan zulkdanige studie. Eerst worden de bewegingen vastgesteld van de openbare en particuliere leeningen, daarna de gevolgen nagegaan van de wijzigingen die door den oorlog aan de schuldpositie van België werden aangebracht (1).

Het beschikbare cijfermateriaal is van dien aard dat het noodzakelijk bleek het onderzoek van deze evolutie in twee deelen te splitsen: het eene heeft betrekking op de periode 1920-1930, het andere op de periode 1930-1939. Voor eerstgenoemd tijdvak ontbreken belangrijke gegevens. Een onderzoek naar het verband tusschen schuldenverloop en economische en monetaire verschijnselen moest derhalve op vrij gebrekkigen grondslag berusten; de gevolgtrekkingen bleven dan ook tot bijzondere punten beperkt.

I. HET STATISTISCH MATERIAAL

De grafieken en tabellen op blz. 144 tot 149 geven een overzichtelijk beeld van de resultaten van het statistisch materiaal dat tot grondslag dient van onderhavige beschouwingen.

In tabel 1 is de binnenlandsche en de buitenlandsche schuld opgenomen; elk van deze rubrieken is ingedeeld in openbare schuld (Staat, provinciën, gemeenten, Congo), schuld der parastatale instellingen, particuliere schulden (landbouw-, hypotheek-, obligatie- en bankschulden).

In tabellen 2 en 3 wordt dezelfde indeeling gemaakt met een specificatie in binnenlandsche en buitenlandsche schuld.

In tabellen 4, 5 en 6 wordt de schuld naar den leeningstermijn ingedeeld.

(1) Een afzonderlijke studie over dit ontwerp zal eerlang in dit *Tijdschrift* verschijnen.

A. Openbare schuld

1. Staatsschuld

De cijfergegevens werden aan de begrooting ontleend. Ze hebben betrekking op de directe en de indirecte geconsolideerde schuld alsmede op de vlottende schuld die geacht wordt den termijn van vijf jaar niet te overschrijden.

Werden niet in aanmerking genomen:

- 1° de uit den oorlog 1914-1918 ontstane oorlogsschulden tegenover buitenlandsche regeeringen;
- 2° deelnemingen van den Staat in obligatieuitgiften van parastatale instellingen, welke bij de schulden van deze lichamen zijn ondergebracht;
- 3° het aandeel van de Kolonie in zekere leeningen (1 milliard, 5 pCt. 1932; 800 miljoen Fransche francs, 5,5 pCt. 1932);
- 4° de schuld van den Staat aan de Nationale Bank van België uit hoofde van de intrekking der marken (1);
- 5° de schuld van den Staat aan het Fonds tot Delging van de Staatsschuld (aflossing van de 7,5 pCt. leening van \$ 50 miljoen in 1930-1934);
- 6° de schuld op zicht d.i. een eenvoudige verbintenis tegenover de circulatiebank, sedert in 1940 het beheer der postrekeningen contractueel aan de Nationale Bank van België werd toevertrouwd. Tot dan toe kwam de feitelijke schuld van de Schatkist tegenover derden, houders van postrekeningen, niet op den staat der Staatsschuld voor.

2. Schuldenlast der Kolonie

De cijfers werden ontleend aan het *Statistisch Jaarboek van België en Belgisch Congo*.

3. Provinciën en gemeenten

De provinciën en gemeenten kunnen hetzij rechtstreeks geld van de markt te leen nemen, hetzij een beroep doen op het Gemeentekrediet van België. Ten einde een dubbeltelling te vermijden bij de uitgifte door deze instelling van obligatieleeningen voor financiering der gemeentelijke uitgaven, diende van de

(1) In de weekstaten van de Nationale Bank, rubriek « Vorderingen op den Staat », wordt eveneens melding gemaakt van een « Schuldbrief van de Schatkist », uitgegeven krachtens de wet van 19 Juli 1932, naar aanleiding van het verlies geleden door de Nationale Bank bij de devaluatie van het pond sterling in September 1931. De tegenwaarde ervan komt evenwel niet voor op de Staatsschuld.

totale obligatieschuld van het Gemeentekrediet en langlopende verbintenissen der provinciën en gemeenten tegenover dit organisme afgetrokken.

De eenige nauwkeurige opgaven over de gemeenten en provincieschulden hebben betrekking op de leeningen aangegaan bij het Gemeentekrediet.

Het *Statistisch Jaarboek* van 1941 bevat hieromtrent voor de eerste maal gegevens over de uitgaven van provinciën en gemeenten, tijdens de drie jaren 1937, 1938 en 1939.

Voor de jaren 1929 tot 1936 moesten de gegevens rechtstreeks worden ontleend aan de statistieken over het effectenbezit in België. Ten aanzien van de binnenlandsche leeningen, zijn de uitslagen als vrijwel volledig nauwkeurig te aanzien; ze zijn echter onvolledig waar het gaat om de buitenlandsche leeningen. Wat de rechtstreeks bij de particulieren geplaatste leeningen (o.a. banken) betreft, zijn de gegevens minder nauwkeurig daar de gemeenten volledig vrij zijn al dan niet inlichtingen hieromtrent te publiceren.

De gegevens nopens de buitenlandsche schuldenlast van provinciën en gemeenten werden verstrekt door de statistiek der kapitaalemissies opgemaakt door den Studiedienst van de Nationale Bank van België.

Wat het onderscheid naar den termijn aangaat, werden de leeningen aangegaan bij het Gemeentekrediet als kortlopend beschouwd. Wegens gebrek aan bronnen is een betere indeeling nagenoeg onmogelijk.

B. Parastatale instellingen

De schuldenlast der parastatale instellingen omvat uitsluitend langlopende leeningen. De gegevens hieromtrent werden ontleend aan de balansen van volgende instellingen: Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken, Bureau ter Vereffening van Crisiskredietverleeningen, Nationale Credietkas ten behoeve van den Middenstand, Gemeentekrediet, Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, Regie van Telegraaf en Telefoon, Herdisconteering- en Waarborginstituut, Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, Centraal Bureau voor Hypothecair Crediet, « Union Nationale des Transports fluviaux (Unatra) », « Compagnie des Chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs Africains », « Chemins de fer vicinaux du Congo ».

Gaven obligaties uit op de buitenlandsche markt: de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en de Regie van Telegraaf en Telefoon.

C. Particuliere schulden

1. Banken

Het schuldenverloop bij de banken betreft alleen den korten termijn. Daar een specificatie in binnenlandsche en buitenlandsche schuld niet mogelijk bleek,

werd zij als geheel binnenlandsch beschouwd. In deze laatste zijn o.m. begrepen:

1. de discontierungen en de voorschotten op overheidsfondsen door de Nationale Bank van België (1);
2. de diverse debiteuren, de prolongaties en de voorschotten op effecten der particuliere banken.

Een systematische publicatie van bankstatistieken werd pas ter hand genomen sedert de wijziging van de bankwetgeving in 1934-1935. Ten aanzien van de periode vóór 1934 werd gebruik gemaakt van de statistieken die om het jaar door den *Moniteur des Intérêts matériels* gepubliceerd worden. Voor de jaren 1938 en 1939 was het mogelijk aan de hand van de statistieken opgemaakt door de Nationale Bank van België, een specificatie te maken tusschen diverse debiteuren, financieele vennootschappen, afnemingen door administratie en directie, debiteuren wegens promessen en andere debiteuren. Dit onderscheid kon niet worden gemaakt aan de hand van de statistieken die sedert 1935 door de Bankcommissie worden gepubliceerd.

De hypothecaire debiteuren (niet te verwarren met credietopeningen bij hypotheek gewaarborgd) komen niet afzonderlijk voor; zij werden in de hypotheekschulden opgenomen.

Bij de diverse debiteuren staan ook de prolongaties en de voorschotten op effecten der Belgische particuliere banken vermeld.

De hervorming van het bankwezen in 1934, legde aan de banken niet de verplichting op een balans te publiceren. Er moest dan ook tot ramingen worden overgegaan om een overzichtelijken staat van het verloop der schulden op te maken. Het kwam ons aannemelijk voor het eenvoudig rekenkundig gemiddelde te berekenen van de jaren 1933 en 1935 voor het disconto en de voorschotten van Nationale Bank van België en particuliere banken samen. Doch zoo de discontierungen en de voorschotten van de circulatiebank voor dit tijdvak gemakkelijk kunnen worden vastgesteld, was het practisch onmogelijk het bedrag van het disconto der particuliere banken te bepalen.

2. Landbouw

Het valt moeilijker zich een juist beeld te vormen over het schuldenverloop in den landbouw. Het niet georganiseerde crediet speelt hier inderdaad een zeer groote rol, zoodat een aanzienlijk deel van de landbouwschulden statistisch niet kan achterhaald worden: vaak worden leeningen en voorschotten verstrekt door particulieren — al of niet door bemiddeling van een notaris — door min of meer hiertoe gespecialiseerde banken, cooperatieve vereenigingen of maatschappijen van onderlingen bijstand.

(1) Zie: L.-H. DUPRIEZ, « De monetaire ontwikkeling in België van 1925 tot 1939 », in het *Tijdschrift voor Documentatie en Voortichting*, April 1939.

Niettemin houden bepaalde instellingen zich ook speciaal bezig met het verlenen van landbouwcredieten. Onder deze laatste staat de Spaarkas vooraan, ofschoon haar bedrijvigheid op dit gebied slechts van bijkomstigen aard is. De Boerenbond is de eenige instelling die in dit credietbedrijf is gespecialiseerd. Het Nationaal Instituut voor Landbouwcrediet, dat in 1937 werd opgericht voor de financiering van bepaalde landbouwbehoeften, nam nog geen groote uitbreiding.

In verband met de credieten verleend aan de landbouwers waarover in de verslagen van de Spaarkas wordt melding gemaakt, moge worden opgemerkt dat het grootste deel van deze voorschotten (ca. 98 pCt.) gedekt is door hypotheek. Derhalve werden alleen de niet door hypotheek gewaarborgde landbouwcredieten (ca. 2 pCt.) in onderhavige rubriek opgenomen.

De voorschotten verleend door den Boerenbond dienen meer als persoonlijk dan als zakelijk crediet te worden beschouwd (een hypotheekwaarborg komt slechts uitzonderlijk voor). Meestal worden de leeningen door de Raiffeisenkassen onder persoonlijke borgstelling verstrekt.

De schulden bij het Nationaal Instituut voor Landbouwcrediet omvatten de leeningen en voorschotten aan de landbouwers — zonder inachtneming van promessen en wissels en met name warrants op vleesch — en de voorschotten en leeningen aan vereenigingen.

3. Handels- en nijverheidsvennootschappen

Het schuldenverloop bij deze vennootschappen heeft uitsluitend betrekking op obligatieuitgiften. De specificatie in binnenlandsche en buitenlandsche schuld kon door directe opname geschieden.

De bedragen werden vastgesteld per 31 December. Alleen de leeningen van handels- en nijverheidsvennootschappen werden opgenomen en de volgende parastatale instellingen buiten beschouwing gelaten: Nationale Bank van België, Bank van Belgisch Congo, Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, « Union Nationale des Transports fluviaux (Unatra) », « Chemins de fer du Kivu », « Compagnie des Chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs Africains », « Chemins de fer vicinaux du Congo », « Chemins de fer Léopoldville-Katanga-Dilolo »; deze maatschappijen komen geregeld voor in de statistieken die in dit *Tijdschrift* over het rendement der naamlooze vennootschappen worden gepubliceerd.

Voor het tijdvak 1927-1939 werd gebruik gemaakt van de statistieken verschenen in het *Extra-nummer* van het *Tijdschrift* van de Nationale Bank van België.

4. Hypotheken

Met betrekking tot de hypotheekschulden werd wegens gebrek aan systematisch opgenomen cijfer-

gegevens overgegaan tot steekproeven en extrapolatie.

Voor het tijdvak 1919-1939 hebben de opgenomen cijfers betrekking op instellingen die meer speciaal hypotheekcrediet verlenen: Spaarkas, gespecialiseerde vennootschappen, levensverzekeringsmaatschappijen die een belangrijk deel van hun reserve in hypotheek beleggen en sedert 1939 eveneens twee maatschappijen voor scheepscrediet.

Voor de jaren 1928, 1930, 1933, 1936 en 1939 kon evenwel een volledige opname geschieden.

Bij vergelijking van de uitkomsten der twee methodes met de respectieve basisjaren komt een correlatie naar voren die het mogelijk maakt voor de andere jaren te extrapoleren aan de hand van de opgenomen cijfers van enkele typische instellingen.

Er werd er naar gestreefd uit de opgenomen cijfers deze operaties te verwijderen die, ofschoon zij niet als hypotheekleeningen te beschouwen zijn, er toch aan verwant zijn. Te dien einde werd gronding den aard van de opgenomen operaties nagegaan.

II. GEZAMENLIJKE SCHULD VAN BELGIE (binnenlandsche en buitenlandsche) AAN HET EINDE VAN 1939 (in millioenen franken)

Onderstaande staat per einde 1939 geeft een beeld van de gevolgde methode bij de berekening van de resultaten die in de tabellen werden opgenomen.

Staatsschuld

Bedrag van de Belgische openbare schuld .. 57.718

Af:

Oorlogsschulden tegenover buitenlandsche regeeringen	12.857
Aandeel van den Staat in de obligatieschuld der parastatale instellingen ..	1.202
Deelneming van de Kolonie in Belgische leeningen ..	311
Schuld van den Staat tegenover de Nationale Bank van België (intrekking der marken)	500
	14.870
Netto bedrag	42.848
Schuld van de provinciën	921
Schuld van de gemeenten	12.697
Congoleesche schuld	4.473
Schuld van Belgische en Congoleesche parastatale instellingen:	
Obligatieschuld	12.798

Af:

Langlopende leeningen van provinciën en gemeenten bij het Gemeentekrediet	6.536	
		6.262
Schuld jegens de particuliere banken en de Nationale Bank van België :		
Totaalbedrag der debiteuren van particuliere banken (excl. debiteuren wegens hypotheek)	4.675	
Prolongaties en voorschotten op effecten van particuliere banken	684	
Totaalbedrag van de handels- en financiële disconteerings bij de Nationale Bank van België	1.820	
Voorschotten op overheidsfondsen door de Nationale Bank van België	789	
		7.968
Landbouw :		
Landbouwschuld aan Spaarkas, Boerenbond en Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet, excl. voorschotten gedekt door hypotheek		115
Handels- en nijverheidsvennootschappen :		
Obligatieschuld der vennootschappen (excl. parastatale)	6.383	
Hypotheek :		
Hypotheekvorderingen van gespecialiseerde instellingen, credietorganen en van de discontokantoren van de Nationale Bank van België		7.574
		89.241

III. BESPREKING OVER DE SCHULDEVOLUTIE

A. Tijdvak 1920 tot 1930

Om reeds genoemde redenen moest het onderzoek naar het schuldenverloop over dit tijdvak beperkt blijven tot de leeningen van den Staat, de parastatale instellingen, de handels- en nijverheidsvennootschappen, alsmede tot de hypotheekleeningen.

Tot in 1926 neemt de totale staatsschuld aanzienlijk toe van *fr* 18,6 milliard einde 1920 tot *fr* 38,8 milliard. Daarna loopt ze terug tot *fr* 32,9 milliard einde 1930 om naderhand trapsgewijze tot *fr* 44,3 milliard einde 1939 op te loopen.

De koloniale schuld vertoont een nagenoeg ononderbroken stijging (een eerste topcijfer werd bereikt in 1926).

De schuldontwikkeling bij de parastatale instellingen is gekenmerkt door een zelfde tendens, zij vertoont nochtans een zekere vertraging; hier houdt de stijging aan tot in 1933.

Wat de particuliere ondernemingen betreft, werden de middelen die tijdens den oorlog inactief lagen ten gevolge van de moeilijkheden bij de hervoorziening met grond- en hulpstoffen en de uitbreiding der outilleering, opnieuw in de onderneming aangewend. Tusschen 1920 en 1926-1927 blijven hun schulden dan ook vrijwel op een zelfde peil, waarna ze echter snel gaan aangroeien.

1. Openbare schuld

De aangroei van de openbare schuld tot in 1926 (*fr* 20,2 milliard) dient toegeschreven aan buitenlandse leeningen ten bedrage van 11,5 milliard en aan binnenlandsche leeningen, inzonderheid 5 pCt. netto 6-maandsschatkistbons — herdisconteerbaar met ingang van de vierde maand — en daarna « oorlogschade » leeningen.

De buitenlandsche leeningen die hoofdzakelijk van 1924 tot 1926 werden uitgegeven, dienden tot stabiliseering van het geldwezen. De opbrengst ervan werd besteed aan de terugbetaling der voorschotten van de Nationale Bank van België. Te dien tijde voerde de regeering een zeer onsamenhangende leeningspolitiek. Oorzaak hiervan waren de toenemende begrotingstekorten wegens nieuwe sociale lasten, pensioenuitkeeringen aan oudstrijders en invaliden, aanmoediging van den uitvoer, evenals de voortschrijdende inflatie die de budgetaire vooruitzichten in de war stuurde en een aanzienlijke stijging der prijzen en bezoldigingen teweegbracht. Daarbij kwam nog dat, op aandringen van industriele kringen, die spoedig hun fabrieken wenschten weder op te bouwen en opnieuw uit te rusten — hun outilleering was nog altijd deze van vóór 1914 — vaak overdreven bedragen bij wege van oorlogsvergoedingen door den Staat werden uitgekeerd.

Ten slotte liet de financiële politiek aan voorzichtigheid te wenschen over; deze lichtvaardige politiek was toe te schrijven aan de overtuiging dat Duitschland alle van haar geëischte sommen zou betalen en de Geallieerden aan België een aandeel zouden toewijzen, in verhouding tot de aangerichte schade hier te lande. De kentering na 1926 was zoowel te wijten aan de uitwerking der stabilisatie van 1926 als aan den voorspoed der jaren 1924 tot 1929. De vlottende schuld kon grotendeels terugbetaald worden bij wege van een half gedwongen conversie en een aanzienlijke verhooging der belastingen. Dank zij deze middelen kon een tijdelijke sanering der financiën worden doorgevoerd die het land zeer ten goede kwam. Ook de kortlopende buitenlandsche schuld kon verminderd worden.

2. Parastatale instellingen

Na den oorlog was de economische structuur van België gekenmerkt door een sterkere staatsinmenging, inzonderheid wegens de uitbreiding van den publieken sector in het creditwezen en in het vervoer per spoor. De onafhankelijkheid van deze parastatale credietinstellingen is zeer relatief. Hun functie in 's lands openbare financiën bleef er toe beperkt als plaatsvervanger op te treden van den Staat voor het aangaan van leeningen.

Tamelijk sterk was de schuldaangroei van deze parastatale instellingen in het tijdvak 1920-1930; talrijke nieuwe obligatieleeningen werden geplaatst zoowel door reeds bestaande instellingen als door nieuw opgerichte maatschappijen (Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, Nationale Maatschappij voor Goedkoopere Woningen en Woonvertrekken, Gemeentekrediet, « Chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs Africains », « Unatra », Buurtspoorwegen).

Het totale geleende bedrag nam toe van fr 1.856 miljoen per 31 December 1919 tot fr 4.034 miljoen per 31 December 1927.

3. Handels- en nijverheidsvennootschappen

Voor het tijdvak 1919-1926 kon alleen de tendens in het schuldenverloop van deze vennootschappen nagegaan worden daar geen enkele statistiek voorhanden is.

Te dien einde werd het bedrag der in 1920 uitstaande obligatiën rechtstreeks uit de in 1921 gepubliceerde balanssen opgenomen. Het beloopt fr 3.245 miljoen tegen fr 3.142 miljoen in 1927. Dus nagenoeg geen vermindering.

Daar de rechtstreeksche opname een zeer tijd-roovend werk is, werd voor de tusscheninliggende periode overgegaan tot een vergelijking met de nominale waarde der genoteerde obligatiën. Einde 1920, beliep deze waarde fr 2.344 miljoen, hetzij 72 pCt. van het totaal der getelde obligatieleeningen. In 1927 bedroeg deze verhouding 68 pCt. Indien men voor 1923 een gemiddelde aanneemt van 70 pCt. en daarbij rekening houdt met een nominale waarde der genoteerde obligatiën gelijk aan fr 2.913 miljoen per einde December, dan kan men besluiten dat de gezamenlijke obligatieschuld fr 4.160 miljoen bedroeg.

Hieruit mag afgeleid worden dat de eerste naoorlogsjaren gekenmerkt waren door een uitzetting der schulden, waarop dan vrij belangrijke terugbetalingen volgden.

Volgende berekening geeft een denkbeeld van den omvang dezer terugbetalingen. Indien alleen de per einde 1920 uitstaande obligaties vermeld in de officiële koerslijst der Brusselsche Beurs tot grondslag dienen, dan verkrijgt men een totaal van fr 2.344 miljoen. De rechtstreeksche opname der royeeringen en der introducties in het tijdvak 1921-1928, geeft fr 550 resp. fr 977 miljoen. Zoo men de aflossingen buiten beschouwing laat zou het bedrag der

uitstaande obligaties begin 1928 bijgevolg fr 2.771 miljoen moeten bedragen. In feite beloopt het fr 2.128 miljoen. Het verschil, groot fr 643 miljoen, vertegenwoordigt dus het benaderd bedrag der in den loop van deze zeven jaren gedane aflossingen.

Verscheidene factoren gelden ter verklaring van deze evolutie.

Van 1920 tot 1927 zijn tal van leeningen vervallen. Hieronder waren er waarvan de looptijd reeds in 1914-1918 ten einde was doch van het moratorium hadden genoten gedurende den oorlog. Dit verklaart de massale terugbetalingen in een tamelijk korte tijdspanne. Daarenboven hadden sommige, tijdens de vijandelijkheden opgerichte of uitgebreide ondernemingen, zich niet staande kunnen houden na den oorlog.

Betrekkelijk zeldzaam bleven de emissies van nijverheidsvennootschappen door het feit dat deze in ruime mate van de oorlogsschadevergoeding genoten hadden. De geldmarkt bleef derhalve aan de parastatale instellingen voorbehouden.

Overigens, daar het geld zeer duur was, ging de voorkeur der ondernemingen naar de uitgifte van aandelen. Terwijl tusschen 1920 en 1927 de obligatieschuld zich op een zelfde peil bewoog, vermeerderde het totaalbedrag van het gestorte kapitaal van 5.309 miljoen in 1919 tot 17.071 miljoen in 1927 (1).

Ten slotte was de hausse der beursnoteringen ongetwijfeld een rem voor de obligatieuitgiften, daar het publiek hoe langer hoe meer belang ging stellen in waarden met veranderlijk rendement.

4. Hypotheken

Onder invloed van de hoogconjunctuur zijn de hypotheken sedert 1926 aanzienlijk toegenomen. Niet zelden werden te dien tijde hypotheken verleend om de geldnemers in de gelegenheid te stellen zich met beurs-speculaties in te laten. Anderzijds hebben de verwachting dat de welvaartsperiode zou aanhouden en het verlangen steeds hogere winsten binnen te halen, de industrieelen aangezet hun onderneming uit te breiden. Deze hypotheken werden afgesloten tegen hoogen rentevoet. Zelfs voor operaties met een sociaal doeleinde zooals leeningen voor het bouwen van arbeiderswoningen werd 7 tot 8 pCt. rente betaald. Na de inflatie was de aarzeling om de spaargelden opnieuw definitief te beleggen overigens een algemeen verschijnsel.

B. Tijdvak 1930-1939

Voorzover uit het bestaande cijfermateriaal kan worden opgemaakt, vertoont de totale schuld van

(1) In dit verband is de verhouding der binnenlandsche obligatieuitgiften tot de totale binnenlandsche uitgiffen (aandelen plus obligaties) buitengewoon sprekend (in pCt.):

1920	16,2	1925	12,8	1930	16,4	1935	6,2
1921	28,6	1926	0,7	1931	11,2	1936	6,4
1922	19,1	1927	4,4	1932	9,5	1937	26,1
1923	6,1	1928	0,1	1933	8,7	1938	13,5
1924	1,4	1929	1,6	1934	4,1	1939	3,5

België in het tijdvak 1920-1929 een toeneming van ruim *fr* 30 milliard; in het tijdvak 1920-1929 bedroeg de stijging nog slechts ca. 14 milliard.

Dit resultaat kon worden bereikt dank zij het herstel van 's lands geld- en financiewezen, het wegvallen der oorlogsschadefinanciering en der begrootingen van de inflatieperiode.

Meer nog dan uit deze op zuiver statistischen grondslag berustende tijdsindeeling, moge deze verminderde aangroei van 's lands schuld blijken uit de zuiver historische feiten. In het jaar 1926 komt er een einde aan de haast geometrische stijging van de staatsleeningen die te dien tijde van doorslaggevende beteekenis waren in de gezamenlijke schuldvermeerdering. Het totaalbedrag dezer uitstaande leeningen bereikte dit jaar 38,8 milliard, hetzij 20 milliard meer dan in 1920.

Ofschoon de gezamenlijke schuld sedertdien minder snel toenam, was het aandeel van den Staat in de middelen verstrekt door de geld- en kapitaalmarkt naar verhouding allesbehalve verminderd. Daar de particuliere schulden in het tijdvak 1929-1939 met 4,7 milliard waren afgenomen kwam de geheele aangroei voor rekening van de staatsleeningen.

Zoo alleen maar de uiterste verschillen in aanmerking worden genomen, valt deze evolutie als volgt uiteen :

1. Beweging der openbare schuld

Schuld van den Staat	+ <i>fr</i> 8,5 milliard
Schuld van provinciën en gemeenten	+ <i>fr</i> 7,0 »
Schuld van Congo	+ <i>fr</i> 2,5 »
Schuld van parastatale instellingen	+ <i>fr</i> 4,0 »
<hr/>	
Totaalbedrag :	+ <i>fr</i> 22,0 milliard

2. Beweging der particuliere schulden

Banken	— <i>fr</i> 8,4 milliard
Nijverheids- en handelsvenootschappen	+ <i>fr</i> 0,8 »
Hypotheken	+ <i>fr</i> 3,1 »
Landbouw	— <i>fr</i> 0,2 »
<hr/>	
Totaalbedrag :	— <i>fr</i> 4,7 milliard
Eindtotaal (1 + 2) :	+ <i>fr</i> 17,3 milliard

Bovenstaande schematische indeeling beantwoordt evenwel niet geheel aan de werkelijkheid. Tegenover de schuldvermeerdering bij de parastatale credietinstellingen staat inderdaad het crediet verleend aan nijverheids-, handels-, ambachts- en landbouwbedrijven. De particuliere schuldvermeerdering zou dus in dezelfde mate dienen verhoogd. De fundamentele tendens wordt evenwel door deze rectificatie niet gewijzigd.

De overwegende beteekenis van de openbare schuldvermeerdering is een verschijnsel dat, sedert den vorigen oorlog, in alle landen kan worden waargenomen; de oorzaak hiervan ligt niet enkel bij den aangroei der buitengewone uitgaven voor militaire, economische en sociale doeleinden en de financiering van behoeften die door particuliere credietinstellingen werden veronachtzaamd of door haar moeilijk konden worden gedekt, doch ook bij een te trage aanpassing van het belastingwezen aan de ontwikkeling van de staatsbehoeften en een budgetair beleid waarop vaak critiek werd uitgeoefend.

Ten aanzien van de vermindering der particuliere schulden kan een zoo algemeene verklaring bezwaarlijk worden aangenomen, zoo overwogen wordt hoe veelzijdig de behoeften zijn die hier werden gedekt. Niettemin is zij bijna geheel toe te schrijven aan de inkrimping van de bankschulden ten gevolge van de sterk teruggelopen economische bedrijvigheid sedert 1929. Overigens, bij elke conclusie dient voorbehoud gemaakt, daar, zooals reeds eerder gezegd, geen volledige gegevens over het particulier schuldenverloop beschikbaar zijn.

Een tweede feit komt duidelijk uit het statistisch onderzoek naar voren, met name de sterke inkrimping van de kortlopende schuld; deze laatste daalde van *fr* 18,3 milliard per einde 1930 tot *fr* 13,5 milliard per einde 1939 dan wanneer de langlopende schuld steeg van 56,5 milliard tot 75,7 milliard. Daar de kortlopende leeningen aangegaan door de regeering toegevoegd zijn met 3 milliard, ligt de oorzaak van deze contractie uitsluitend bij den teruggang van het bankcrediet (8 milliard).

De buitenlandsche schuld vertoont een zeer duidelijke vermindering. Aan het einde van de verslagperiode bedroeg zij nog slechts 7,9 milliard tegen 14,6 milliard aan het begin. Deze kentering teekende zich af in 1935 en bestreek zoowel den openbaren als den particulieren sector. Zij houdt hoofdzakelijk verband met de rapatriëring van kapitaal door middel van conversies en aflossingen. De aantrekkingskracht der leeningen in het buitenland evenals de verplichting voor de geldnemers, sedert den oorlog, hun toevlucht tot buitenlandsche kapitaalmarkten te nemen, zijn sedert 1932 nagenoeg geheel verdwenen. Gedurende de jaren 1927 tot 1932, tijdvak van groote industriele en beursbedrijvigheid evenals bij het begin van de economische crisis, toen de rentestandaard zich op een zeer hoog peil bewoog, werd een groot deel der leeningen van particuliere instellingen in het buitenland geplaatst. De conversieleeningen dagteekenen in hoofdzaak van de jaren 1937-1938, welk tijdvak gekenmerkt was door een economisch herstel, een ruime kapitaalmarkt en een dalenden rentestand. In dit tijdvak hebben dan ook tal van ondernemingen hoogrentende leeningen aan het buitenland terugbetaald.

Behalve enkele geringe verminderingen van tijdelijken aard in 1931, 1934 en 1938, vertoont het verloop

der gezamenlijke schuld een nagenoeg aanhoudende stijging.

De eerste vermindering wordt verklaard door de plotselinge daling van de bankschulden in het tijdvak 1930-1933, samen met een schuldvermindering bij de handels- en nijverheidsondernemingen; de openbare schuld bleef vrijwel ongewijzigd. Deze contractie houdt hoofdzakelijk verband met de onverwachte teruggang van de economische bedrijvigheid. De tweede schuldvermindering dient toegeschreven aan de stagnatie aan het einde van de depressieperiode; in alle sectoren is dan een stabiliteit in het schuldenverloop op te merken. De derde, meer afgeteekende schuldvermindering — 2,7 milliard tegen 0,4 milliard in 1931 en 1 milliard in 1934 — is algeheel toe te schrijven aan een verbetering van de debetpositie der banken en der industriele en handelsvennootschappen.

Over het geheel genomen is de vermeerdering van de gezamenlijke schuld het sterkst in het tijdvak 1930-1935; zij beliep toen 10,5 milliard (hetzij gemiddeld 2,1 milliard per jaar); naderhand verlangzaamde het tempo van de stijging tot in 1939; zij bedroeg voor dit tijdperk 3,7 milliard (hetzij gemiddeld 0,9 milliard per jaar). De invloed van de cyclische bewegingen in 's lands conjunctuur moge duidelijk blijken uit bovenstaande cijfergegevens.

1. Openbare schuld

Terwijl in de jaren 1926 tot 1929-1930, d.w.z. in de laatste phase van de opwaartsche conjunctuur, de openbare schuld een afnemende tendens te zien gaf, viel sedertdien een onafgebroken stijging aan te stippen; deze laatste houdt verband eensdeels met de gestegen behoeften van militairen en socialen aard, anderdeels met de financiering van openbare werken ter bestrijding van de werkloosheid; laatstgenoemde financiering werd na 1935 aan den Dienst voor Economisch Herstel (meer bekend onder den naam O.R.E.C.) toevertrouwd.

Dank zij de tusschenkomst van dit overheidsorgaan beliep de schuldaangroei in de laatste vijf jaren (1935-1940) slechts *fr* 1,8 milliard tegen *fr* 3,8 milliard in de zes voorafgaande jaren (1929-1935).

Van 1930 tot 1932 vermeerderde de openbare schuld uit hoofde van de uitgifte van binnenlandsche en buitenlandse leeningen. Bij de eerste groep dienen volgende leeningen vermeld: Juli 1931, 5 pCt.-leening, groot 1 milliard; September 1931, 5 pCt. aflosbare tienjaarsobligaties 1931-1941 voor een bedrag van 311 millioen; Januari 1932; 6 pCt. vijfjaarsobligaties 1932-1937 ten beloope van 400 millioen; Maart 1932, 5 pCt. lotenleening ten bedrage van één milliard; 26 September 1932: 5 pCt. Schatkistbons met 5 jaar looptijd 1932-1937 ten beloope van 830 millioen. Bij de tweede groep zij o.m. vermeld een leening van één milliard op de Fransche markt.

In 1933 werd een nieuwe emissie geplaatst op de Fransche markt voor een bedrag van *fr* 712 mil-

lioen. De stijging van de binnenlandsche schuld in laatstgenoemd jaar houdt verband met de uitgifte in September van de lotenleening groot 1 milliard.

Van dit jaar af valt een volledig parallelisme op te merken in de bewegingen van de gezamenlijke openbare schuld en in deze van de binnenlandsche openbare schuld.

Bij de verhooging van de openbare schuld zijn zowel de binnenlandsche als de buitenlandsche verplichtingen betrokken. Het jaar 1935 was inderdaad gekenmerkt door de conversies van binnenlandsche en buitenlandse schulden, welke operaties tot doel hadden de financieele lasten van den Staat te verminderen; de rentenmarkt te organiseren en de daling van den rentevoet op langen termijn in de hand te werken. Alle staatsfondsen boven 4 pCt. werden in de 4 pCt. Geünificeerde Schuld geconverteerd.

Ten gevolge van de nieuwe muntpariteit steeg de buitenlandsche schuld met ongeveer *fr* 6 milliard; harerzijds vermeerderde de binnenlandsche schuld met 1,5 milliard. Evenwel nam over het geheel de buitenlandse slechts met 1,3 milliard toe van 1934 tot 1935.

Deze matige stijging wordt verklaard door de vroegere terugbetalingen van leeningen gesteld in buitenlandse muntsoort en de rapatriëring van leeningen die in 4 pCt. Geünificeerde werden geconverteerd (1). Ten gevolge van deze bewegingen vermeerderde de binnenlandsche schuld in één jaar tijds van *fr* 26,9 tot *fr* 31,9 milliard.

Van 1936 tot 1939 liep de buitenlandse openbare schuld terug van *fr* 8,7 tot 6,1 milliard terwijl de binnenlandsche toenam van *fr* 30,6 milliard tot 36,7 milliard. In verband met de aanwending van de winst op de herwaardeering van den goudvoorraad geschiedde de aangroei aanvankelijk vrij langzaam.

2. Nijverheids- en handelsvennootschappen

Het schuldenverloop bij de nijverheids- en handelsvennootschappen onderging sterk den invloed van de conjunctuurdepressie; eerst in het jaar 1937 trad een vermindering in.

Na een lichte daling in 1931 werd een topcijfer, nl. *fr* 9,2 milliard, bereikt in 1933.

Dit verloop moet worden verklaard door de gedragslijn die gedurende de crisisjaren door de ondernemers werd gevolgd. Sommige industrieelen die bij het uitbreken van de crisis hun vroegere winstmarge wenschten te behouden, gingen over tot verdere rationalisatie van hun bedrijf en tot uitbreiding van hun outilleering ten einde den kostprijs per eenheid product te verlagen. Anderen die in financieele moeilijkheden geraakt waren, trachtten zich door de depressie heen te slaan aan de hand van geldmiddelen ontleend aan de kapitaalmarkt. Daar zij zich aanvankelijk geen rekenschap gaven van den omvang der zich ont-

(1) Cfr. « Economische Toestand van België in 1935 », in het tijdschrift voor Documentatie en Voortlichting, blz. 152 en 153.

wikkelende crisis en bovendien wenschten voordeel te halen uit den dalenden rentestand — zoo het 6 pCt. type in 1931 nog overheerschte, toch werden dit jaar reeds tal van leeningen tegen 5 pCt. geplaatst — werden herhaaldelijk buitenlandsche geldmiddelen opgenomen.

Het aandeelenkapitaal liep in het tijdvak 1931-1935 aanzienlijk terug van *fr* 47,5 milliard tot *fr* 42,7 milliard.

De inkrimping van het eigen kapitaal is het meest afgeteekend bij de financiële vennootschappen. Daar deze laatste hun niet opeisbare middelen aanzienlijk hadden uitgebreid in de periode van opwaartsche conjunctuur, werden zij méér dan de handels- en nijverheidsondernemingen door de crisis getroffen. Daar zij hun sociaal doel niet hadden bereikt of verlies hadden geleden op hun binnenlandsche en buitenlandsche deelnemingen, moesten hun reserves worden aangesproken; deze laatste verminderden dan ook in aanzienlijke mate.

De evolutie bij de eigenlijke handels- en nijverheidsondernemingen was gekenmerkt door tal van liquidaties, fusies en kapitaalsverlagingen. Zij die een minder zwaren obligatielast te dragen hadden besloten een deel van hun onproductief kapitaal terug te betalen. Hierdoor werd het mogelijk aan de aandeelhouders stabiele dividenden uit te keeren en een normale verhouding tusschen kapitaal en winstcijfer te handhaven zonder dat die ondernemingen zich genoopt zagen de productie op te voeren en de markt met nieuwe producten te overstroomden, hetgeen de depressie nog zou hebben verlengd.

Aan den anderen kant is de stilstand in het zakenleven aanleiding geweest tot aanzwelling van de liquide middelen en is zich aldus in zekere gevallen het probleem van hun belegging gaan stellen. Stellig is het in een gewone cyclische crisis heel normaal dat de industrieelen voor eenigen tijd van winstgevende beleggingen afzien en zich met een geringe rente in rekening-courant bij de banken tevreden stellen. Dit nadeel wordt ruimschoots vergoed door het voordeel in een periode van herneming, over toereikende middelen te beschikken. Evenwel kon de crisis van 1930 moeilijk met een soortgelijke crisis worden gelijkgesteld. Zij die er geen kans toe zagen hun kapitalen in een nabije toekomst opnieuw vruchtbaar te beleggen, besloten dan ook tot een gedeeltelijke terugbetaling van hun eigen middelen, daar ze niet langer wenschten kapitalen tegen een geringe vergoeding in de banken onproductief te laten rusten. Vandaar de buitengewoon belangrijke kapitaalsverminderingen van 1935 tot 1936.

Van een algemeen regel mag hier evenwel niet worden gesproken, daar, benevens deze kapitaalsverlagingen bij vennootschappen waarvan over het algemeen de financiële toestand goed en de lasten gering waren, benevens de uitschakeling ook van niet zeer gezonde elementen die aan de drukking onmogelijk

konden weerstaan, zooals boven gezegd andere ondernemingen zich bij wege van leening nieuwe kapitalen hebben weten aan te schaffen ten einde de tijdelijke uit de crisis ontstane moeilijkheden te kunnen overwinnen.

De obligatieschuld van de handels- en nijverheidsvennootschappen slonk van *fr* 9.158 miljoen in 1936 tot 6.383 miljoen in 1939, vooral ten gevolge van de inkrimping der buitenlandsche schuld, die door conversie van *fr* 4.384 tot 1.552 miljoen terugliep. Bij deze operaties werden in 1936 voor *fr* 446 miljoen leeningen tegen 4 pCt. in Nederland aangegaan in ruil van vroeger uitgegeven obligaties tegen 5,5 of 6 pCt.; in 1938 voor *fr* 204 miljoen tegen 4 pCt. op de Nederlandsche markt, als tegenwaarde van een 6 pCt. leening 1925 in ponden sterling en voor 68 miljoen tegen 4,5 pCt. op de Zwitsersche markt als tegenwaarde van een 5,5 pCt. leening 1930 in Zwitsersche franken. De nominale rentevoet op de Belgische markt was 3,5 pCt., 4 pCt. en 4,5 pCt. voor conversie van Belgische en buitenlandsche leeningen, voorheen uitgegeven tegen 5,5 of 6 pCt. (zelfs 6,5 pCt.). In 1937, liepen de in België geplaatste leeningen, uitgegeven tot conversie van buitenlandsche leeningen (Nederlandsche en Zwitsersche) op tot *fr* 325 miljoen plus een niet gespecificeerd bedrag van 450 miljoen. In 1938 bedroegen de emissies in België tot conversie van vroeger in het buitenland geplaatste leeningen 84 miljoen frank (4,5 en 5 pCt. tegenover 5,5, 6,5 en 7 pCt. vroeger).

Tegelijk met de uitgifte van conversieleeningen werden ook kapitaalsverhoogingen doorgevoerd met het oog op de aflossing van obligatieleeningen.

In 1936, zijn de zichtbare emissies van nieuw kapitaal verder blijven toenemen. Een goed deel was door inbreng vertegenwoordigd; ook hadden talrijke kapitaalsverhoogingen plaats door bijvoeging van gewone en stille reserves. Desondanks viel in 1936 een stijging der reserves waar te nemen. Dit schijnbaar tegenstrijdig verschijnsel wordt verklaard door de aanwending van stille reserves die de ondernemingen hadden aangelegd ter ontduiking van eventuele fiscale maatregelen die een integrale of gedeeltelijke vastlegging van de reserves in bepaalde beleggingen zouden voorschrijven.

Bij de conjunctuurstijging in 1937, voelden zich de ondernemingen genoodzaakt een ten tijde van de crisis ingekrompen kapitaal terug aan te passen: dit jaar vonden dan ook belangrijke uitgiften van aandelen en obligaties plaats.

Over het algemeen werden de emissies vrij vlot gedekt: het volume der naar belegging zoekende kapitalen was betrekkelijk groot. De nijverheid heeft dan ook gretig deze gelegenheid te baat genomen om den druk der financiële lasten te verminderen, wat o.m. matigend heeft ingewerkt op de nieuwe stijging der kostprijzen ten gevolge van de algemeene hausse op de wereldmarkten.

3. *Schuldenverloop bij de banken*

De krimping der bankschulden is vooral tot in 1933 opvallend. Op dat oogenblik zijn ze teruggelopen tot fr 9,1 milliard tegen 16,4 milliard in 1929.

Dit verschijnsel doet zich niet alleen in België voor : aanleiding er toe waren de crisis en het steeds afnemend gebruik van wissels voor handels- en nijverheidsdoeleinden. Twee factoren verklaren dit regres, namelijk de concentratie die toelaat de betalingen tusschen de verschillende leden van het consortium onderling door compensatie te regelen, de toeneming der betalingen per postrekening en het feit dat de contante betalingen al maar door talrijker werden.

In 1934-1935 kon een verhooging der bankschulden worden waargenomen. Daar het echter het jaar is der reorganisatie van het bankwezen, kunnen moeilijk conclusies hieruit worden afgeleid. Ten hoogste kan vermoed worden dat de stijging te wijten is aan een opvoering der voorschotten op effecten.

Sedert 1936 teekent zich opnieuw regres van de bankschulden af. Dit is voor een goed deel te wijten aan de politiek van aflossing der buitenlandsche schulden zoo openbare als particuliere, met het gevolg dat een overvloed van liquide middelen op de Belgische credietmarkt toestroomde.

4. *Hypothecaire schuldenlast*

De aangroei van den hypothecairen schuldenlast bereikte een plafond in 1933. Deze evolutie beteekent evenwel niet dat in eenzelfde tempo als voorheen op hypotheek werd geleend. De vermindering der rechten op de hypothecaire inschrijvingen, met uitsluiting der wettelijke, testamentaire en ambtelijke hypotheeken, duidt integendeel op slinking van de hypotheekleeningen.

Sedertdien en tot 1936 zijn ze voortdurend teruggelopen. Een der oorzaken van dit regres ligt in de prijsdaling der onroerende goederen. Anderzijds vreesden de geldschietters dat, wegens de aanhoudende crisis, de schuldenaars hun verbintenissen niet meer zouden kunnen nakomen. Bovendien toonden zich de rechtbanken geneigd de schuldenaars ten nadeele van de schuldeischers te bevoordeelen. Ten slotte legden de geldschietters meer terughouding aan den dag ten gevolge van « de monetaire devaluatie die den geldnemer toeliet een in goud-franken ontvangen bedrag in gedevalueerde papier-franken terug te betalen, ten gevolge ook van de nietigheid der goud-clausule en de broosheid van wisselkoers- of goudwaarborgclausules, het invoeren van de aanvullende belasting op het inkomen die de groote voorschietters van particuliere gelden afschrikte en hen de voorkeur deed geven aan zekere beleggingen die van deze belasting zijn vrijgesteld » (1).

Overigens van 1932 af zijn zekere schuldenaars die over liquide middelen beschikten, vervroegde terugbetalingen gaan doen.

Naderhand handhaafde de hypotheekschuld zich op een vrij stabiel peil; de royeeringen schijnen nagenoeg tegen de nieuwe inschrijvingen op te wegen met een licht overwicht evenwel van laatstgenoemde. Doch het surplus werd goedge maakt door de uitschakeling van hypotheekmaatschappijen die de noodige voorwaarden niet konden vervullen om aan de contrôlewet te voldoen.

Ter illustratie van bovenstaande beschouwingen volgen thans de statistische tabellen betreffende de hierboven gecommenteerde grafieken.

(1) Lezing van den heer E. Genin vóór de « Société d'Economie politique de Belgique », op 22 November 1938.

VERLOOP DER OPENBARE EN PARTICULIERE SCHULDEN VAN BELGIE

TABEL 1

(millioenen franken)

JAAR	Openbare schuld					Schulden der parastatale instellingen	Particuliere schulden					Eind-totaal (5, 6 en 11)	Oorlogsschuld van België tegenover de buitenlandsche regeeringen	
	Staat	Provincies	Gemeenten	Congo	Totaal (1 tot 4)		Bankrekeningen (5)	Landbouw	Handelen niverheidsvennootschappen	Hypotheeken	Totaal (7 tot 10)			
	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10			11
1920.....	18.672					736		67	3.245					5.107
1921.....	23.591			613		972								4.381
1922.....	26.930			732		1.243								4.679 (1)
1923.....	29.835			826		1.524			4.160					6.485
1924.....	30.034			901		1.590								6.022 (2)
1925.....	32.116			1.140		1.670		144		2.030				10.724
1926.....	38.875			1.910		1.672				2.083				17.058 (1)
1927.....	36.991			1.891		1.842	10.481			3.142	2.460			16.931 (3)
1928.....	36.468			1.826		1.950	13.051			3.168	3.246			16.841 (3)
1929.....	34.347	209	6.391	2.025	42.972	2.263	16.381	365	5.537	4.433	26.716	71.951		16.670 (3)
1930.....	32.379	301	7.627	2.378	42.685	2.723	16.003	358	7.821	5.407	29.587	74.995		16.477 (3)
1931.....	32.568	402	8.166	2.547	43.683	3.855	13.017	340	7.530	6.099	26.986	74.524		15.943 (3)
1932.....	35.124	458	9.220	3.173	47.975	4.210	10.568	308	8.881	6.401	26.158	78.343		15.827
1933.....	34.950	686	9.692	3.570	48.898	6.272	9.124	281	9.158	6.493	25.056	80.226		10.663 (3)
1934.....	34.114	746	9.886	3.535	48.281	5.786	9.478	248	8.940	6.388	25.054	79.121		9.671 (3)
1935.....	40.340	813	10.168	3.747	55.068	5.764	9.831	212	8.720	5.959	24.722	85.554		13.372 (3)
1936.....	39.319	921	11.366	5.021	56.627	6.746	9.094	169	9.155	5.840	24.256	87.631		13.341 (4)
1937.....	41.420	920	11.828	4.549	58.717	6.829	9.212	140	7.951	5.941	23.244	87.790		13.211 (4)
1938.....	41.173	927	12.042	4.433	58.575	6.015	7.560	118	6.778	6.046	20.502	85.092		13.174 (4)
1939.....	42.847	921	12.697	4.473	60.938	6.262	7.968	115	6.383	7.574	22.040	89.240		12.857 (4)

- (1) 31 October.
- (2) 30 November.
- (3) 30 September.
- (4) 31 Augustus.

(5) Debetsaldi rekeningen-courant en voorschotten op effecten door particuliere banken.
Disconto en voorschotten op overheidsfondsen door de Nationale Bank van België.

Nota. — Cursieve cijfers: ramingen.

VERLOOP DER OPENBARE EN PARTICULIERE SCHULDEN VAN BELGIE

Binnenlandsche schulden

TABEL 2

(millioenen franken)

JAAR	Openbare schuld					Schuld der parastatale instellingen (1)	Particuliere schulden					Eind-totaal (5, 6 en 11)		
	Staat	Provincies	Gemeenten	Congo	Totaal (1 tot 4)		Bankrekeningen (2)	Landbouw	Handelen niverheidsvennootschappen	Hypotheeken	Totaal (7 tot 10)			
	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10		11	12
1920.....	17.280					736		67	3.241					
1921.....	22.065			333		972								
1922.....	25.036			398		1.243								
1923.....	26.568			394		1.524			4.130					
1924.....	26.811			478		1.590								
1925.....	26.831			755		1.670		144		2.030				
1926.....	26.015			1.282		1.672				2.083				
1927.....	25.181			1.263		1.842	10.481			2.427	2.460			
1928.....	24.998			1.198		1.950	13.051			1.579	3.246			
1929.....	23.300	209	6.031	1.397	30.937	2.263	16.381	365	3.438	4.433	24.617	57.817		
1930.....	22.704	301	7.267	1.752	32.024	2.723	16.003	356	3.784	5.407	25.550	60.297		
1931.....	23.682	402	7.806	2.111	34.001	3.855	13.017	340	3.141	6.099	22.597	60.453		
1932.....	25.444	458	8.860	2.443	37.205	4.210	10.568	308	4.427	6.401	21.704	63.119		
1933.....	27.148	686	9.332	2.846	40.012	6.055	9.124	281	4.847	6.493	20.745	66.812		
1934.....	26.923	746	9.674	2.855	40.198	5.569	9.478	248	4.777	6.388	20.891	66.658		
1935.....	31.856	813	9.873	2.920	45.462	5.116	9.831	212	4.238	5.959	20.240	70.818		
1936.....	30.602	921	11.071	4.196	46.790	6.222	9.094	169	4.771	5.840	19.874	72.886		
1937.....	34.125	920	11.528	4.139	50.712	5.530	9.212	140	4.605	5.941	19.898	70.140		
1938.....	34.474	927	11.742	4.433	51.576	6.015	7.560	118	5.134	6.046	18.858	76.449		
1939.....	36.722	921	12.406	4.473	54.522	6.262	7.968	115	4.831	7.574	20.488	81.272		

- (1) 1920-1928: ramingen.

(2) Debetsaldi rekeningen-courant en voorschotten op effecten door de particuliere banken.
Disconto en voorschotten op overheidsfondsen door de Nationale Bank van België.

Nota. — Cursieve cijfers: ramingen.

VERLOOP DER OPENBARE
EN PARTICULIERE SCHULDEN VAN BELGIE

Buitenlandsche schulden

TABEL 3 (millioenen franken)

JAAR	Openbare schuld				Schuld der parastatale instellingen	Particuliere schulden Handels- en nijverheidsvennootschappen	Eind-totaal (5, 6 en 9)
	Staat	Gemeenten	Congo	Totaal (1, 3 en 4)			
	1	3	4	5			
1920..	1.392	—	—	—	—	4	—
1921..	1.526	—	280	—	—	—	—
1922..	1.894	—	334	—	—	—	—
1923..	3.267	—	432	—	—	30	—
1924..	3.223	—	423	—	—	—	—
1925..	5.285	—	385	—	—	—	—
1926..	12.860	—	628	—	—	—	—
1927..	11.810	—	628	—	—	715	—
1928..	11.472	—	628	—	—	1.589	—
1929..	11.047	360	628	12.035	—	2.099	14.134
1930..	9.675	360	626	10.661	—	4.037	14.698
1931..	8.888	360	436	9.682	—	4.389	14.071
1932..	9.680	360	730	10.770	—	4.454	14.725
1933..	7.802	360	724	8.886	217	4.311	13.414
1934..	7.191	212	680	8.083	217	4.163	12.463
1935..	8.484	295	827	9.606	648	4.482	14.736
1936..	8.717	295	825	9.837	524	4.384	14.745
1937..	7.295	300	410	8.005	299	3.346	11.650
1938..	6.699	300	—	6.999	—	1.644	8.643
1939..	6.125	291	—	6.416	—	1.552	7.968

VERLOOP DER OPENBARE
EN PARTICULIERE SCHULDEN VAN BELGIE

Buitenlandsche schuld :
Indeeling naar langen en korten termijn

TABEL 4 (millioenen franken)

JAAR	Openbare schuld			Schuld der parastatale instellingen	Particuliere schulden	Totaal					
	op korten termijn	op langen termijn	Totaal 1 + 2			op korten termijn	op langen termijn	Totaal 10 + 11			
	1	2	3			5	8	10	11	12	
1927..	—	—	—	—	715	—	—	—	—	—	—
1928..	—	—	—	—	1.589	—	—	—	—	—	—
1929..	—	12.035	12.035	—	2.099	—	—	14.134	—	—	14.134
1930..	—	10.661	10.661	—	4.037	—	—	14.698	—	—	14.698
1931..	—	9.682	9.682	—	4.389	—	—	14.071	—	—	14.071
1932..	499	10.271	10.770	—	4.454	499	—	14.725	—	—	15.224
1933..	802	8.024	8.886	217	4.311	802	—	12.552	—	—	13.414
1934..	—	8.083	8.083	217	4.163	—	—	12.463	—	—	12.463
1935..	1.202	8.404	9.606	648	4.482	1.202	—	13.534	—	—	14.736
1936..	905	8.932	9.837	524	4.384	905	—	13.840	—	—	14.745
1937..	775	7.230	8.005	299	3.346	775	—	10.875	—	—	11.650
1938..	734	6.265	6.999	—	1.644	734	—	7.909	—	—	8.643
1939..	709	5.707	6.416	—	1.552	709	—	7.259	—	—	7.968

VERLOOP DER OPENBARE EN PARTICULIERE SCHULDEN VAN BELGIE

Indeeling naar langen en korten termijn

TABEL 5 (millioenen franken)

JAAR	Openbare schuld			Schuld der parastatale instellingen	Particuliere schulden			Totaal			
	op korten termijn	op langen termijn	Totaal 1 + 2		op langen termijn	op korten termijn	op langen termijn	Totaal 7 + 8	op korten termijn	op langen termijn	Totaal 10 + 11
	1	2	3		5	7	9	9	10	11	12
1920.....	—	—	—	736	—	—	—	—	—	—	—
1921.....	—	—	—	972	—	—	—	—	—	—	—
1922.....	—	—	—	1.243	—	—	—	—	—	—	—
1923.....	—	—	—	1.524	—	—	—	—	—	—	—
1924.....	—	—	—	1.590	—	—	—	—	—	—	—
1925.....	—	—	—	1.670	—	—	—	—	—	—	—
1926.....	—	—	—	1.672	—	—	—	—	—	—	—
1927.....	—	—	—	1.842	10.481	—	—	—	—	—	—
1928.....	—	—	—	1.950	13.051	—	—	—	—	—	—
1929.....	2.527	40.445	42.972	2.263	16.381	10.335	26.716	18.908	53.043	71.951	—
1930.....	2.394	40.291	42.685	2.723	16.003	13.584	29.587	18.397	56.598	74.995	—
1931.....	2.723	40.960	43.683	3.855	13.017	13.969	26.986	15.740	58.784	74.524	—
1932.....	4.136	43.839	47.975	4.210	10.568	15.590	26.158	14.704	63.639	78.343	—
1933.....	5.743	43.155	48.898	6.272	9.124	15.932	25.056	14.867	65.350	80.226	—
1934.....	4.311	43.970	48.281	5.786	9.478	15.576	25.054	13.789	65.332	79.121	—
1935.....	4.745	50.323	55.068	5.764	9.831	14.891	24.722	14.576	70.978	85.554	—
1936.....	4.237	52.390	56.627	6.746	9.094	15.164	24.258	13.331	74.300	87.031	—
1937.....	3.438	55.279	58.717	5.829	9.212	14.032	23.244	12.650	75.140	87.790	—
1938.....	3.918	54.657	58.575	6.015	7.560	12.942	20.502	11.478	73.614	85.092	—
1939.....	5.552	55.386	60.938	6.262	7.968	14.072	22.040	13.520	75.720	89.240	—

Nota. — Cursieve cijfers : ramingen.

VERLOOP DER OPENBARE EN PARTICULIERE SCHULDEN VAN BELGIE

Binnenlandsche schuld : Indeeling naar langen en korten termijn

TABEL 6

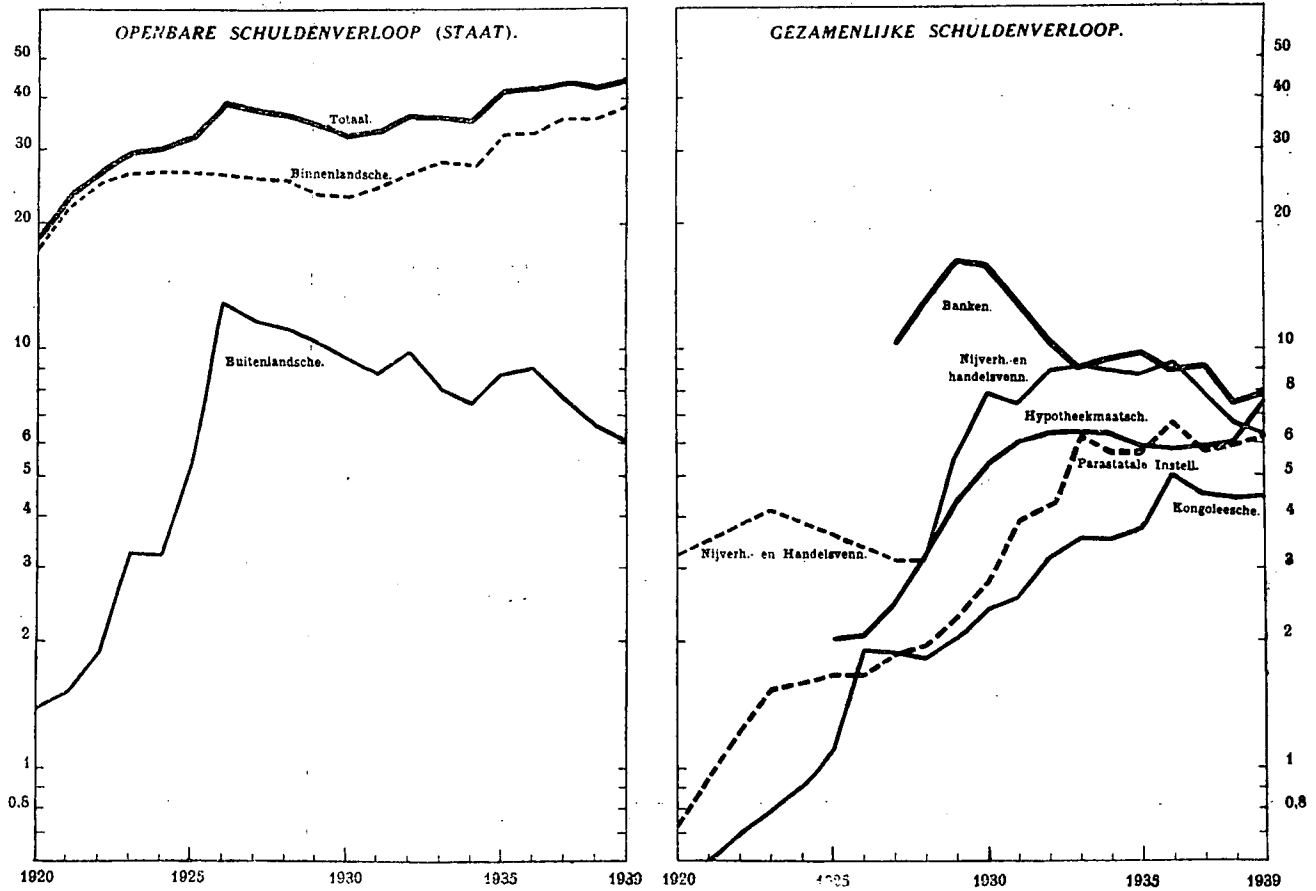
(millioenen franken)

JAAR	Openbare schuld			Schuld der parastatale instellingen	Particuliere schulden			Totaal		
	op korten termijn	op langen termijn	Totaal 1 + 2	op langen termijn	op korten termijn	op langen termijn	Totaal 7 + 8	op korten termijn 1 + 7	op langen termijn 2, 5, 8	Totaal 10 + 11
	1	2	3	5	7	8	9	10	11	12
1920.....				736						
1921.....				972						
1922.....				1.243						
1923.....				1.524						
1924.....				1.590						
1925.....				1.670						
1926.....				1.672						
1927.....				1.842			10.481			
1928.....				1.950			13.051			
1929.....	2.527	28.410	30.937	2.263		8.236	24.617	18.908	38.909	57.817
1930.....	2.394	29.630	32.024	2.723		9.547	25.550	18.397	41.900	60.297
1931.....	2.733	31.278	34.001	3.855		9.580	22.597	15.740	44.713	60.453
1932.....	3.637	33.568	37.205	4.210		11.138	21.704	14.205	48.914	63.119
1933.....	4.881	35.131	40.012	6.055		9.124	20.745	14.005	52.807	66.812
1934.....	4.311	35.887	40.198	5.569		9.478	20.891	13.789	52.869	66.658
1935.....	3.543	41.919	45.462	5.116		9.831	20.240	13.374	57.444	70.818
1936.....	3.332	43.458	46.790	6.222		9.094	19.874	12.426	60.460	72.886
1937.....	2.663	48.049	50.712	5.530		9.212	19.898	11.875	64.265	76.140
1938.....	3.184	48.392	51.576	6.015		7.560	18.858	10.744	65.705	76.449
1939.....	4.843	49.679	54.522	6.262		7.968	20.488	12.811	68.461	81.272

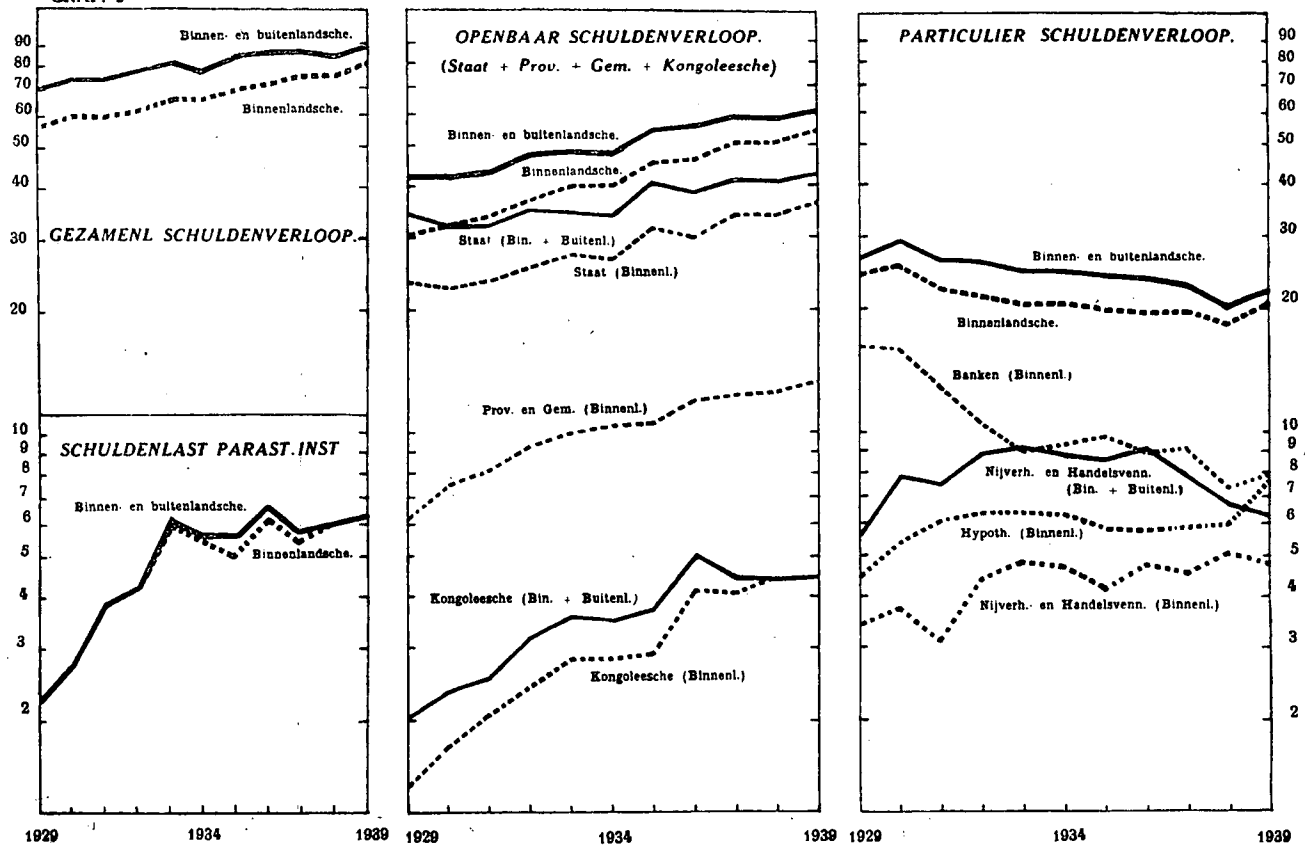
Nota. — Cursieve cijfers : ramingen.

GRAF. 1

SCHULDENVERLOOP VAN BELGIE.
milliarden Fr.

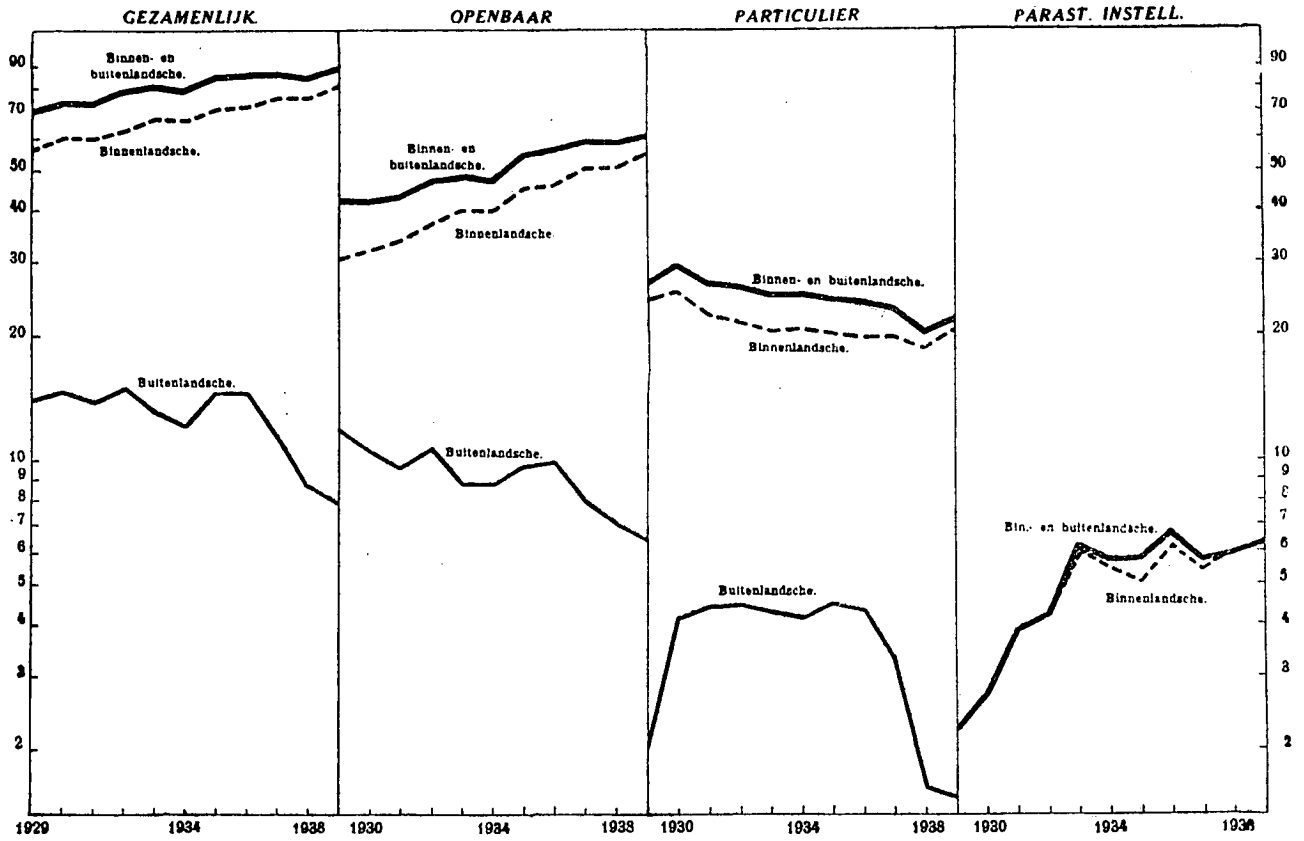

GRAF. 2

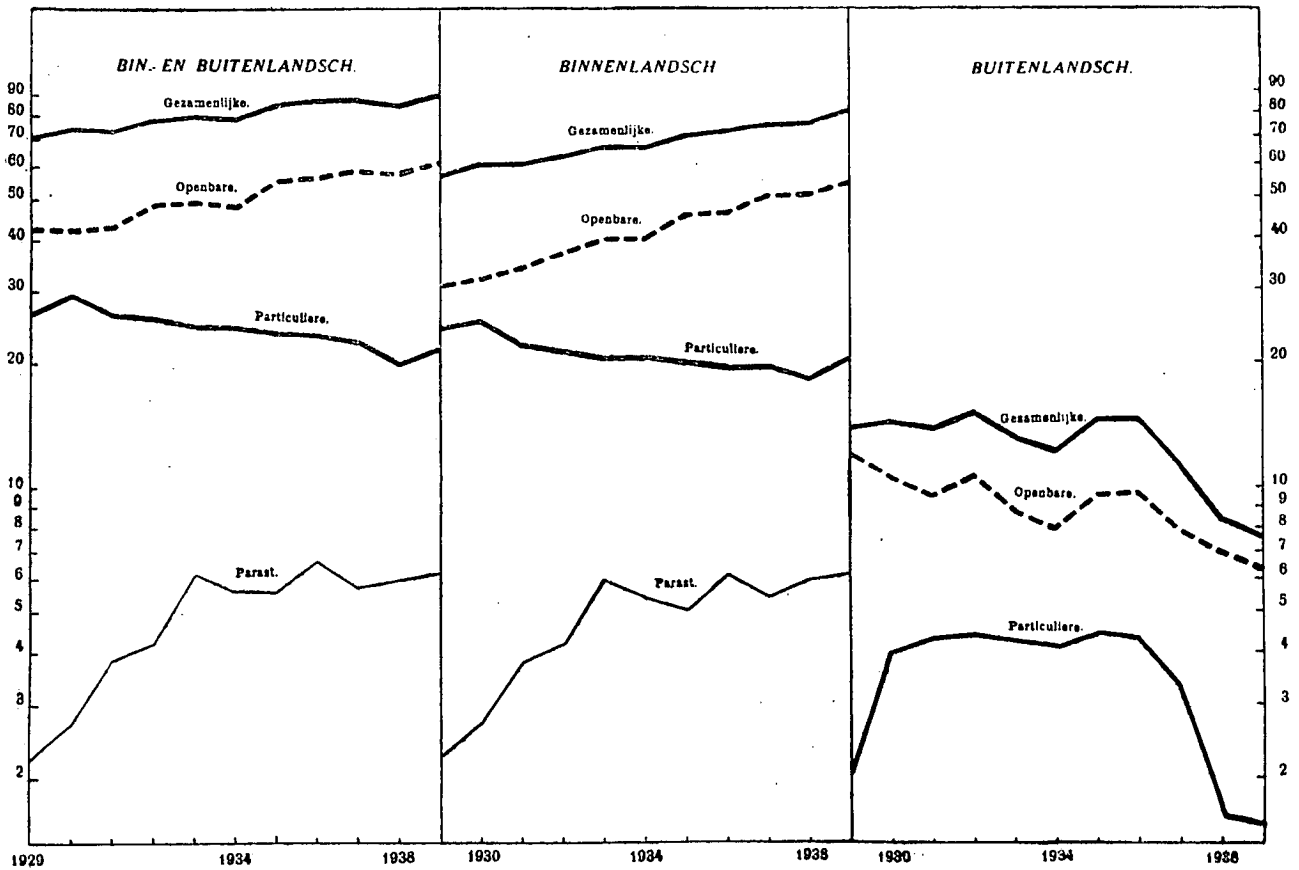
GRAF 3

SCHULDENVERLOOP VAN BELGIE. *milliarden Fr.*

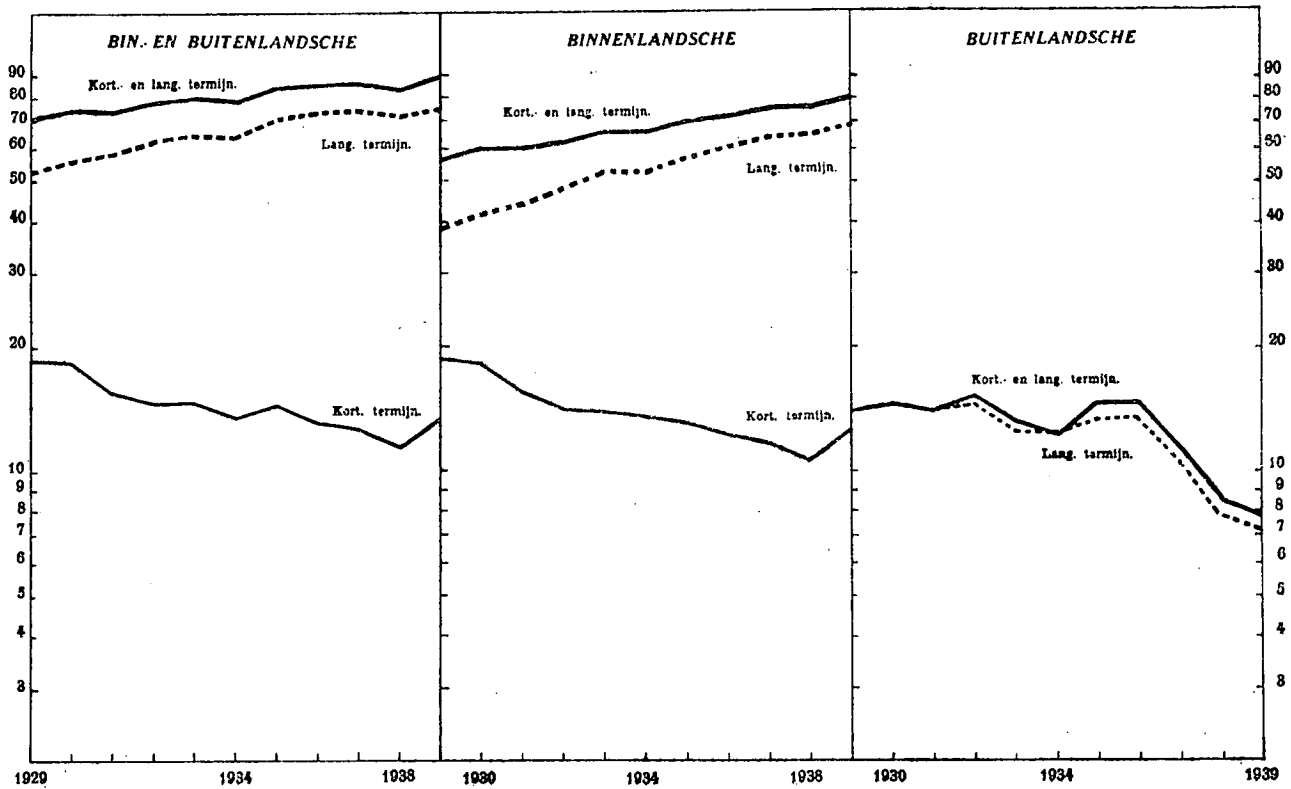
GRAF 4

SCHULDENVERLOOP VAN BELGIE. *milliarden Fr.*

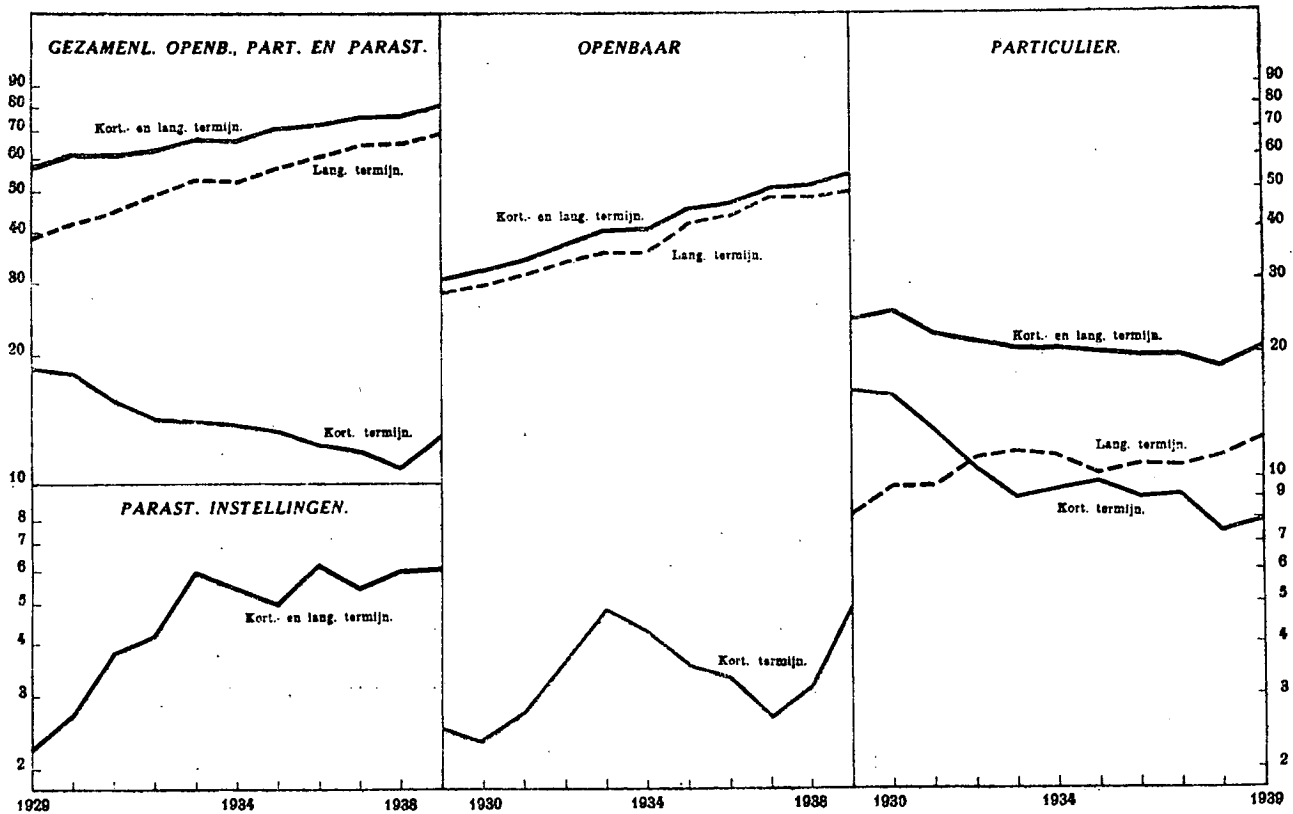
GRAF. 5

SCHULDENVERLOOP VAN BELGIE. *milliarden Fr.*

GRAF. 6

BINNENLANDSCHE SCHULDENVERLOOP VAN BELGIE.

BERICHTEN OVER GELD-, BANK- EN FINANCIEWEZEN

INHOUD : **Hernieuwing van de pacht- en leenovereenkomst tussen de Vereenigde Staten en Groot-Brittannië**

HERNIEUWING VAN DE PACHT- EN LEENOVEREENKOMST TUSSCHEN DE VEREENIGDE STATEN EN GROOT-BRITTANNIË

De onderhandelingen, welke aan het eind van de maand November door Lord Keynes te Washington gevoerd werden over de *Lend-Lease*-overeenkomst tussen de Vereenigde Staten en Groot-Brittannië, hebben geleid tot de hernieuwing van het accoord voor het jaar 1945.

Daarmee is het pacht- en leensysteem de zoogenaamde « phase two » — aldus de Britsche pers — ingegaan. Het *lend-lease*-stelsel onderging inderdaad belangrijke wijzigingen. Eensdeels werd het totaalbedrag der transacties zonder betaling tussen de Vereenigde Staten en Groot-Brittannië voor 1945 verlaagd tot \$ 5.600 miljoen, — hetzij nog slechts de helft van het bedrag voor 1944, — anderdeels werden uit de *lend-lease* operaties tal van producten en goederen verwijderd die voortaan tegen dadelijke betaling dienen aangekocht.

In feite staan deze wijzigingen in nauw verband met het verloop der krijgsverrichtingen en met overwegingen betreffende de naoorlogsche economie. In zekere mate was het *lend-lease*-stelsel een hinderpaal die een geleidelijke aanpassing van de Britsche economie en, meer in het bijzonder, het herstel van den uitvoerhandel in den weg stond.

Dit laatste punt moge duidelijk blijken uit een beknopt historisch overzicht van de Britsch-Amerikaansche handelsbetrekkingen.

Aan het begin van den oorlog — in 1939 en in 1940 — namen de Vereenigde Staten een strikt neutrale houding aan. Op financieel gebied kwam deze houding tot uiting in het *cash and carry* stelsel, dat contante betaling voorzag van alle naar Groot-Brittannië uitgevoerde goederen. Tot dekking zijner uitgaven was Groot-Brittannië genoodzaakt, tussen September 1939 en December 1940, ongeveer 2,3 miljard pond van zijn goudreserves en dollartegoeden af te geven. Onder laatstgenoemde tegoeden kwamen dollarwaarden voor waarvan sommige categorieën in Februari, April en December 1940 het voorwerp waren van speciale opeischingsmaatregelen.

De betalingsmogelijkheden van Groot-Brittannië waren begin 1941 reeds fel aangetast toen de stemming van de *lend-lease*-wet, op 11 Maart 1941, grondig den toestand kwam wijzigen. Zonder evenwel

rechtstreeks aan den oorlog deel te nemen, stelden de Vereenigde Staten hun productieapparaat ter beschikking van Groot-Brittannië en zijn Geallieerden in den vorm van niet dadelijk te betalen leveringen van oorlogsmaterieel, voedingsmiddelen en andere grond- en hulpstoffen aan die landen « wier verdediging, naar de meening van den President, van levensbelang is voor de verdediging der Vereenigde Staten ».

Tot einde 1941 werd het *lend-lease*-systeem door de Vereenigde Staten hoofdzakelijk aangewend als een indirect middel tot ondersteuning van de Britsche oorlogsinspanning zonder dat hierdoor de neutraliteit hoefde te worden prijsgegeven. Met ingang van December 1941 — datum waarop de Vereenigde Staten in oorlog traden — diende het *lend-lease*-stelsel voor het gemeenschappelijk gebruik van alle middelen der Vereenigde Natien met het oog op de eindoverwinning.

De betalingsfaciliteiten van de pacht- en leenovereenkomst werden tot een steeds grooter aantal landen uitgebreid en met name tot de U.S.S.R.; anderzijds werden hoe langer hoe grooter leveringen bij dit systeem betrokken.

Dit stelsel werd aangevuld door « tegen-pacht- en leenovereenkomsten » — met name de Britsch-Amerikaansche overeenkomst van 23 Februari 1942 — voor bepaalde aan de Vereenigde Staten gedane leveringen in den vorm van goederen of diensten.

Zoo ontstond tussen de geallieerde landen een dubbele handelsstrooming: eensdeels normale contante transacties en anderdeels niet dadelijk te betalen *lend-lease*-transacties.

Onderstaande cijfergegevens over den uitvoer van de Vereenigde Staten naar Groot-Brittannië toonen aan hoe de pacht- en leenleveringen geleidelijk aan de contante leveringen overvleugelden. Meteen kan worden vastgesteld, dat, ondanks de omstandigheden, een beperkte normale handelsstrooming door middel van contante transacties kon gehandhaafd worden.

Uitvoer van de Vereenigde Staten naar Groot-Brittannië (1) (in miljoenen dollars)

JAAR	Contant	Pacht- en leen- overeenkomst	Totaal
1940.....	1.018	—	1.018
1941.....	1.070	572	1.642
1942.....	495	1.867	2.362

(1) Banque des Règlements Internationaux: Treizième rapport annuel, 1er avril 1942-31 mars 1943, p. 164.

De aan de Vereenigde Volken sedert Maart 1941 verleende hulp door middel van pacht- en leenstelsel beliep in Juli 1943 13.973 miljoen dollar, waarvan 11.877 miljoen voor goederen (85 pCt.) en 2.096 miljoen voor diensten (15 pCt.). Het oorlogsmaterieel alleen bedroeg reeds 50 pCt. van de goederenleveringen; de machines en industrieele producten vertegenwoordigden 21 pCt., de voedings- en landbouwproducten 14 pCt.

Het in stand houden van normale handelsbetrekkingen naast de *lend-lease*-transacties was een netelig vraagstuk, inzonderheid wat de Britsch-Amerikaansche betrekkingen betreft.

In Amerikaansche handelskringen werd er op gewezen dat de aan Groot-Brittannië verleende hulp dit land in zekere mate in de gelegenheid kon stellen een internationalen handel te onderhouden, welke zonder deze hulp onmogelijk had kunnen gevoed worden. Inderdaad, indien Groot-Brittannië de door de Vereenigde Staten ingevolge de *lend-lease*-wet geleverde goederen weder uitvoerde of zulkdanige goederen verwerkte in voor den uitvoer bestemde halfabrikaten of afgewerkte producten, dan zou de Amerikaansche handel op de internationale markten tegenover een concurrent komen te staan wien hij zelf tegen uiterst voordeelige voorwaarden de grondstoffen zou hebben geleverd. Nog kiescher was de zaak waar het ging om schaarsche grondstoffen, die in de Vereenigde Staten gerantsoeneerd waren en aan Groot-Brittannië op grond van de *lend-lease*-wet geleverd werden.

Onmiddellijk werd van Britsche zijde bevestigd dat men nooit het inzicht gekoesterd had de hulp der Vereenigde Staten te gebruiken om den uitvoerhandel in leven te houden. Bij de *lend-lease*-transacties waren hoofdzakelijk die leveringen betrokken die met de Britsche oorlogsinspanning rechtstreeks verband hielden.

In September 1941 oordeelden beide regeeringen het niettemin gewenscht de beschikkingen van de *lend-lease*-overeenkomst door een dubbele bepaling te omschrijven.

Allereerst werd voorzien dat in den Britschen uitvoer geen enkel product mocht voorkomen dat in de Vereenigde Staten op grond van de *short supply*-reglementeering aan verbruiksbeperkingen was onderworpen en dat door de Vereenigde Staten hetzij tegen contante betaling, hetzij onder het *lend-lease*-stelsel werd geleverd. Drie uitzonderingen werden evenwel voorzien wat betreft: 1) de door overzeesche landen benodigde producten voor de voortbrenging van goederen ten behoeve van de oorlogsinspanning, die niet in de Vereenigde Staten konden bekomen worden; 2) kleine hoeveelheden schaarsche grondstoffen welke een essentieel doch quantitatief beperkt bestanddeel vormen van een uitvoerproduct dat verder samengesteld is uit grondstoffen waaraan geen schaarschte heerscht in de Vereenigde Staten; 3) het noodige materieel voor herstelling of afwerking van in wer-

king of in aanbouw zijnde Britsche machines of inrichtingen voor zoover de contracten reeds werden afgesloten.

De tweede bepaling voorzag dat producten gelijkaardig aan deze geleverd onder het *lend-lease*-stelsel en waaraan geen schaarschte heerschte in de Vereenigde Staten slechts door Groot-Brittannië mochten uitgevoerd worden voor zoover het deze contant kocht of zelf vervaardigde.

Als gevolg van deze beschikkingen werden de uitvoermogelijkheden van Groot-Brittannië sterk ingekrompen. Niet alleen werden door uitvoerverbod die goederen getroffen welke de Vereenigde Staten zonder betaling ter beschikking stelden van Groot-Brittannië, — welke goederen de Britsche regeering overigens nooit voornemens was weder uit te voeren, — doch ook werden alle goederen waaraan schaarschte heerschte in de Vereenigde Staten en alle goederen gelijkaardig aan deze welke van de *lend-lease*-voordeelen genoten aan belangrijke beperkingen onderworpen waar het ging om hun verwerking in exportproducten.

Gemakkelijk is het dan ook te begrijpen welk belang de Britsche industrieele kringen hechtten aan de opnemng van een product op de lijst der *lend-lease*-transacties. Vaak werd hierdoor verhinderd dat het product voor de fabricage van uitvoerproducten kon worden aangewend. Deze overweging is dan ook oorzaak geweest van zekere wijzigingen aan deze lijst in den loop der laatste drie jaren.

In 1942 en 1943 waren deze belemmeringen voor den Britschen uitvoerhandel geen erg euvel, vermits de oorlogsinspanning bijna de geheele productiecapaciteit van Groot-Brittannië in beslag nam.

Thans is deze toestand gewijzigd. In het voorgaand nummer van dit *Tijdschrift* hebben wij de Britsche exportcijfers gecommenteerd en tevens er op gewezen hoe zeer de overheden zich inspanden om, in het kader van een geleidelijke oriëntatie naar een vredes-economie, den uitvoerhandel te doen herleven.

Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat Lord Keynes in de nieuwe *lend-lease*-overeenkomst er naar gestreefd heeft de beperkingen, die een herleving van den Britschen uitvoer in den weg stonden, te verzachten.

Naar de verklaringen van den Engelschen Eersten Minister op 30 November 1944 aan het Lagerhuis, zouden de voornaamste bepalingen van het nieuw accoord luiden als volgt. In 1945 zullen de *lend-lease*-leveringen van de Vereenigde Staten aan Groot-Brittannië tot de helft van hun peil van 1944 verlaagd worden. Zij zullen hoofdzakelijk ten behoeve van de oorlogsinspanning worden gebruikt; evenwel kunnen ze na de Duitsche nederlaag bijdragen tot een verbetering van de voeding, de civiele consumptie en de huisvesting in Groot-Brittannië. Het beginselaccoord van September 1941 in zake de Britsche exporten blijft van kracht, doch de restricties zullen in belangrijke mate verzacht worden door een vermindering

van het aantal producten op de *lend-lease*-lijsten vermeld : zoo zullen in 1945 tal van afgewerkte producten en zeer belangrijke grondstoffen, als staal en verscheidene non-ferro metalen, contant worden aangekocht en bijgevolg kunnen aangewend worden ter vervaardiging van exportgoederen. Ten slotte wordt voorzien dat, in zoover bepaalde bij de *lend-lease* betrokken producten in den uitvoerhandel worden aangewend, een gelijkwaardig gedeelte van deze door de Vereenigde Staten geleverde producten contant zal betaald worden.

Het is aan deze nieuwe beschikkingen te danken dat de Britsche exporthandel, zonder evenwel zijn volledige bewegingsvrijheid te hebben herwonnen, toch reeds over voldoende actiemiddelen beschikt om zich geleidelijk weder op te richten ten einde, naar den wensch der regeering, 150 pCt. van zijn vooroorlogsch peil te bereiken.

Tot dit resultaat draagt de nieuwe overeenkomst niet enkel bij door een vermindering van het aantal bij de *lend-lease* betrokken goederen, doch ook door een aanzienlijke inkrimping van het volume der *lend-lease*-transacties.

Klaarblijkelijk zoekt de Britsche overheid geleidelijk terug te komen tot normale verhoudingen zoo voor den uitvoer als voor den invoer.

Op het financieele plan brengt deze wijziging in de handelspolitiek belangrijke gevolgen met zich. Hoe zal Groot-Brittannië de stijgende hoeveelheden contant aangekochte producten betalen ? Het spreekt van zelf dat de herneming van den uitvoer nieuwe deviezen zal opbrengen. Doch zullen vermoedelijk andere middelen dienen aangesproken. Bekend is dat het Britsche buitenlandsche tegoed, ten gevolge van den oorlog, reeds op gevaarlijke wijze werd aangesneden. Het is moeilijk te oordeelen in hoever de overblijvende tegoeden kunnen aangewend worden. Ten aanzien van de toekomstproblemen, ligt de beste oplossing ongetwijfeld hierin dat Groot-Brittannië nog een gedeelte van zijn buitenlandsch tegoed prijs geeft ten einde zoo snel mogelijk zijn uitvoerhandel herop te beuren. Het probleem van den uitvoer mag Groot-Brittannië niet verwaarloozen, daar de uitvoer in de komende jaren het eenige ruilmiddel van dit land zal uitmaken. Deze nieuwe financieele en handelspolitiek treedt blijkbaar uit de *lend-lease phase two* te voorschijn.

BERICHTEN OVER HANDEL EN NIJVERHEID

INHOUD : Ontwerpen voor sociale verzekering in Groot-Brittannië

ONTWERPEN VOOR SOCIALE VERZEKERING IN GROOT-BRITANNIË

Het Witboek over de sociale verzekeringen, dat in September 1944 door de Britsche regeering werd gepubliceerd, is de vrucht van een uitgebreide studie waarmede reeds in Juni 1941 begonnen werd. Op dat oogenblik werd Sir William Beveridge door den Minister voor den wederopbouw opdracht gegeven het stelsel der sociale verzekeringen en aanverwante diensten grondig in te studeeren en voorstellen te doen omtrent zijn reorganisatie.

In November 1942 diende Sir William Beveridge zijn verslag in. In deze studie stelde hij voor het ingewikkeld stelsel dat in Groot-Brittannië in zwang was te vervangen door een geheel nieuw, dat van meer logica zou getuigen, zich tot alle burgers zou uitbreiden en alle mogelijke risico's zou dekken.

Bedoeld ontwerp werd herzien door de Administratie die over het algemeen de hoofdtrekken er van behield en slechts de uitvoeringsmodaliteiten wijzigde. Het Witboek van September 1944 is de vrucht van dat onderzoek.

Bij de beschrijving van de Britsche sociale plannen, zullen wij de grondbeginselen van de hervorming uiteenzetten aan de hand van het Beveridge-plan terwijl voor de toepassingsmodaliteiten het regeeringsontwerp werd geraadpleegd.

I. — Algemeene grondbeginselen — Plan Beveridge

Als eerste taak had Sir William Beveridge het bestaande systeem der sociale verzekeringen te onderzoeken.

Schoon reeds zeer vooruitstrevend, vertoonde dat stelsel niettemin ernstige leemten. Geleidelijk uitgewerkt door achtereenvolgende gedeeltelijke hervormingen, mangelde het aan samenhang en eenheid : de talrijke wetten hadden een veelvuldigheid van administratieve diensten in het leven geroepen met als uitvloeisel een doorkruising der bevoegdheden en overdreven uitgaven. Niet te verantwoorden verschillen bestonden in de vergoedingen; zoo was b.v. de werkloosheidsvergoeding belangrijk hooger dan die

voor ziekte; zekere toeslagen waren bepaald onvoldoende. Ten slotte voorzag de sociale verzekering niet in alle behoeften, daar alleen personen in het bezit van een arbeids- of bediendencontract, wier bezoldiging een zeker maximum niet overschreed, genoten van het regime der sociale verzekeringen.

Na een grondig onderzoek naar de leemten van het Britsche stelsel ondernam Sir William Beveridge zijn tweede taak, met name de uitwerking van een ontwerp van wijzigingen aan het bestaande stelsel.

Drie fundamenteele beginselen liggen zijn aanbevelingen ten grondslag. In de allereerste plaats moet naar vernieuwing worden gestreefd waarbij echter de lessen der ervaring niet uit het oog zullen worden verloren : het plan zal « revolutionnair » zijn. Verder is het plan van sociale zekerheid slechts één van de factoren eener vooruitstrevende politiek op sociaal gebied. Ten slotte wordt de sociale zekerheid bereikt door samenwerking van Staat en particulieren. Het ontworpen systeem zal geen werk van hulpverlening zijn; het is vóór alles een *organisatie van sociale verzekering*.

Rekening werd daarenboven gehouden met enkele practische gegevens die vrij sterk de oriëntatie der nieuwe ontwerpen hebben beïnvloed. Vermelden wij in de eerste plaats de enquêtes van 1938, die aantoonde dat de drie vierden en soms wel de vijf zesden der gevallen van behoefte aan onderbreking of aan verlies der betrekking te wijten waren. De overige gevallen moesten aan de wanverhouding tusschen het inkomen van het gezinshoofd en de getalsterkte van het gezin worden toegeschreven.

De veroudering van de Britsche bevolking is een tweede zeer belangrijk feit : ze staat verlaging van de pensioengrens in den weg. De daling van het geboortecijfer eischt ten slotte dat een gepaste gezinspolitiek wordt gevoerd.

In het plan van Sir William Beveridge worden de gezinsvergoedingen uit de verzekeringen verwijderd : voorzien wordt dat ze integraal ten laste van den Staat zullen vallen. Naar de meening van Sir Beveridge zijn ten slotte twee voorwaarden voor het welslagen van zijn ontwerp onontbeerlijk : ten eerste, oprichting van omvangrijke gezondheids- en herscholdingsdiensten tot voorkoming en behandeling der ziekten en tot herstel der arbeidsbekwaamheid, welke

diensten voor al de leden der gemeenschap toegankelijk zouden zijn; vervolgens, toepassing eener werkverschaffingspolitiek die massale werkloosheid zou doen verdwijnen.

De voornaamste kenmerken van het plan Beveridge kunnen als volgt worden samengevat.

De sociale verzekering zal werkloosheid, ziekte, ongevallen en ouderdom omvatten; zij zal het verlies aan steun wegens het overlijden van een persoon vergoeden en de buitengewone onkosten dekken die een geboorte, een overlijden of een huwelijk met zich brengt.

De verzekering zal verplicht zijn en al de burgers zonder uitzondering omvatten, wat ook het bedrag hunner inkomsten zij en afgezien van het feit of ze al dan niet door een arbeids- of bediendencontract gebonden zijn.

De vergoedingen zullen vast en éénvormig zijn met dien verstande dat ze onafhankelijk zijn van de grootte van het inkomen van den verzekerde.

Uitzondering aan dezen regel wordt evenwel gemaakt voor arbeidsongevallen en beroepsziekten.

Anderzijds zullen de vergoedingen verschillen al naar gelang de levenswijze: zoo zullen b.v. gehuwde personen een hogere vergoeding ontvangen dan de ongehuwde.

Ten slotte wordt afgezien van een voorafgaand onderzoek naar den staat van behoefte.

De vergoedingen werden derwijze berekend dat ze voldoende zijn om de voornaamste behoeften te dekken, op grond van de kosten van levensonderhoud in 1938 vermeerderd met 25 pCt.

Evenals de vergoedingen zullen ook de bijdragen vast, éénvormig en onafhankelijk zijn van de hoogte der inkomens. Ze verschillen echter volgens de sociale positie: loontrekkenden en bedienden, vrije beroepen, niet werkenden.

Gezien het verschil in bezoldiging, is de bijdrage voorzien voor vrouwen kleiner dan die voor de mannen.

Het stelsel voorziet een eenige bijdrage die al de verzekeringen dekt. Deze bijdrage zal wekelijks bij een Verzekeringsfonds worden gestort. De last van de bijdragen zal door den verzekerde, den Staat en eventueel door den werkgever worden gedragen.

Het plan brengt dus eenheid in het geheele systeem der sociale verzekeringen; het staat de oprichting voor van een Ministerie van Sociale Zekerheid, dat over plaatselijke diensten zou beschikken. Ten slotte voorziet het eveneens de oprichting van een nationale organisatie van hulpverlening voor de niet door het verzekeringsstelsel gedekte gevallen, alsmede van een systeem van vrijwillige verzekeringen voor de bur-

gers die hogere vergoedingen wenschen te genieten dan de wettelijke.

II. — Plan van de regeering

De hierboven omschreven grondbeginselen werden door de regeering zonder meer aangenomen.

De wijzigingen die door deze laatste aan het plan van Sir William Beveridge aangebracht werden, hebben vooral betrekking op het bedrag der bijdragen en der vergoedingen alsmede op de voorwaarden waaronder ze kunnen verkregen worden. Nog vóór het plan der sociale verzekeringen werd uitgewerkt, had de regeering onder inachtneming van de opmerkingen van Sir William Beveridge een ontwerp van nationale gezondheidsdienst ter studie gelegd en gepubliceerd, alsmede een plan voor het voeren van een politiek van *full employment*.

Buiten het geünificeerd regime der sociale verzekeringen, omvatten de voorstellen der regeering een stelsel van gezinstoelagen en van nationale hulpverlening waarvan de kosten integraal door belasting worden gedekt.

Ook de kosten van den gezondheidsdienst vallen voor een goed deel ten laste van den Staat.

Laten we nu meer in het bijzonder de beteekenis nagaan van de verschillende in het regeeringsplan voorziene vergoedingen en bijdragen.

1. Vergoedingen

Onderstaande tabel I geeft het absolute bedrag aan van de voornaamste vergoedingen.

Ten einde hun beteekenis en hun terugslag te kennen, hebben wij ze eveneens uitgedrukt in percenten van het normaal wekelijksch arbeidersinkomen. Hiertoe hebben wij het gemiddelde weekinkomen van de periode 1936-1937-1938 vermenigvuldigd met den coëfficiënt 1,50 die de gemiddelde verhooging der uurloonen vertegenwoordigt tot aan het einde van het jaar 1944. Het weekinkomen komt aldus op zowat £ 5 neer voor de mannen en op £ 2.7 voor de vrouwen.

Aan de hand van de tabel kan worden vastgesteld dat voor de echtelieden de voornaamste vergoedingen (werkloosheid, ziekte, invaliditeit, ouderdomspensioen) 35 tot 40 pCt. van het mannelijk loon vertegenwoordigen en 20 tot 24 pCt. van het loon voor de alleenstaande personen.

Dat er vooruitgang is moge blijken uit de vergelijking van die vergoedingen met de thans uitbetaalde: voor de echtelingen paren b.v., wordt het ouderdomspensioen van 20 op 40 sh. gebracht, de vergoeding in geval van ziekte van 15 op 40 sh. en de vergoeding bij werkloosheid van 35 op 40 sh.

TABEL I

**Bedrag van de wekelijksche sociale vergoedingen
in het Britsche regeeringsplan (1)**

	In shillings		In percent van het normale weekloon voor mannen	
	Echte-lingen	Alleenstaande (mannen en vrouwen)	Echte-lingen	Alleenstaande (mannen en vrouwen)
Werkloosheid en ziekte	40	24	40	24
Na drie jaar wordt de vergoeding voor ziekte vervangen door een vergoeding voor invaliditeit	35	20	35	20
(De werkloosheidsvergoeding wordt gedurende 30 weken uitbetaald; eventueel wordt een vergoeding voor beroepsherscholing voorzien die hooger is dan de werkloosheidsvergoeding. De personen met een vrij beroep genieten niet van de werkloosheidsverzekering en ontvangen geen vergoeding voor ziekte gedurende de eerste vier weken. Niet werkenden zijn niet toegelaten tot werkloosheidsverzekering; en ziekteverzekering.)				
Ouderdomspensioen (mannen : 65 jaar, vrouwen : 60 jaar)	35	20	35	20
Gezinsvergoedingen	5 sh. per kind na het eerste; maaltijd en melk op school			
Weezen	12			

	In £ o. shillings	In percenten van het normale weekloon voor vrouwen
Gehuwde vrouwen : geboortepremie daarenboven, voor buitenshuis werkende vrouwen, gedurende 13 weken	4 £ 36 sh.	76
Buitenshuis werkende gehuwde vrouwen : werkloosheid ziekte ouderdomspensioen	20 sh. 16 sh. 20 sh.	42 34 42
Weduwen : gedurende 13 weken na 13 weken : als er kinderen zijn, vergoeding voor bewaking voor de weduwen van meer dan 50 jaar zonder kinderlast andere weduwen beantwoordend aan zekere voorwaarden van het bestaande stelsel	36 sh. 24 sh. 20 sh. 10 sh.	76 51 42 21

(1) Voor de gehuwde paren, is het de man die verzekerd is zoo de vrouw niet werkt. De gehuwde vrouwen die wel werken evenals de ongehuwde vrouwen zijn persoonlijk verzekerd. Voor de gehuwde vrouwen die werken is de verzekering evenwel niet verplicht. Speciale beschikkingen regelen den toestand der echtelingen die beiden werken.

2. Bijdragen

Een systeem van driedelige bijdragen ligt de nieuwe sociale verzekeringen ten grondslag. Voor de werkloosheidsvergoeding, is de bijdrage op gelijke wijze verdeeld onder verzekerde, werkgever en Staat. Wat de andere verzekeringen betreft, worden vijf zesden van het bedrag gestort door den verzekerde en eventueel door zijn werkgever en één zesde door den Staat.

Onderstaande tabel II vermeldt de bijdragen in shillings en, voor de loontrekkenden, in percenten van de loonen.

TABEL II

Wekelijksche bijdragen

	Mannen		Vrouwen	
	Absolute cijfers	Per-centen van het loon	Absolute cijfers	Per-centen van het loon
Loontrekkenden en bedien- den :				
Bijdrage van den verze- kerde	3 sh. 10 d.	3,8	3 sh.	6,4
Bijdrage van den werk- gever	3 sh. 1 d.	3,1	2 sh. 5 d.	5,1
Vrije beroepen	4 sh. 2 d.		3 sh. 6 d.	
Niet werkenden	3 sh. 4 d.		2 sh. 8 d.	

Vergeleken met het vóór den oorlog vigeerende systeem, zal bij het nieuwe stelsel de arbeider zijn bijdrage, in percenten van zijn loon, zien verdub- belen, terwijl feitelijk de last van den werkgever ongewijzigd blijft : inderdaad, zal de bijdrage van de mannelijke arbeiders van 2,1 pCt. van het loon in 1936-1938 tot 3,8 pCt worden verhoogd, terwijl deze van den werkgever (voor de mannelijke arbeiders) van 2,9 pCt. tot 3,1 pCt. zal worden verhoogd.

3. Gezamenlijke kosten van de sociale verzekeringen

Onderstaande tabel III geeft — voor 1945 — op basis van de naoorlogsche toestanden een vergelij- kende raming te zien van de sociale uitgaven onder het bestaande stelsel en onder het nieuwe regeerings- ontwerp. Ondersteld wordt dat het aantal werklozen 8,5 pCt. van de verzekerden bedraagt.

Uit die tabel blijkt dat de grootste verhoogingen bij de gezinsvergoedingen liggen (£ 57 miljoen tegen 4 miljoen), bij de ziektevergoedingen (£ 64 miljoen tegen 30 miljoen), bij de uitgaven voor de gezond- heidsdiensten (£ 148 miljoen tegen 80 miljoen) en bij de pensioenen (£ 240 miljoen tegen 177 miljoen).

Bij deze vergelijking dient rekening gehouden met twee bijzonderheden. Ten eerste, het nieuw stelsel bestrijkt een ruimer deel van de bevolking dan het bestaande; de individueele verhooging van de ver- goedingen is niet zoo belangrijk als de gezamenlijke verhooging. Ten tweede, een gedeelte van de ver- hooging is louter het resultaat van de heraanpassing der vergoedingen wegens het stijgen van de kosten van levensonderhoud sedert het begin van den oorlog.

**TABEL III Vergelijkende raming der kosten
van de sociale verzekeringen in 1945
(Onder normale naoorlogsche toestanden)**

	Bestaande stelsel	Regeerings- ontwerpen
(In miljoenen ponden)		
Pensioenen	177	240
Werkloosheid	87	109
Ziekte (incl. bevalling)	30	64
Vergoedingen bij overlijden	—	4
Verzekering tegen ongevallen	17	20
Gezinsvergoedingen	4	57
Nationale hulpverlening	15	6
Gezondheidsdienst	80	148
Bestuurskosten	21	25
Totaal	431	673

Wat de herkomst der middelen betreft, moet worden genoteerd dat bij het vigeerende systeem het aandeel van den Staat 62 pCt. bedraagt, terwijl in het ontwerp der regeering het slechts 53 pCt. belooft.

In verhouding tot het gezamenlijke bedrag der loonen en wedden, dat op grond van normale toestanden op £ 4.300 miljoen mag worden geschat, zou ten slotte de gezamenlijke last, die uit de toepassing van het nieuwe stelsel zou voortvloeien, 15,7 pCt. van de Engelsche bedrijfsinkomens vertegenwoordigen. Van die 15,7 pCt. zouden 8,3 pCt. ten laste van den Staat vallen.

Rekening moet worden gehouden met het feit dat niet al de verzekerden onmiddellijk van het pensioen genieten; een deel onder hen heeft er maar recht op na tien jaar verzekering. Hieruit vloeit voort dat zoo het stelsel in 1945 van kracht wordt de last der pensioenen tot in 1955 zal toenemen. De last van de andere vergoedingen zal zich eveneens ten gevolge van zekere bijzondere factoren eenigermate wijzigen. Na 1955 zal de verhooging van den gezamenlijken last der verzekeringen uitsluitend aan de veroudering der bevolking moeten worden toegeschreven. Deze factor is van dien aard dat de gezamenlijke pensioenenlast die in 1955 £ 203 miljoen zal bedragen tot £ 324 miljoen in 1975 zal zijn opgelopen.

De gezamenlijke evolutie van de lasten is in tabel IV aangegeven. Hieruit blijkt dat de aangroei der verzekeringskosten, excl. de verzekering tegen werkongevallen, uitsluitend ten laste van den Staat valt. Zijn aandeel stijgt van 352 miljoen in 1945 tot 557 miljoen in 1975, hetzij 54 pCt. resp. 67 pCt. van den gezamenlijken last. Practisch, steunt dus het stelsel voor een zeer ruim deel op Staatssubsidies.

TABEL IV

Begrooting van de sociale verzekeringen en van de aanverwante diensten 1945-1975
(excl. de verzekering tegen werkongevallen)
(in millioenen ponden sterling)

	1945	1955	1965	1975
<i>Raming der uitgaven :</i>				
Sociale verzekeringen	374	428	500	542
Nationale hulpverlening	69	73	70	67
Gezinsvergoedingen	59	60	56	52
Gezondheidsdienst	148	170	170	170
Totaal...	650	731	796	831
<i>Raming der middelen :</i>				
Bijdrage der verzekerden en der werkgevers	283	280	275	259
Interessen op bestaande fondsen	15	15	15	15
Vershil ten laste van den Staat	352	436	506	557
Totaal...	650	731	796	831

* * *

Nu ook in België het systeem van sociale verzekeringen grondig wordt omgewerkt, kan het van belang

zijn even het nieuw Belgisch stelsel met de Britsche ontwerpen te vergelijken.

Er bestaat tusschen de twee stelsels een fundamenteel verschil. Tegenover het eenvormigheidsprincipe van het Britsche stelsel staat het specifiek karakter van het Belgische.

De eerste Belgische ontwerpen hebben uitsluitend betrekking op personen gebonden door een arbeids- of een bediendencontract. Voor de andere categorieën van de bevolking evenals voor de mijnarbeiders, het personeel der spoorwegen en de zeelieden op handelschepen zullen speciale maatregelen worden voorzien.

De vergoedingen zullen vast, noch eenvormig zijn. Hun bedrag zal vastgesteld worden in verhouding tot het loon of van de wedde. De basisbezoldiging mag evenwel *fr* 36.000 niet overschrijden. Als voorbeeld moge worden herinnerd, dat de pensioen- en ziekteuitkeringen op resp. 50 en 60 pCt. van de gewone loonen en wedden werden vastgesteld en de werkloosheidsuitkeringen op de helft van het loon van een ongeschoold arbeider. Zooals blijkt uit onze berekeningen, beloopt in Groot-Brittannië die vergoedingen, voor echtelieden, 30 tot 40 pCt. van het gemiddeld normale loon en deze percentages zullen afnemen al naar gelang het loon verhoogt, behalve bij eventueele wijziging van het percent der vergoeding.

Hetzelfde verschil vindt men terug in de bijdragen : in België, worden de bijdragen berekend in verhouding tot het loon; ze beloopt voor de arbeiders 8 pCt. van het loon tegen zoowat 2,40 pCt. vóór den oorlog en voor de werkgevers, zoo men de verzekering tegen ongevallen meerekent, 17,5 pCt. tegen ca. 9,15 pCt. in 1936-1938. Er moge nog eens worden aan herinnerd dat in Engeland, volgens het nieuwe stelsel, de arbeidersbijdrage van ca. 2,1 pCt. in 1936-1938 tot 3,8 pCt. zou worden verhoogd, terwijl de werkgeversbijdrage nagenoeg ongewijzigd zou blijven op 3,1 pCt. tegen 2,9 pCt. in 1936-1938. Zoo bij de werkgeversbijdrage de last van de betaalde verlofdagen wordt meegerekend, — in Groot-Brittannië zijn deze laatste niet in het verzekeringsstelsel begrepen — dan zou de bijdrage op 5,1 pCt. neerkomen tegen 4,9 pCt. voorheen.

Vastgesteld wordt daarenboven dat in Groot-Brittannië de particuliere bijdragen op verre na zoo groot niet zijn als in België. In het Belgisch ontwerp, zou het theoretische aandeel van den Staat in principe niet bestaan, terwijl het in Groot-Brittannië op nagenoeg 2 pCt. van het loon wordt geschat. Wat de reële tusschenkomst van den Staat betreft — rekening gehouden met de toelagen — is een vergelijking niet mogelijk daar voor België geen juiste ramingen beschikbaar zijn van den last dien de Staat wegens de invoering van de sociale ontwerpen zou te dragen hebben.

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemeene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij in extenso overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij hooger bedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. Algemeene economische en sociale wetgeving
- II. Geld-, bank- en financiewezen
- III. Landbouw
- IV. Nijverheid
- V. Arbeid
- VI. Binnenlandsche handel
- VII. Buitenlandsche handel
- VIII. Verkeerswezen
- IX. Prijzen en loonen
- X. Rantsoeneering en ravitailleering
- XI. Wederopbouw en oorlogsschade

I. — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING

Besluit van 12 October 1944

betreffende de vereffening van Winterhulp (Staatsblad, 6-7 November 1944, bl. 814).

Besluitwet van 31 October 1944

betreffende de betaling van de logiesopeischingen gedaan door den bezetter (Staatsblad, 5 November 1944, bl. 792).

Besluit van den Regent van 31 October 1944

waarbij, met terugwerkende kracht, een einde wordt gesteld aan de tijdelijke geldigheid van het besluit van 31 October 1942, houdende oprichting eener Reclamecentrale, alsook van alle besluiten, verordeningen, onderrichtingen, berichten, beslissingen, benoemingen en om 't even welke handelingen in de mate waarin zij op dit besluit steunen (Staatsblad, 9 November 1944, bl. 847).

Besluitwet van 3 November 1944

houdende wijziging van de besluitwetten van 19 Februari en 19 Maart 1942 betreffende het beheer in oorlogstijd van handelsvennootschappen of vennootschappen in handelsvorm en het beheer en het bewind van sommige goederen die zich buiten de bezette gebieden bevinden (Staatsblad, 9 November 1944, bl. 845).

VOORDRACHT AAN DEN REGENT

De besluitwetten van 19 Februari 1942, 19 Maart 1942 en 13 Augustus 1943 hebben tot doel, het Belgisch tegoed in het buitenland te beschermen, wanneer de eigenaars van deze goederen zich in het bezette gebied bevinden.

Ingevolge van de bevrijding van het grondgebied van het Rijk, hebben wij de eer Uwe Hoogheid een ontwerp van besluit-

wet voor te leggen, houdende geschikte maatregelen om de bezwaren te vermijden, die uit de toepassing van verscheidene dezer bepalingen zouden voortvloeien.

Door alinea 1 wordt § 5 van artikel 1 der besluitwet van 19 Februari 1942, evenals § 2 van artikel 1 der besluitwet van 19 Maart 1942 ingetrokken.

De vertegenwoordigers van vennootschappen, evenals de private personen, eigenaars van goederen in het buitenland, worden op deze manier weer in staat gesteld, het beheer van dit deel van hun vermogen terug in handen te nemen, hetgeen hun op grond van de ingetrokken teksten tijdens de eerste zes maanden van hun verblijf buiten de bezette gebieden onmogelijk was.

Alinea 2 van het ontwerp van besluitwet bepaalt dat de Dienst der Belgische Handelsvennootschappen evenals het Register der Handelsvennootschappen geen bedrijvigheid in België hebben.

De oprichting van den Dienst der Handelsvennootschappen werd noodzakelijk gemaakt door de schorsing der verplichting, in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad de akten of uittreksels van akten van vennootschappen te publiceren. Deze schorsing zelf was gerechtvaardigd om den vijand geen inlichtingen te verstrekken omtrent de bedrijvigheid der vennootschappen in het buitenland.

Het is o.m. de taak van het Register der Handelsvennootschappen, het handelsregister in het buitenland te vertegenwoordigen.

De bevrijding van het grondgebied heeft niet *ipso facto* de stopzetting der bedrijvigheid dezer organismen ten gevolge. De vertegenwoordigers van vennootschappen die in het buitenland optreden mogen nog beroep doen op hun diensten totdat de normale verbindingen met het bevrijde land hersteld zijn.

Bij het intrekken van titel II van de besluitwet van 19 Februari 1942, legt alinea 2 van het ontwerp de vennootschappen weer de verplichting op, hun akten en uittreksels van akten in het Belgisch Staatsblad te publiceren. Het past immers terug te keeren tot het gemeenrecht, zoodra de omstandigheden verdwijnen, die afwijkende bepalingen hebben noodzakelijk gemaakt.

Door alinea 3 van het ontwerp worden de vennootschappen, die hun maatschappelijke zetel, bij toepassing van de vroegere wetgeving, hebben overgebracht naar het buitenland om identische redenen verplicht, hem binnen den termijn van één jaar weer in het Koninkrijk op te richten.

De organen, die wettelijk bevoegd zijn om de eerste overbrenging uit te voeren, zijn het ook voor de toepassing van deze nieuwe bepaling.

De alinea's 4 en 5 bepalen de voorwaarden, waarin de opdrachten der bijkomende beheerders en der commissarissen-beheerders eindigen.

Zij bepalen dat deze gebeurtenis zal plaats hebben op het oogenblik gekozen door de statutaire organen der vennootschappen waaraan deze hulp werd toegevoegd.

Gelet op de besluitwet van 10 April 1941 betreffende het verbod van economische betrekking met den vijand; — Gelet op de besluitwet van 19 Februari 1942 betreffende het beheer in oorlogstijd van handelsvennootschappen of vennootschappen in handelsvorm, gewijzigd door de besluitwet van 13 Augustus 1943; — Gelet op de besluitwet van 19 Maart 1942 betreffende het beheer en het bewind van sommige goederen die zich buiten de bezette gebieden bevinden; — Gelet op het artikel 1, 3°, van de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend; — Overwegende dat door de bevrijding van het grondgebied van het Rijk er zich een progressieve terugkeer tot het gemeen recht in zake beheer van handelsvennootschappen en vertegenwoordiging van de belangen der natuurlijke personen opdringt; — Op voorstel van de Ministers, die er over in den Raad beraadslaagd hebben, — Wij hebben besloten en wij besluiten :

Benig artikel. — De volgende wijzigingen worden aangebracht aan de uitzonderlijke bepalingen van de besluitwet van 19 Februari 1942 betreffende het beheer in oorlogstijd van handelsvennootschappen of vennootschappen in handelsvorm, gewijzigd door de besluitwet van 13 Augustus 1943, en aan de besluitwet van 19 Maart 1942 betreffende het beheer en het bewind van sommige goederen die zich buiten de bezette gebieden bevinden.

Deze wijzigingen treden in al de bevrijde gedeelten van het grondgebied van het Rijk in werking, en wel zoodra deze bevrijd zijn.

1. Artikel 1, § 5, van de besluitwet van 19 Februari 1942 en artikel 1, § 2, van de besluitwet van 19 Maart 1942 worden ingetrokken.

2. Titel II, van de besluitwet van 19 Februari 1942 betreffende den Dienst der Belgische Handelsvennootschappen en het register der handelsvennootschappen wordt ingetrokken. Nochtans, zoolang en in de mate dat het gebrek aan verbindingen of dat ontoereikende verbindingen tusschen het grondgebied van het Rijk en het verblijf van de vertegenwoordigers der handelsvennootschappen in den vreemde aan de statutaire organen van de Belgische handelsvennootschappen niet toelaten persoonlijk hun beheer te hervatten, zal de Dienst der Belgische Handelsvennootschappen zijn bedrijvigheid voortzetten. Evenzoo is het gelegen met het houden van het register der handelsvennootschappen.

De Minister van Economische Zaken en de Minister van Koloniën stellen, ieder wat hem betreft, het herstel van de normale verbindingen tusschen het grondgebied van het Rijk en de vreemde landen vast.

3. De vennootschappen die, in toepassing van de besluitwet van 2 Februari 1940 betreffende het beheer in oorlogstijd van handelsvennootschappen of vennootschappen in handelsvorm, en van de latere wetgeving, voorloopig hun maatschappelijke zetel in den vreemde of in het grondgebied van Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi hebben overgebracht, zijn gehouden dezen maatschappelijke zetel weer in het koninkrijk op te richten, binnen den termijn van één jaar vanaf de volkomen bevrijding van het grondgebied.

Deze maatregel zal kunnen worden getroffen bij eenvoudige beslissing van het orgaan dat met het beheer van de vennootschap is gelast.

Artikel 8 van de besluitwet van 19 Februari 1942 wordt afgeschaft.

4. § 3 van artikel 16 der besluitwet van 19 Februari 1942 wordt door de volgende bepaling vervangen : « De functies van de bijkomende beheerders aange-steld krachtens onderhavig artikel eindigen op het oogenblik dat de statutaire organen, die gelast zijn met het beheer van de vennootschap, met hen in verbinding zullen kunnen treden. »

5. § 6 van artikel 19 der besluitwet van 19 Februari 1942 wordt door de volgende bepaling vervangen : « De functies der commissarissen-beheerders aange-steld krachtens onderhavig artikel eindigen op het oogenblik dat de statutaire organen, die gelast zijn met het beheer van de vennootschap, met hen in verbinding zullen kunnen treden. »

Besluit van den Regent van 13 November 1944
betreffende de goederen die aan de warencentrales hebben toebehoord en den administratieven toestand van hun personeel (Staatsblad, 16 November 1944, bl. 938).

VERSLAG AAN DEN REGENT

De besluitwet van 5 Mei 1944, betreffende de besluiten genomen en de andere bestuursdaden verricht tijdens de vijandelijke bezetting door de secretarissen-generaal en door hen die dezer bevoegdheden hebben uitgeoefend, stelt de nietigheid vast van de warencentrales, opgericht ingevolge het organiek besluit van 2 September 1940 en van alle benoemingen en aanstellingen tot functies bij deze organismen. De besluitwet van 1 September 1944 heeft voor doel in hun vereffening te voorzien.

Het is nochtans noodig, aldorens de vereffening kan uitgevoerd worden, een beslissing te nemen inzake de heffingen en rechten geïnd in uitvoering van het organiek besluit van 2 September 1940 en betreffende de bestemming te geven aan de goederen die aan de warencentrales hebben toebehoord, en, anderzijds, den administratieven toestand van hun personeel vast te stellen.

Artikel één van het ontwerp bepaalt dat de geïnde heffingen en rechten van de warencentrales definitief verworven zijn door de Schatkist en in geen geval aanleiding kunnen geven tot terugbetaling. Artikel 2 draagt aan de Schatkist de roerende en onroerende goederen over, die aan de warencentrales hebben toebehoord.

Artikel 3, door dezelfde principes geleid, voorziet dat de Staat de actieve en passieve verbintenissen van deze organismen overneemt. Nochtans is het noodig gebleken, de Schatkist te behoeden voor bijzondere risico's die uit een slecht beheer van de centrales zouden kunnen voortvloeien. Daarom voorziet alinea 2 van hetzelfde artikel dat de Minister van Economische Zaken, binnen de twee maanden na het van kracht worden van dit besluit, in akkoord met den Minister van Financiën en op eensluidend advies van een comité voor vereffening, kan weigeren zekere aangegane verbintenissen geldig te verklaren indien deze geldigverklaring van natuur zou zijn, een ernstig nadeel te berokkenen aan de Schatkist of tegenstrijdig zou zijn met de belangen van den Staat.

Alhoewel de beschikkingen van bovenvermelde besluitwet dd. 5 Mei 1944 de aanwervingen van personeel door nieuwe organismen zooals warencentrales nietig verklaart, wordt het noodzakelijk geacht, ten einde den normalen gang van de diensten te verzekeren, aan den Minister van Economische Zaken het recht toe te verleen voorloopig en aan de vroeger vastgestelde voorwaarden die leden van het personeel van de centrales, wier gedrag tijdens de bezetting onberispelijk was, en wier medewerking thans noodzakelijk blijkt, in dienst te houden.

Dit maakt het voorwerp uit van artikel 5 van het ontwerp tot besluit.

Artikel 6 voorziet de oprichting van onderzoekscommissies waarvan de samenstelling en de bevoegdheden door den Minister van Economische Zaken worden bepaald.

Deze commissies zullen hun advies uitbrengen over de houding van de agenten, ten einde den Minister toe te laten een beslissing te nemen, die alle waarborg van objectiviteit zal bieden.

Gelet op de besluitwet van 5 Mei 1944, betreffende de besluiten genomen en andere bestuursdaden verricht tijdens de vijandelijke bezetting, door de secretarissen-generaal en door hen die dezer bevoegdheden hebben uitgeoefend, inzonderheid de artikelen 1, 4 en 5; — Gelet op de besluitwet van 1 September 1944 betreffende de vereffening van de warencentrales; — Overwegende dat, om de vereffening van deze organismen mogelijk te maken, het noodzakelijk en dringend is over de geldigheid van de in uitvoering van het organiek besluit van 2 September 1940 geïnde heffingen en rechten te statuëren, de bestemming van het vermogen der warencentrales te bepalen en den administratieven toestand van hun personeel vast te stellen; — Op voorstel van den Minister van Financiën en den Minister van Economische Zaken en op advies van de Ministers, die er in Raad hebben over beraadslaagd, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De door de warencentrales, vóór den datum van het in werking treden van onderhavig besluit, werkelijk geïnde heffingen en rechten, kunnen in geen geval aanleiding tot terugbetaling geven en zijn definitief door de Schatkist verworven.

Art. 2. — Het eigendom van de roerende en onroerende goederen, die aan de in artikel 1 bedoelde organismen hebben toebehoord, wordt van rechtswege, en zelfs tegenover derden, aan den Staat overgedragen.

Art. 3. — Al de actieve en passieve verbintenissen van de warencentrales worden met terugwerkende kracht geldig verklaard en worden voor rekening van den Belgischen Staat overgenomen.

Nochtans, binnen de twee maanden na het van kracht worden van onderhavig besluit kan de Minister van Economische Zaken, in overeenstemming met den Minister van Financiën en op eensluitend advies van een comité voor vereffening, waarvan hij de samenstelling en de werking bepaalt, weigeren zekere der aangegane verbintenissen geldig te verklaren, wanneer deze geldigverklaring van aard zou zijn een ernstig nadeel aan de Schatkist te berokkenen of strijdig zou zijn met de belangen van den Staat.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing :

a) op de bij artikel 1 van onderhavig besluit bedoelde heffingen en rechten;

b) op de contracten door de warencentrales gesloten met of ten gunste van de leden van hun personeel.

Art. 4. — De fondsen, die aan de warencentrales hebben toebehoord en aan den Staat werden overgedragen, worden in een speciaal fonds gestort en den Minister van Economische Zaken, tot dekking der werkingsonkosten, tot 31 December 1944, van de verdeelingsbureau's opgericht bij besluit van 14 September 1944, ter beschikking gesteld. Dit fonds draagt insgelijks de uitgaven, die uit de vereffening van de warencentrales voortvloeien.

Het gebeurlijk batig saldo van dit speciaal fonds wordt aan de Schatkist toegewezen.

Art. 5. — De Minister van Economische Zaken kan die leden van het personeel van de warencentrales, wier medewerking noodzakelijk blijkt voor de normale werking van de diensten en wier gedrag, tijdens de bezetting, onberispelijk was, in dienst houden gedurende een door hem te bepalen termijn en aan de vroeger vastgestelde voorwaarden.

Art. 6. — De Minister van Economische Zaken benoemt onderzoekscommissies, die geïast zijn na te gaan of het gedrag der bij artikel 5 bedoelde agenten onberispelijk geweest is tijdens de bezetting; hij bepaalt er de samenstelling en de bevoegdheden van en stelt de modaliteiten der procedure vast; hij doet uitspraak op advies gegeven door deze commissies.

Art. 7. — De Minister van Economische Zaken en de Minister van Financiën, ieder voor wat hem betreft, zijn belast met de uitvoering van onderhavig besluit, dat van kracht wordt op den dag van zijn bekendmaking in het *Staatsblad*.

Besluitwet van 14 November 1944

houdende oprichting van de Regie der Belgische Rijksschool- en Vriesdiensten (Staatsblad, 20-21 November 1944, bl. 1026).

Besluit van den Regent van 16 November 1944

betreffende de goederen en het personeel van de organismen opgericht op grond van het besluit van 10 Februari 1941, waarvan de nietigheid door de besluitwet van 5 Mei 1944 werd vastgesteld (Staatsblad, 19 November 1944, bl. 997).

VERSLAG AAN DEN REGENT

De besluitwet van 5 Mei 1944, betreffende de besluiten genomen en de andere bestuursdaden verricht, tijdens de vijandelijke bezetting, door de secretarissen-generaal en door hen die dezer bevoegdheden hebben uitgeoefend, heeft de nietigheid vastgesteld van het besluit van 10 Februari 1941, houdende ordening van het bedrijfsleven, evenals alle besluiten, verordeningen, bevelen, mededeelingen, beslissingen, benoemingen, en om het even welke daden, voor zoover ze steunen op dit besluit. Zijn dus nietig alle economische groepeerings- en welkdanige organismen opgericht op grond van het besluit van 10 Februari 1941, de benoemingen van hun leiders en al de daden door hen gesteld voor zoover ze op dit besluit steunen.

Derhalve is het noodzakelijk en dringend de bestemming van de goederen, welke aan deze organismen hebben toebehoord, te regelen evenals den toestand van het personeel.

De meest dringende maatregel bestaat er in aan een regelmatig overheid de bewaring van de goederen en de archieven van de organismen in kwestie toe te vertrouwen. Hij maakt het voorwerp uit van artikel één van het onderhavig ontwerp dat den Minister van Economische Zaken en de openbare diensten of de personen die hij aanduidt, met de bewaring belast. Op grond van het tweede alinea van dit artikel, zouden de leiders of de leden van het personeel van deze organismen welke de werkelijke overdracht van den dienst en de overhandiging van alle gelden, bescheiden en stukken met betrekking tot het daarvan gemaakte gebruik, niet zouden uitvoeren, zich blootstellen aan de strafbepalingen voorzien bij artikel 7 van de besluitwet van 5 Mei 1944.

Anderzijds, opdat de vereffening dezer organismen kunne geschieden, is het noodig nopens de bestemming der goederen en den administratieven toestand van het personeel van deze organismen te beslissen.

Wat de goederen betreft, stelt zich vóór alles de vraag wat er dient aangevangen met de bijdragen en de retributiën.

Artikel 2 van het ontwerp bepaalt dat de werkelijk, vóór den datum van het van kracht worden van het besluit, geïnde bijdragen en retributiën, definitief behooren aan de Schatkist en in geen enkel geval kunnen teruggeschonken worden.

De eigendom van de roerende en onroerende goederen van deze organismen moet aan de Schatkist worden overgedragen. Dit maakt het voorwerp uit van artikel 3.

Artikel 4 voorziet dat de Staat de actieve en passieve verbintenissen van de organismen opgericht op grond van het besluit van 10 Februari 1941 overneemt. Nochtans is het noodig gebleken aan de Schatkist een overdreven risico te vermijden, dat zou kunnen voortspuiten uit het wanbeheer van deze organismen. Daarom stelt het tweede alinea van hetzelfde artikel vast dat de Minister van Economische Zaken, binnen de twaalf maanden na het van kracht worden van het besluit, in overeenstemming met den Minister van Financiën, en op éénsluitend advies van het Comité voor vereffening, kan weigeren zekere aangegane verbintenissen geldig te verklaren, wanneer deze geldigverklaring van aard zou kunnen zijn een zwaar nadeel te berokkenen aan de Schatkist of strijdig zou zijn met de belangen van den Staat.

Artikel 5 bepaalt dat de fondsen die toebehoord hebben aan de organismen bedoeld bij artikel één in een bijzonder fonds gestort en ter beschikking gesteld worden van den Minister van Economische Zaken om de kosten van vereffening van deze organismen te dekken, met inbegrip van de onkosten veroorzaakt door het behouden tot 31 Maart 1945 van het personeel, waarvan de medewerking noodzakelijk blijkt. De datum van 31 Maart 1945 tot welke de onkosten veroorzaakt door het in dienst houden van het personeel waarvan de medewerking noodzakelijk wordt geacht, ten laste van het speciaal fonds vallen, werd vastgesteld rekening houdend met het feit dat de sedert 1 April 1944 geïnde bijdragen de werking van de organismen, waarvan sprake, moesten verzekeren.

Alhoewel de beschikkingen van de voornoemde besluitwet van 5 Mei 1944 elke daad betreffende het personeel der organismen, opgericht op grond van het besluit van 10 Februari 1941, als nietig aanzien, werd het nochtans nuttig geoordeeld, namelijk om de vereffening van deze organismen te verzekeren, aan den Minister van Economische Zaken het recht toe te kennen, deze leden van het personeel waarvan de houding onder de vijandelijke bezetting onberispelijk is geweest en wier medewerking noodig is, ten voorloopigen titel en aan de vroegere feitelijke voorwaarden in dienst te behouden. Dit maakt het voorwerp uit van artikel 6 van het ontwerp-besluit.

Artikel 7 voorziet de oprichting van commissies voor onderzoek waarvan de samenstelling en de bevoegdheden bepaald worden door den Minister van Economische Zaken. Deze commissies zullen advies uitbrengen over de houding der agenten ten einde den Minister toe te laten een beslissing te treffen, die alle waarborgen van objectiviteit biedt.

Gelet op de besluitwet van 5 Mei 1944, betreffende de besluiten en andere bestuursdaden verricht tijdens de vijandelijke bezetting door de secretarissen-generaal en door hen die dezer bevoegdheden hebben uitgeoefend, inzonderheid de artikelen 1, 4, 5 en 7; — Overwegende dat het noodzakelijk en dringend is, te waken over het behoud van de belangen die in gevaar worden gebracht door de afschaffing van het besluit van 10 Februari 1941; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en den Minister van Economische Zaken en op advies van de in Raad vergaderde Ministers. — Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. — De dossiers en de archieven van de op grond van het besluit dd. 10 Februari 1941, betreffende de ordening van het bedrijfsleven opgerichte organismen, waarvan de nietigheid werd vastgesteld door de besluitwet van 5 Mei 1944, betreffende de besluiten en andere bestuursdaden verricht tijdens de vijandelijke bezetting door de secretarissen-generaal en door hen die dezer bevoegdheden hebben uitgeoefend, de lokalen die ze gebruiken, de goederen die ze in hun bezit hadden, worden ter beschikking gesteld van den Minister van Economische Zaken of van de door hem aangeduide openbare diensten of personen.

Bij toepassing van de bepalingen van artikel 7 van de voormelde besluitwet dd. 5 Mei 1944 moeten de daadwerkelijke overdracht van den Dienst en de overhandiging van alle gelden, bescheiden en stukken met betrekking tot het daarvan gemaakte gebruik, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel, geschieden.

Art. 2. — De door de bij artikel 1 bedoelde organismen, vóór den datum van het in werking treden van dit besluit, werkelijk geïnde bijdragen of retributiën, kunnen in geen geval aanleiding geven tot terugbetaling en zijn definitief door de Schatkist verworven.

Art. 3. — De eigendom van roerende en onroerende goederen, die aan de in artikel 1 bedoelde organismen hebben toebehoord, wordt van rechtswege en zelfs tegenover derden aan den Staat overgedragen.

Art. 4. — Onverminderd de toepassing van artikel 2, worden al de actieve en passieve verbintenissen van de organismen bedoeld bij artikel 1, met terugwerkende kracht geldig verklaard en voor rekening van den Belgischen Staat overgenomen.

Binnen de twaalf maanden na het van kracht worden van onderhavig besluit en op éénsluitend advies van een Comité voor Vereffening, waarvan hij de samenstelling en de werking bepaalt, kan de Minister van Economische Zaken, in overeenstemming met den Minister van Financiën, weigeren zekere van deze aangegane verbintenissen geldig te verklaren, wanneer de geldigverklaring van aard zou zijn een ernstig nadeel aan de Schatkist te berokkenen of strijdig zou zijn met de belangen van den Staat.

De bepalingen, voorzien in alinea 1, zijn niet van toepassing op de contracten aangegaan door de op grond van het besluit dd. 10 Februari 1941 opgerichte organismen met of ten gunste van de leden van hun personeel.

Art. 5. — De fondsen, die aan de bij artikel 1 bedoelde organismen hebben toebehoord, worden in een speciaal fonds gestort en ter beschikking gesteld van den Minister van Economische Zaken tot dekking der vereffeningsonkosten van deze organismen, met inbegrip der onkosten veroorzaakt tot 31 Maart 1945 door het behoud van het personeel bedoeld bij artikel 6.

Art. 6. — De Minister van Economische Zaken kan voor den duur die hij bepaalt en onder de vroegere feitelijke voorwaarden, deze leden van het personeel van de op grond van het besluit van 10 Februari 1941 opgerichte organismen, waarvan de medewerking onontbeerlijk wordt geacht en waarvan het gedrag onder de vijandelijke bezetting zonder blaam is geweest, in dienst behouden.

Art. 7. — De Minister van Economische Zaken stelt commissies voor onderzoek aan, welke ermede belast zijn na te gaan of het gedrag der beampten, bedoeld bij artikel 6 zonder blaam is geweest gedurende de bezetting; hij stelt de samenstelling en de bevoegdheden ervan vast en bepaalt de modaliteiten van de rechtspleging; hij statueert op het advies van deze commissies.

Art. 8. — De Minister van Economische Zaken en de Minister van Financiën, ieder wat hem betreft, zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat van

kracht wordt op den dag van zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Besluitwet van 16 November 1944

houdende voorloopige inrichting van 's lands bedrijfsleven (Staatsblad, 19 November 1944, bl. 1002).

VERSLAG AAN DEN REGENT

Een der meest dringende taken die zich bij het hervatten van het openbaar leven aan de Regeering opdringen is ongetwijfeld deze van de reorganisatie van 's lands bedrijfsleven. Onder den druk van den vijand is het Belgisch bedrijfsleven trapsgewijze omgevormd geworden in een Staats- en geleide economie, gegrondvest op beginselen die rechtstreeks met onze goed gevestigde tradities in tegenstrijd zijn.

Bewust van de moeilijkheden waaraan onze nationale economie het hoofd dient te bieden op het oogenblik dat België, in het kader van een door den oorlog verarmde wereld, al zijn krachten moet samenbinden om opnieuw zijn industriele bevoorrading en uitrusting te verzekeren; vóór alles bewust van de noodwendigheid voor het land zich in een economische wereldorganisatie in te schakelen, die zich gedurende maanden in de onmogelijkheid zal bevinden voldoening te geven aan het geheel der noodwendigheden van de bevrijde volkeren, de regeering is van oordeel dat het gevaarlijk, zoo niet onmogelijk, zou wezen terug te keeren tot een stelsel van volkomen vrijheid. Het gaat niet alleen om het stelselmatig uitschakelen van de onder de vijandelijke bezetting opgerichte bedrijfsgroeperingen, doch evenzeer om het aanpassen van 's lands bedrijfsleven aan de vereischten van een geheel nieuwen toestand. Reeds voor dezen oorlog was de publieke meening bekommerd met deze heraanpassing.

Ten einde het economisch en sociaal herstel van het land binnen een wereldkader te verwezenlijken dient de regeering voor den duur vereischt voor dit herstel een gecoördineerde politiek te voeren. Te dien einde moet haar actie zich laten gelden op het gebied van munt, prijzen, loonen, beleggingen, openbaar krediet, voedselvoorziening, invoer van grondstoffen, gebruik der scheepsruimte. Dergelijke politiek laat noodzakelijk veronderstellen dat de Regeering kan beschikken over een geheel van officieele raadgevende organismen die haar zullen toelaten zonder moeite contact te nemen met de belanghebbende middens.

Onder de vijandelijke bezetting, werd door de thans ingetrokken besluiten van 16 Februari en 5 Maart 1941 een organisatie van het bedrijfsleven tot stand gebracht, welke het leven van het land gedurende meer dan drie jaar in feite beheerscht heeft. Onderhavig ontwerp van besluitwet beoogt de vrijwaring zoowel van de openbare als van de private belangen, die ingevolge de intrekking van voornoemde besluiten dreigen gevaar te loopen. Te dien einde en met het oog op de tijdelijke behoeften van de overgangperiode, beroept de Regeering zich op de macht die haar door artikel 4 van de besluitwet van 5 Mei 1944 wordt verleend.

Ten einde de rechten en belangen van de kleine en middelbare ondernemingen op doeltreffende wijze te vrijwaren, acht de regeering het noodig voor de overgangperiode een economische ordening vast te leggen waarbij een billijke vertegenwoordiging van alle betrokken belangen verzekerd is, daar de onder de bezetting in tegenstrijd met de tradities en de gevoelens van ons land uitgewerkte organisatie niet kan worden hersteld. De ontworpen organisatie zal er toe strekken een vertrouwvolle samenwerking tusschen de openbare macht en de verschillende belanghebbende economische sectoren te bewerkstelligen.

Onderhavig ontwerp van besluitwet steunt dus op de wet van 7 September 1939 krachtens dewelke de Koning alle maatregelen tot bescherming van de economische belangen van het land treffen kan.

Een dergelijke organisatie stelt geenszins paal en perk aan de vrijheid van vereeniging door de Grondwet aan de Belgen toegekend. Immers, zoowel in de toekomst als in het verleden, zullen de leden van de georganiseerde bedrijven de volle vrijheid van vereeniging behouden en zich kunnen groepeeren niet het oog op hun bedrijfsbelangen, daar het officieel organisme op geenerlei wijze het monopolium zal bezitten voor de verdediging der belangen van zijn leden. Anderzijds is de verplichting die voor de leden van een bedrijfstak bestaat hun aansluiting te vragen bij een officieel organisme ook niet in strijd met het recht toegekend aan ieder burger, namelijk het weigeren deel uit te maken van een vereeniging. De bij dit ontwerp van besluit ingestelde officieele organismen beantwoorden trouwens geenszins aan de bepaling van de vereeniging, waarvan de oprichting uiteraard van contractueelen en privaatrechtelijken oorsprong is. Zij maken slechts een wettelijk kader

uit, ingesteld door de openbare machten om de enkelingen te groepeeren in het belang van een goede administratie, op grond van hun bedrijfsactiviteit zooals de provinciën en de gemeenten ze groepeeren op grond van hun aardrijkskundige ligging.

De regeering, wier taak hoofdzakelijk zal bestaan in het geven van een leiding aan de nieuwe economische politiek, zal in een aldus ingestelde organisatie een machtig hulpmiddel vinden dat haar zal toelaten te allen tijde nauwkeurige inlichtingen te bekomen betreffende den toestand van iederen sector, zonder verwijl en met gezag kennis te nemen van de voorstellen en suggesties der economische middens. Deze organisatie zal haar tevens in de onmogelijkheid stellen aan de beëdigde ambtenaren van deze organismen zekere uitvoerings- en toezichtopdrachten toe te vertrouwen die een nauwkeurige kennis vereischen van het midden waartoe ze bestemd zijn.

Op grond van de door bewuste ambtenaren ingewonnen inschrijvingen en inlichtingen, zal de Regeering dan ook in staat zijn onverwijld en te recht de machtigingen te verleenen, waarvan de uitoefening van een groot aantal activiteiten noodzakelijkerwijze zal onderworpen zijn. Op deze wijze zal de taak der met het afleveren van deze machtigingen belaste administraties in zeer ruime mate vergemakkelijkt en vereenvoudigd worden. Zij zullen vlug en met een minimum risico van vergissing kunnen handelen. In dit verband dient er op gewezen dat een loutere omwerking van de wetgeving inzake het handelsregister niet volstaan zou om aan de bizondere en dringende behoeften waarop onderhavige besluitwet betrekking heeft, het hoofd te bieden, zoewel ingevolge de ontbrekendheid der gevorderde verklaringen als door hun verzameling op een lokale en niet-beroepsbasis.

Zoo de voorgenomen economische organisatie aldus er toe strekt de taak van de openbare machten in de komende moeilijke periode te vergemakkelijken, dient er nochtans gewezen op het feit dat deze organisatie tevens een kostbaar werktuig is ten dienste van de belanghebbende bedrijfsmiddens. Dank zij de toepassing van onderhavig ontwerp van besluitwet zullen de leden van eenzelfde bedrijf daadwerkelijk in deze organismen een bijzonder geschikt werktuig vinden om onderling contact te nemen, over hun gemeenschappelijke belangen te beraadslagen en hun rechtmatige eischen bij de openbare machten te doen gelden. In het volbrengen van deze opdracht van bedrijfsbelang, is de voorloopige organisatie van de economie er toe geroepen aan de betrokken middens onschatbare diensten te bewijzen door het verzekeren van een trapsgewijze toeneemende ontwikkeling van een geest van samenhoorigheid gegrond op een vrij aangenomen tucht en een vertrouwvolle hulp aan de openbare machten.

Gezien het haar onmogelijk is de grondbeginselen van het sociaal vraagstuk thans aan te snijden, is de Regeering slechts van plan door middel van overgangsmaatregelen aan de eischen van de huidige omstandigheden te beantwoorden.

Zij drukt den wensch uit dat de afgeheele oplossing van het probleem eener definitieve beroepsorganisatie met inbegrip van de arbeidersvertegenwoordiging, door de wetgevende macht zou worden bewerkt.

De Regeering geeft zich volledig rekenschap ervan, dat de toepassing van dit ontwerp tot economische organisatie een groote soepelheid zal vergen.

Er zal dienen rekening gehouden met de veranderlijke mogelijkheden der verschillende economische sectoren. Bovendien, zal men er zich zorgvuldig dienen van te onthouden tusschen te komen daar waar de noodzakelijkheid daartoe zich niet laat voelen.

Het is om deze reden dat de regeering haar vast voornemen wensch te bevestigen de organisatie, voorzien bij dit ontwerp van besluitwet, slechts in de mate der noodwendigheden van het huidige oogenblik en na raadpleging der bevoegde vertegenwoordigers der verschillende belanghebbende sectoren, te verwezenlijken.

Ten einde de voorloopige organisatie van de nationale economie te verwezenlijken, voorziet onderhavig ontwerp van besluitwet de mogelijkheid voor den Minister van Economische Zaken in de bedrijfstakken, waar de noodzakelijkheid daartoe zich laat voelen, organismen op te richten met officieele vertegenwoordiging van hun sector en waarvan aan de beide organen, het Dagelijksch Bestuur en het Beroepssecretariaat, respectievelijk een zuiver raadgevende opdracht en een opdracht van administratief karakter wordt toevertrouwd. Om ze tot het uitvoeren van hun bijzondere opdracht geschikt te maken worden de dagelijkse besturen door middel van verklaringen samengesteld, zoodat hun leden van het vertrouwen van de meerderheid der betrokkenen verzekerd zijn; elk dezer beschikt over één stem.

De beroepssecretariaten, die met een opdracht van administratief karakter belast worden, zijn op een andere wijze samengesteld. Belast met een zeker toezicht, met het inschrijven en het innen der bijdragen, hangen zij rechtstreeks af van den

Minister van Economische Zaken, die hun personeel, na de betrokken raden en afdelingen gehoord te hebben, benoemt. Deze secretariaten bezitten geen enkele reglementaire macht. Hun taak beperkt zich precies tot het volbrengen der uitvoeringsopdrachten welke hun, luidens de wetten en besluiten, toevertrouwd zijn. Zoo wordt o.m. de grondslag der jaarlijksche bijdragen welke zij gelast zijn te innen, bij koninklijk besluit op voorslag van den betrokken raad bepaald. De regeering zal er bijzonder op waken dat deze bijdragen op zulke wijze vastgesteld worden dat een billijke en aangepaste verdeling der administratieve lasten naargelang van de mogelijkheden der verschillende ondernemingen verzekerd zij.

Daar de bij onderhavig besluit voorziene economische organismen belast zijn met het volbrengen van een openbaren dienst in den breedten zin waarin de leer- en de rechtspraak deze uitdrukkingen bedoelen en bovendien opgericht zijn door den Staat, die hun zekere bevoegdheden van administratieven aard toekent, doch dat zij anderzijds over een zeer breede autonomie beschikken met het oog op het volbrengen van hun opdracht inzake bedrijfsbelangen, is het noodig gebleken hun het statuut der openbare instellingen te verleenen, dat trouwens nauwkeurig beantwoordt aan hun hoedanigheid van verbindingsagenten tusschen den openbaren en privaten sector.

Door zich te plaatsen boven de organisatie der verschillende economische bedrijfstakken in beroepsraden, voorziet het ontwerp de instelling van interprofessionele organismen, genaamd « interprofessionele raden » waarvan de organisatie ingericht is naar het model van deze der bedrijfsraden en die tegenover de openbare machten tot opdracht hebben de officiële vertegenwoordiging der gemeenschappelijke belangen tot het geheel van de hoofdtakken der economie te verzekeren.

Het instellen van dergelijke interprofessionele organismen is de onontbeerlijke factor voor het welslagen van de regeeringsactie die, om doeltreffend te zijn, vóór alles, snel zal moeten doorgevoerd worden. Daarenboven zal alleen het raadplegen van deze centrale organismen het de regeering mogelijk maken een algemeen overzicht te hebben van de belangen van het geheel der bedrijfsmiddelen.

Het dubbel karakter van de economische beroepsorganismen, helpers van den Staat en helpers der belanghebbende bedrijfsmiddelen, geeft de reden aan van hun structuur en van hun organisatie.

Het rechtvaardigt ten volle het vertegenwoordigend karakter dat men aan deze organismen heeft willen toekennen door het instellen van een lenige en snelle procedure, die aan ieder van hen zal toelaten aan hun hoofd, binnen een zeer korten tijd, de leiders te zien plaatsen, die het vertrouwen en de achting van hun gelijken genieten.

Het rechtvaardigt anderzijds de voogdij welke de Staat op hen zal dienen uit te oefenen. Deze voogdij komt in de eerste plaats tot uiting in de aarvaarding door den Minister van Economische Zaken van de leden van de dagelijksche besturen. Vervolgens komt ze tot uiting in het statuut van het personeel der bedrijfssecretariaten, dat benoemd en beëdigd wordt door den Minister van Economische Zaken, en aan nauwkeurige en strenge regels onderworpen is, waardoor het voor allen druk gevrijwaard wordt en die bestemd zijn om de geheimhouding te verzekeren van de inlichtingen die zij gelast zijn in te winnen. Deze voogdij blijkt ten slotte uit de toevoeging aan elken raad van een regeeringscommissaris die als opdracht heeft de ondernemingen over de toepassing van de politiek der regeering voor te lichten en in alle omstandigheden te waken op de bescherming van het algemeen belang. Met dit doel, kent onderhavig ontwerp van besluitwet aan den regeeringscommissaris het recht toe aan de vergaderingen zonder beslissende stem deel te nemen alsmede aanwezig te zijn op de vergaderingen van het dagelijksch bestuur evenals het recht zonder verplaatsing van alle geschriften kennis te nemen. De regeeringscommissaris is voornamelijk belast met het toezicht op de activiteit der secretariaten en doet aan den Minister van Economische Zaken alle voorstellen welke hij nuttig acht.

De regeering is er vast van overtuigd dat het bewerkstelligen van een loyale en nauwe samenwerking tusschen den privaten sector en de openbare machten, in de bijzonder moeilijke periode die wordt ingeluid, de verstandhouding en de eensgezindheid op economisch gebied zal bevoordeelen en het aldus mogelijk zal maken een waren beroepsgeest te ontwikkelen door methodes tegelijkertijd overeenkomstig met de huidige noodwendigheden en de meest gezonde tradities van het land.

Gelet op de wet dd. 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend, inzonderheid haar artikel 1, 3°; — Gelet op de besluitwet dd. 5 Mei 1944, betreffende de besluiten en andere administratieve handelingen getroffen onder de vijandelijke bezetting door de secretarissen-generaal en door dezen die hun functies hebben uitgeoefend, inzonderheid haar artikel 4; — Gelet op de nietigheid der besluiten dd. 10 Februari en 5 Maart 1941, betreffende de inrichting van 's lands bedrijfsleven alsmede van alle besluiten en

handelingen tot uitvoering van voormelde besluiten dd. 10 Februari en 5 Maart 1941; — Overwegende dat het dringend en noodzakelijk is, zoowel met het oog op de vrijwaring der belangen, waarin er dient voorzien te worden ten gevolge van de nietigverklaring der voornoemde besluiten dd. 10 Februari en 5 Maart 1941 als met de bedoeling 's lands economische belangen te verdedigen, bij wijze van overgang een voorloopigen vorm van samenwerking tusschen de verschillende sectoren van 's lands bedrijfsleven en de openbare machten tot stand te brengen; — Op voorstel van de Ministers van Financiën en Economische Zaken en op advies van de in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten:

TITEL I. — De bedrijfsorganismen

HOOFDSTUK I. — De bedrijfsraden

Artikel 1. — In zooverre de noodwendigheid ervan zich opdringt, kan de Minister van Economische Zaken in de door hem bepaalde economische bedrijfstakken, organismen instellen die het gebied waarover hun bedrijfstak zich uitstrekt, officieel vertegenwoordigen. Deze organismen worden « bedrijfsraden » genaamd. De Minister van Economische Zaken verdeelt eventueel deze raden in secties, overeenstemmende met de verschillende daarin vertegenwoordigde specialiteiten.

De bepaling van de bedrijfstakken en van de specialiteiten heeft plaats na de meest vooraanstaande personaliteiten der belanghebbende takken te hebben gehoord. De bekendmaking ervan geschiedt in het *Belgisch Staatsblad*.

De opgerichte bedrijfsraden vertegenwoordigen binnen de bij onderhavige besluitwet vastgestelde perken alle natuurlijke en rechtspersonen, die een bedrijvigheid uitoefenen in den betrokken bedrijfstak.

Art. 2. — De bedrijfsraden verzekeren de samenwerking tusschen de private ondernemingen en de openbare machten, met de bedoeling de vraagstukken die het hervatten van het bedrijfsleven aanbelangen, op te lossen.

Te dien einde, bestaat hun taak er namelijk in :

1° de officiële vertegenwoordiging van hun bedrijfstak bij de openbare machten te verzekeren;

2° de verstandhouding en de coördinatie tusschen de verschillende ondernemingen te bevorderen;

3° aan de regeering alle nuttige maatregelen voor te stellen met het oog op de rationeele ontwikkeling der economische bedrijvigheid in hun bedrijfstak;

4° aan de regeering vergezeld van hun advies al de voorstellen, verzoekschriften of reclames mede te deelen die hun worden overgemaakt, hetzij door ten minste 10 pCt. van de belanghebbende bedrijfshoofden, hetzij door minstens 20 pCt. van de bedrijfshoofden één hunner secties.

Art. 3. — De bedrijfsraden bezitten de eigenschap van openbare instellingen. De rechtspersoonlijkheid wordt hun toegekend vanaf den datum van de in artikel 28, alinea 1, bedoelde bekendmaking.

Art. 4. — In iederen bedrijfsraad, wordt een dagelijksch bestuur gevormd uit de voorzitters en onderzitters der te dien einde in het statuut aange-

duide secties. Het dagelijksch bestuur verkiest in of buiten haar schoot een voorzitter en één of meer ondervoorzitters.

Iedere sectie wordt vertegenwoordigd door een dagelijksch bestuur bestaande uit één voorzitter, één of meer ondervoorzitters en leden, gekozen door de bedrijfshoofden ressorteerende onder de sectie, waarbij ieder van hun over één enkel stem beschikt.

Ingeval een bedrijfsraad geen secties moest omvatten, bestaat zijn dagelijksch bestuur uit één voorzitter, één of meer ondervoorzitters en ten minste vijf leden, rechtstreeks door de bedrijfshoofden ressorteerende onder gezegde raad verkozen, waarbij ieder hunner over één enkele stem beschikt.

De samenstelling van het dagelijksch bestuur van den bedrijfsraad is afhankelijk van de goedkeuring van den Minister van Economische Zaken en wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De samenstelling van het dagelijksch bestuur van de secties wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

Art. 5. — Na aanvaarding door hun dagelijksche besturen, leggen de bedrijfsraden hun statuut aan den Minister van Economische Zaken ter goedkeuring voor.

Dit statuut bepaalt inzonderheid :

1° de samenstelling van de dagelijksche besturen van den bedrijfsraad en van de secties, alsmede den duur en de wijze van hernieuwing der mandaten;

2° de bevoegdheden van de dagelijksche besturen van den raad en van de secties;

3° de wijze van oproeping en beraadslaging van deze organen;

4° de wijze waarop de secties in aangelegenheden die hun uitsluitend aanbelangen bij de openbare machten zullen vertegenwoordigd worden;

5° de wijze waarop het statuut dient herzien te worden.

De dagelijksche besturen der raden en secties stellen hun huishoudelijk reglement vast.

Art. 6. — Binnen de perken aangegeven door onderhavige besluitwet en door het statuut vallen nl. in hunne bevoegdheid : het aanvaarden van het statuut en van het huishoudelijk reglement, het uitmaken van de begrooting en van de rekening alsmede de ontlasting te verleenen aan de directeurs der bedrijfssecretariaten.

Art. 7. — Behalve wat voorzien is in artikel 8, zijn de dagelijksche besturen der bedrijfsraden bevoegd om alle rechtshandelingen te stellen, die met het vervullen van hun wettelijke opdracht in betrekking staan.

De voorzitters der dagelijksche besturen vertegenwoordigen hun bedrijfsraden in alle openbare, gerechtelijke en onderhandsche akten.

Art. 8. — De bedrijfsraden mogen in eigendom of op andere wijze slechts die onroerende goederen

bezitten die strikt noodig zijn voor het verwezenlijken van het nagestreefde doel.

Elke vrijgevigheid onder levenden of bij testament te hunnen voordeele moet door een met redenen omkleed koninklijk besluit gemachtigd worden. De beschikkingen van de wet dd. 12 Juli 1931, houdende voorloopige aanvaarding van vrijgevigheden bij akte gedaan onder levenden, zijn toepasselijk.

HOOFDSTUK II. — *De bedrijfssecretariaten*

Art. 9. — In iederen bedrijfsraad wordt een secretariaat gevormd onder de leiding en de verantwoordelijkheid geplaatst van een directeur bijgestaan door één of meer secretarissen.

De opdracht van de bedrijfssecretariaten bestaat in :

1° de inschrijvingen voorzien bij artikel 11 in te zamelen en na te gaan;

2° aan de belanghebbende ondernemingen al de noodige inlichtingen te verschaffen in zake interpretatie van wetten en besluiten;

3° de opdracht uit te voeren die hun bij toepassing van de wetten en besluiten worden toevertrouwd.

De directeur, de sectiesecretarissen en de overige teëdigde beambten bezitten de macht, binnen de bij genoemde wetten en besluiten voorgeschreven vormen en beperkingen, toezicht uit te oefenen over de nauwkeurigheid der verschaftte inlichtingen alsmede over de toepassing door de onderworpen ondernemingen van de voorschriften van deze wetten en besluiten.

Art. 10. — Directeur, sectiesecretarissen en personeel van het secretariaat worden na de betrokken raden en secties gehoord te hebben door den Minister van Economische Zaken benoemd en ontslagen. Alle beamtten van het secretariaat treden in functie na aflegging van den eed in handen van den Minister van Economische Zaken. Hun vergoeding valt ten laste van de begrooting van den bedrijfsraad. Zij mogen geen enkele functie bij de vertegenwoordigde ondernemingen uitoefenen.

Art. 11. — Binnen de maand der bekendmaking voorzien in artikel 28, alinea 1, of binnen de maand van hun installatie, moeten de natuurlijke of rechtspersonen een bedrijvigheid uitoefenen in een bedrijfstak vertegenwoordigd door een bedrijfsraad, hun inschrijving aanvragen bij het secretariaat van den bedrijfsraad waaronder zij ressorteeren en hem te dien einde de inlichtingen, bepaald bij koninklijk besluit, verstrekken. Zij zijn ertoe gehouden een bijdrage te storten waarvan de grondslagen, de hoogte en de wijze van vereffening en van inning worden vastgesteld bij koninklijk besluit op voorstel van het dagelijksch bestuur van den betrokken bedrijfsraad. De ondernemingen met meerdere bedrijvigheden moeten om hun inschrijving bij de verschillende bevoegde secretariaten verzoeken en bij ieder dezer de bijdrage storten verschuldigd op grond van hun belangrijheidscoëfficiënt in het ressort van deze secretariaten.

De inschrijving bij het bevoegd secretariaat is een voorafgaandelijke vereischte tot het bekomen der machtigingen tot in-, uit- en doorvoer ter voortbrenging, bevoorrading, omvorming, vervoer en verdeling van aan reglementeering onderworpen zaken en producten.

Art. 12. — De secretariaten der bedrijfsraden zijn ertoe gehouden tot de inschrijving van de bij voorgaand artikel bedoelde personen over te gaan binnen de maand van het verzoekschrift dat hun te dien einde wordt toegezonden, in zoverre deze personen, op het oogenblik van hun verzoekschrift, over de noodige middelen beschikken om werkelijk de betrokken economische bedrijvigheid uit te oefenen.

Elke weigering tot inschrijving stelt den verzoeker in de mogelijkheid beroep aan te teekenen bij den Minister van Economische Zaken, die uitspraak doet in een met redenen omkleede beslissing.

Bedoelde beslissing is vatbaar voor beroep en verbreking in de vormen en binnen de termijnen vastgesteld in burgerlijke zaken.

Art. 13. — De Centrale Dienst voor de Statistiek kan op de beëdigde beambten van het secretariaat beroep doen om de lijsten voorzien bij de wet dd. 18 December 1936 uit te werken en de ingezonden inlichtingen te verklaren.

Deze beambten mogen bovendien kennis nemen van iedere andere verklaring gedaan bij den Centralen Dienst van de Statistiek en betrekking hebbende op de ondernemingen onder hun bevoegdheid staande.

De secretariaten kunnen de personen bedoeld in artikel 11 geenszins ertoe verplichten gevolg te geven aan opzoekingen in verband met de statistiek tenzij ingevolge machtiging verleend door koninklijk besluit en mits zich te gedragen naar de er door voorgescreven regels.

Art. 14. — De in toepassing van onderhavige besluitwet verschafte inlichtingen, mogen in geen geval bekendgemaakt worden zelfs niet aan de dagelijkse besturen van de bedrijfsraden of aan hunne secties zonder toestemming van de belanghebbende personen, met uitzondering van deze waarvan de bekendmaking toegelaten is door de wetgeving op het handelsregister.

De beëdigde beambten van de bedrijfsraden zijn persoonlijk verantwoordelijk voor het naleven van deze bepaling; artikel 458 van het Strafwetboek is op hen toepasselijk, onverminderd de eventuele tuchtstraffen.

HOOFDSTUK III. — *De regeeringscommissarissen*

Art. 15. — Aan iederen bedrijfsraad wordt een door den Minister van Economische Zaken onder de ambtenaren van zijn departement aangeduiden regeeringscommissaris toegevoegd.

De regeeringscommissaris verzekert de verbinding tusschen den raad en den Minister van Economische

Zaken. Zijn taak bestaat er voornamelijk in te waken over de vrijwaring van het algemeen belang, met het oog hierop bezit hij het recht zonder beslissende stem aan de vergaderingen van het dagelijksch bestuur deel te nemen en ontvangt hij er de processen-verbaal van. Hij mag, uitsluitend ter plaatse, inzage nemen van de boeken, van de briefwisseling en, in het algemeen, van alle geschriften. Hij oefent controle uit op de activiteit van het bedrijfssecretariaat.

Art. 16. — De begrooting en de rekeningen, vergezeld van de bewijsstukken, worden jaarlijks den Minister van Economische Zaken ter goedkeuring voorgelegd met de opmerkingen van den commissaris der regeering.

De rekeningen worden aan het Rekenhof voor nazicht voorgelegd.

TITEL II. — **Interprofessionele organismen**

HOOFDSTUK I. — *Interprofessionele raden*

Art. 17. — Voor zover de noodzakelijkheid zich daartoe doet gevoelen, kan de Minister van Economische Zaken interprofessionele organismen oprichten, genaamd « Interprofessionele raden », die tot opdracht zullen hebben de officieele vertegenwoordiging te verzekeren van de gemeenschappelijke belangen van verscheidene bedrijfstakken waarvoor bedrijfsraden zullen opgericht geweest zijn.

De bevoegdheid van deze organismen wordt afgebakend door den Minister van Economische Zaken na raadpleging van de bedrijfssecretariaten der verschillende belanghebbende bedrijfstakken en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De bedrijfsraden maken verplichtend deel uit van deze organismen en zijn ertoe gehouden de op hun secretariaat bij koninklijk besluit op voorstel van het dagelijksch bestuur van den betrokken interprofessioneelen raad vastgestelde bijdrage te storten.

De interprofessionele raden bezitten de eigenschap van openbare instellingen. De rechtspersoonlijkheid wordt hun toegekend vanaf den datum der in artikel 19 bedoelde bekendmaking.

Art. 18. — De interprofessionele raden verzekeren de samenwerking tusschen het geheel der bedrijfstakken die zij vertegenwoordigen en de openbare machten.

Met het oog hierop hebben zij nl. als taak :

1° bij openbare machten de belangen te verdedigen die gemeen zijn aan de verschillende betrokken bedrijfstakken;

2° de verstandhouding en de coördinatie te bevorderen tusschen de verschillende bedrijfstakken;

3° aan de Regeering alle nuttige maatregelen voor te stellen ten einde de rationeële ontwikkeling van de economische bedrijvigheid te verzekeren in het geheel van deze bedrijfstakken.

Art. 19. — Het vertegenwoordigend orgaan van iederen interprofessioneelen raad wordt door zijn dagelijksch bestuur gevormd. De voorzitter, de ondervoorzitter of ondervoorzitters en de leden van het dagelijksch bestuur worden door een vergadering gekozen, bestaande uit den voorzitter der verschillende bedrijfsraden, die er van afhangen en uit een persoon te dien einde, door den Minister van Economische Zaken, aangeduid, voor den duur door hem bepaald, tusschen de bedrijfshoofden van ieder der betrokken bedrijfsraden. De samenstelling van het dagelijksch bestuur is onderworpen aan de goedkeuring van den Minister van Economische Zaken en wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 20. — Na aanvaarding door hun dagelijksch bestuur, leggen de interprofessioneelen raden hun statuut ter goedkeuring voor aan den Minister van Economische Zaken.

Dit statuut bepaalt namelijk :

1° de samenstelling van het dagelijksch bestuur, alsmede den duur en de wijze van hernieuwing van de mandaten ;

2° de bevoegdheden van de dagelijksche besturen ;

3° de wijze van oproepen en beraadslagen ;

4° de wijze van herziening van het statuut.

Art. 21. — De bepalingen van artikelen 7 en 8 van onderhavig besluitwet zijn toepasselijk op de interprofessioneelen raden.

HOOFDSTUK II. — *De interprofessioneelen secretariaten*

Art. 22. — In iedere interprofessioneelen raad wordt een secretariaat gevormd, onder verantwoordelijkheid en leiding van een directeur-generaal, belast de opdracht uit te voeren, die het in toepassing van de wetten en besluiten worden toevertrouwd. Te dien einde bezitten de beëdigde beambten van dit secretariaat de macht, binnen bij genoemde wetten en besluiten voorgeschreven vormen en beperkingen, toezicht uit te oefenen over de nauwkeurigheid der verschafte inlichtingen, alsmede de uitvoering door de onderworpen ondernemingen van de voorschriften der wetten en besluiten.

Art. 23. — Directeur-generaal en personeel van het secretariaat worden benoemd en ontslagen door den Minister van Economische Zaken na het dagelijksch bestuur van den interprofessioneelen raad gehoord te hebben. De beambten van het secretariaat treden in functie na aflegging van den eed in de handen van den Minister van Economische Zaken. Hun vergoeding valt ten laste van de begroting van den interprofessioneelen raad. Ze mogen geen enkele functie bij de ondernemingen van het ressort van deze secretariaten uitoefenen.

Art. 24. — De beschikkingen der artikelen 13, 14 en 16 van onderhavig besluit zijn op de interprofessioneelen secretariaten toepasselijk.

HOOFDSTUK III. — *De regeeringscommissarissen*

Art. 25. — Aan iederen interprofessioneelen raad wordt een regeeringscommissaris toegevoegd, aangeduid door den Minister van Economische Zaken tusschen de ambtenaren van zijn departement.

De regeeringscommissaris verzekert de verbinding tusschen den raad en den Minister van Economische Zaken. Zijn taak bestaat er voornamelijk in te waken over de vrijwaring van het algemeen belang. Met het oog hierop bezit hij het recht de vergaderingen van het dagelijksch bestuur zonder beslissende stem bij te wonen. Hij ontvangt er de processen-verbaal van. Hij mag uitsluitend ter plaatse, inzage nemen van de boeken, van de briefwisseling en in het algemeen van alle geschriften. Hij oefent contrôle uit op de activiteit van het interprofessioneelen secretariaat.

TITEL III. — *Overgangsbepalingen en sancties*

Art. 26. — De Minister van Economische Zaken bepaalt de wijze van vereffening der in uitvoering van het besluit dd. 10 Februari 1941 houdende organisatie van het bedrijfsleven, opgerichte organismen, waarvan de nietigheid door de besluitwet dd. 5 Mei 1944 wordt vastgesteld. Hij benoemt één of meer vereffenaars waarvan hij de bevoegdheden bepaalt en de vergoedingen vaststelt.

Art. 27. — Wanneer de Minister van Economische Zaken, bij toepassing van artikel 1, het noodig oordeelt de vertegenwoordiging van een vroeger aan één of verschillende bedrijfsgroeperingen toevertrouwd bedrijfstak aan één of verschillende bedrijfsraden toe te vertrouwen, kan hij, in overleg met de belanghebbende bedrijfsraden beslissen dat het geheele vermogen of een deel daarvan, der gezegde groeperingen van rechtswege en zonder onkosten, zelfs tegenover derden, aan de aldus opgerichte raden wordt overgedragen.

Een staat der gebouwen en een inventaris der roerende voorwerpen en waarden, die aldus aan één of verschillende bedrijfsraden in eigendom zijn overgedragen, zullen op tegenspraak worden opgemaakt door een afgevaardigde van den Minister van Financiën en den afgevaardigden van iederen betrokken raad.

Art. 28. — In afwachting dat er, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, kan overgegaan worden tot de benoeming van de leden van de dagelijksche besturen, zal de Minister van Economische Zaken voorloopig de leden van deze dagelijksche besturen aanduiden tusschen de personen van Belgische nationaliteit die de betrokken economische bedrijvigheid uitoefenen. De samenstelling van deze voorloopige dagelijksche besturen wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

Binnen de twee maanden volgende op hun aanduiding, leggen de voorloopige dagelijksche besturen aan den Minister van Economische Zaken het voor-

loopige statuut voor; na zijn goedkeuring doen zij, op grond van deze, overgaan tot de aanduiding van definitieve dagelijksche besturen zooals gezegd in artikel 4. De samenstelling van deze definitieve dagelijksche besturen wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

Binnen het tijdperk van één maand ingaande op den dag van deze bekendmaking, gaan deze dagelijksche besturen over tot de aanneming van hun definitieve statuten, die van kracht worden na goedkeuring door den Minister van Economische Zaken.

Art. 29. — Worden gestraft met een gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie jaar en met een geldboete van 100 tot 100.000 frank of met slechts één van deze beide straffen :

1° zij die in overtreding zijn met de besluiten getroffen in uitvoering van artikelen 11 en 13; zij die weigeren aan de secretariaten de noodige inlichtingen te verschaffen of hun wetens en willens onvolledige of onjuiste inlichtingen verstrekken;

2° zij die, op hoegenaamd welke wijze, de uitoefening der contrôle- of uitvoeringsopdrachten, toevertrouwd aan de bedrijfssecretariaten, alsmede de toepassing der beschikkingen van artikel 28 verhinderen of belemmeren.

De rechter kan bovendien, op eensluidend advies van den betrokken bedrijfsraad of -raden en van het openbaar ministerie, de sluiting bevelen van de instelling voor een door hem te bepalen tijdperk, dat

evenwel drie maand niet mag overschrijden. Artikel 9 van de wet van 31 Mei 1888 is niet toepasselijk op dezen maatregel.

Al de beschikkingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 95, zijn toepasselijk op deze inbreuken.

Worden gestraft met gevangenzetting van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van 1.000 tot 10.000 frank, de beëdigde beambten der bedrijfssecretariaten en der interprofessionele secretariaten die in ondernemingen hiervan afhangelende een functie zouden uitgeoefend hebben.

Art. 30. — De Minister van Economische Zaken en den Minister van Financiën zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van onderhavige besluitwet, die in werking treedt den dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Besluitwet van 16 November 1944

houdende oprichting van den Dienst voor Economische Recuperatie (D.E.R.) (Staatsblad, 22 November 1944, bl. 1054).

Deze nieuwe Dienst heeft tot opdracht het opzoeken, identificeren, bewaren en, eventueel, het beschikken over achtergelaten roerende goederen en koopwaren, waaraan 's lands economie hoogstdringend behoefte heeft.

II. — GELD-, BANK- EN FINANCIËWEZEN

Besluit van 1 Mei 1944

Besluit der in Raad vergaderde Ministers n° 6 getroffen ter uitvoering van de besluitwet van 1 Mei 1944 betreffende de voorwaarden inzake aankoop en verkoop van goud en buitenlandse munt. — Erratum (Staatsblad, 10 November 1944, bl. 862).

Besluit van den Regent van 24 October 1944

houdende intrekking van het besluit van 28 Januari 1944, betreffende de toelating van een kredietinrichting (Staatsblad, 1 November 1944, bl. 743).

Het besluit van 28 Januari 1944 betreffende de aanneming van de N. V. « Banque de l'Ouest » wordt ingetrokken.

Besluitwet van 28 October 1944

betreffende de ruiling en de neerlegging van de Duitse en Belgische bankbiljetten in de gebieden die onder Duitsch administratief stelsel werden geplaatst. — Erratum (Staatsblad, 10 November 1944, bl. 862).

Besluit van 28 October 1944

tot oprichting van commissies van onderzoek en beheer bij de Fondsen- en Wisselbeurzen van het Koninkrijk (Staatsblad, 5 November 1944, bl. 793).

Besluitwet van 30 October 1944

betreffende het agio en disagio ten gevolge van de toepassing van het voorloopig wisselakkoord dd. 10 October 1944 tusschen de « Banque de France » en de Nationale Bank van België (Staatsblad, 2-3 November 1944, bl. 760).

VERSLAG AAN DEN REGENT

Totnogtoe bestaat er geen wisselakkoord tusschen Frankrijk en België.

Op 10 October 1944 werd evenwel een voorloopige schikking tusschen de « Banque de France » en de Nationale Bank van België getroffen. Op grondslag van de bij de Engelsch-Belgische en Engelsch-Fransche muntakkoorden vastgestelde pariteit, voorziet bewuste schikking een wisselkoers van Belg. fr. 88,30 voor Fr. fr. 100, zegge Fr. fr. 113,25 voor Belg. fr. 100.

Wanneer een wisselakkoord bestaat, wijst artikel 6 van het besluit n° 5 van 1 Mei 1944 het agio aan den Staat toe en verleent deze de Nationale Bank van België zekerheid tegen het disagio.

Dit besluit strekt ertoe die bepalingen, wegens gelijkaardigheid, tot het voorloopig akkoord van 10 October 1944 uit te breiden.

Gelet op de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone macht werd verleend; — Gelet op artikel 6 van de besluitwet nr 5 van 1 Mei 1944, waarbij den Koning machtiging werd verleend om de voorwaarden van aanden verkoop van goud en vreemde munten te betalen en de Nationale Bank van België werd ontslagen van de verplichting een kasvoorraad in goud en buitenlandsche deviezen tot een bedrag van minstens 40 pCt. van haar verbintenissen op zicht te handhaven; — Overwegende dat op 10 October 1944 een voorloopig wisselakkoord tusschen de « Banque de France » en de Nationale Bank van België werd gesloten; — Gelet op de dringende noodzakelijkheid; — Op de in Raad overlegde voordracht van Onze Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Het agio eventueel voort te komen uit de uitvoering van het op 10 October 1944 tusschen de « Banque de France » en de Nationale Bank van België gesloten voorloopig wisselakkoord, wordt door de Nationale Bank van België aan den Staat toegevozen.

De Staat verleent de Nationale Bank van België zekerheid tegen het disagio dat eventueel uit de uitvoering van bedoeld akkoord mocht voortvloeien.

Art. 2. — Dit besluit treedt in werking op den dag van bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Ministerieel besluit van 9 November 1944

betreffende de aangifte en de neerlegging van de biljetten der Nationale Bank van België die in het bezit zijn van op het grondgebied van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland gevestigde Belgen (Staatsblad, 15 November 1944, bl. 912).

Gelet op de besluitwet betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, en inzonderheid artikel 11, — Besluit :

Artikel 1. — Ter voldoening aan de bepalingen van artikel 11 van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, moet ieder op het grondgebied van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland gevestigd persoon van Belgische nationaliteit de in zijn bezit zijnde biljetten van de Nationale Bank van België aangeven en in handen van den rekenplichtige van het Ministerie van Financiën, 55, Eaton Place, te Londen S. W. 1, deponeren, ongeacht of hij al dan niet eigenaar ervan is.

Art. 2. — De aangiften worden gedaan op een formule welke in de bij artikel 1 bedoelde kantoren ter beschikking van de aangevers gesteld wordt.

De personen die buiten de Londensche agglomeratie verblijven kunnen bedoelde formules verkrijgen, op schriftelijke aanvraag, bij dezelfde kantoren.

Voor de biljetten welke de aangevende persoon voor rekening van anderen onder zich houdt, dient een afzonderlijke aangifte gedaan.

Voor ieder aangifte wordt een gedagtoekend en onderteekend receipt uitgereikt door den bediende die de aangifte en het deposito heeft ontvangen.

Art. 3. — De aangiften en de deposito's worden van 20 November 1944 tot en met 2 December 1944, exclusief 's Zondags, in ontvangst genomen tusschen 9 u. 30 en 16 u. 30.

Dienen aanvaard, de aangiften van de personen die, bij het sluitingsuur, in de tot de verrichtingen aangevende lokalen aanwezig zijn.

De personen die buiten de Londensche agglomeratie verblijven mogen hun aangiften en de te deponeren biljetten bij ter post aangeteekenden brief laten worden.

Zij voegen bij hun verzending een omslag met hun volledig adres en een frankeerzegel van 5 1/2 pence voor het terugzenden van het receipt per aangeteekenden brief.

Art. 4. — De bij artikel 1 bedoelde rekenplichtige zal, vóór 10 December 1944, al de door hem tot en met 2 December 1944 ontvangen aangiften aan het Ministerie van Financiën (Bestuur der Thesaurie en Staatsschuld), Wetstraat, 9, te Brussel, overmaken, met een samengetelde opgave houdende vermelding van : naam van de aangevers, hun adres in België, naam en adres van de eigenaars indien laatstbedoelden niet de aangevers zijn, de aangegeven en gedeponeerde som.

Zoodra het hem mogelijk zal zijn, laat hij de in zijn handen gedeponeerde biljetten aan hetzelfde bestuur worden.

Art. 5. — Bij de Postcheck- en Girodienst te Brussel zal een rekening worden geopend op naam van iederen eigenaar van aangegeven en gedeponeerde biljetten, waarvan zal bekend zijn dat zij regelmatig in het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland werden binnengebracht.

Bedoelde rekening wordt voor het bedrag van deze biljetten gecrediteerd.

Op vertoon van het depositoreceptis zullen de betrokkenen van den Postcheck- en Girodienst bericht krijgen omtrent het nummer van de rekening waarvan ze houder zijn geworden.

Een maximum bedrag van vijf duizend frank (5.000 fr.) wordt onmiddellijk beschikbaar gesteld op deze rekening.

De onbeschikbare som wordt vastgesteld in duizendtallen franken. Daartoe worden de fracties beneden duizend frank bij het in voorgaande alinea voorziene beschikbaar bedrag gevoegd.

Het saldo wordt overeenkomstig de bepalingen van artikel 17 der voormelde besluitwet van 6 October verdeeld in « tijdelijk onbeschikbaar » vermogen ten beloope van 40 pCt. en in « geblokkeerd » vermogen ten beloope van 60 pCt.

Art. 6. — Onderhavig besluit treedt in werking den dag na dien waarop het in het *Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Besluitwet van 14 November 1944

tot wijziging van sommige bepalingen van de besluitwetten van 6 October 1944 en 18 October 1944, betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt (Staatsblad, 23 November 1944, bl. 1073).

VERSLAG AAN DEN REGENT

Artikel 16, litt. b, van de besluitwet van 6 October 1944, betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, bepaalt dat de vermogens op rekening beschikbaar zullen zijn ten beloope van het op 9 Mei 1940 bestaande bedrag. Het kan voorvallen dat een rekeninghouder na dien datum sommen van zijn rekening heeft afgenomen, zoodat de daarop voorkomende vermogens op datum van in werking treden van het besluit minder belangrijk zijn geworden dan die van 9 Mei 1940.

Die zelfde persoon kan anderzijds biljetten bezitten, welke hij overeenkomstig de bepalingen van voormelde besluitwet van 6 October 1944 heeft aangegeven.

Het is billijk hem te veroorlooven zijn huidig vermogen op rekening door middel van zijn biljetten aan te vullen. Zoo kan hij vrij beschikken over een som gelijk aan die welke hij op 9 Mei 1940 op rekening had. Deze oplossing strookt met het doel van artikel 16 van de besluitwet van 6 October 1944, dat er toe strekt deze bedragen als die welke zij vóór den oorlog bezaten ter beschikking van de rekeninghouders te stellen.

Artikel 3 van de besluitwet van 18 October 1944 voorziet een analoge oplossing wat betreft de rekeninghouders die sedert 9 Mei 1940 hun vermogen van een inrichting naar een andere hebben overgebracht. Ter voorkoming van misbruiken wordt bij artikel 1 van deze besluitwet voorgeschreven, aan de inrichting bij welke de rekening op voormelden datum bestond, slechts één enkel attest af te leveren. Er dient inderdaad vermeden dat de rekeninghouders per 9 Mei 1940 over een hooger bedrag kunnen beschikken dan datgene dat op dien datum bestond, door tevens geldafnemingen te doen op andere bankrekeningen en op de ingevolge deponering der biljetten geopende speciale rekeningen. Zij kunnen evenmin, zonder zich aan de door de besluitwet van 6 October 1944 uitgevaardigde straffen bloot te stellen, vrij beschikken, voor het gezamenlijk bedrag van hun bank- of speciale rekeningen, over tevens het op den avond van 9 Mei 1940 bestaande bedrag, 10 pCt. van het op den avond van 8 October 1944 voorhanden zijnde bedrag of over 1.000 frank per personeelslid (art. 16, litt. a, b en c, van de besluitwet van 6 October 1944).

* * *

Artikel 17 van voormelde besluitwet van 6 October 1944 schrijft voor dat de onbeschikbare vermogens op speciale en op bankrekeningen ten beloope van 40 pCt. in tijdelijk onbeschikbare vermogens en ten beloope van 60 pCt. in geblokkeerde vermogens worden verdeeld.

In muntopzicht bestaat er geen enkel bezwaar in de rekeninghouders van heden af te machtigen, met het oog op de betaling van de aan den Staat verschuldigde belastingen, rechten en taxes, te beschikken over de tijdelijk onbeschikbare quotiteit van 40 pCt. Hiererzjds, heeft de Schatkist er belang bij de inning van de belastingontvangsten op die manier te vergemakkelijken. Artikel 2 van dit ontwerp van besluitwet strekt tot het verwezenlijken van dezen maatregel.

Daarentegen spreekt het vanzelf dat de sommen welke meestentijds met een speculatief doel, vóór 9 October 1944 bij de belastingbesturen werden gestort ter aanzuivering van nog niet eischbare belastingen, rechten en taxes, worden teruggestort en geblokkeerd. Eenvoudshalve wordt deze maatregel beperkt tot de sommen van méér dan 5.000 frank.

Gelet op de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden verteend; — Gelet op de besluitwet van 6 October 1944, betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt; — Gelet op de besluitwet van 18 October 1944, tot wijziging, inzonderheid, van voormelde besluitwet van 6 October 1944; — Gelet op de dringende noodzakelijkheid; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en op eenstuidend advies van Onze in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — Artikel 16 van de besluitwet van 6 October 1944, betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, zomeede artikel 3 van de besluitwet van

18 October 1944 tot wijziging van sommige bepalingen van voormelde besluitwet, worden door toevoeging van onderstaande alinea's aangevuld :

« Is het bedrag van de vermogens welke een natuurlijke of rechtspersoon den avond van 6 October 1944 op rekening heeft, lager dan het bedrag van de vermogens op rekening per 9 Mei 1940 's avonds, dan kan hij, met ingang van 17 November 1944 en onverminderd de bepalingen van littera's a, b en c van dit artikel, onder de hieronder voorziene voorwaarden vrije beschikking bekomen over het verschil tusschen deze twee bedragen, door afneming van de speciale rekening, welke te zijnen voordeele werd geopend bij toepassing van artikel 15 van deze besluitwet.

» De inrichting bij welke de rekening op 9 Mei 1940 bestond, zal een attest afleveren vermeldende het juist bedrag van het in vorenstaande alinea bedoelde verschil.

» Dit attest dient gevisieerd door de Nationale Bank van België.

» Op vertoon van dit attest neemt de inrichting bij welke de speciale rekening bij toepassing van artikel 15 geopend werd, het bedrag van dat verschil op deze rekening af en brengt het op een beschikbare rekening over. De Nationale Bank van België crediteert ze voor dit bedrag.

» Na deze afneming berekent bewuste inrichting de bij artikel 17 voorziene quotiteiten van 40 pCt. en 60 pCt.

» Er mag slechts één enkel attest worden gegeven voor elk bedrag vertegenwoordigend, volledig of gedeeltelijk, het verschil tusschen de vermogens op rekening op datum van 9 Mei 1940 en die op datum van 6 October 1944. Werd bij toepassing van artikel 3 van het besluit van 18 October 1944 reeds een attest afgeleverd, dan kan er bij toepassing van dezer bepaling geen nieuw meer worden uitgereikt. »

Art. 2. — De besluitwet van 6 October 1944, betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, wordt aangevuld door een aldus luidend artikel 17bis :

« Met ingang van 17 November 1944 kan over de in artikel 17 bedoelde tijdelijk onbeschikbare quotiteit van 40 pCt. worden beschikt ter betaling aan den Staat, van belastingen, rechten en taxes, in hoofdsom en bijbelastingen (verhoogingen, geldboeten, intresten en kosten) welke eischbaar zijn geworden, zomeede van de geldboeten door veroordeeling en de gerechtskosten. Deze bevoegdheid kan slechts worden uitgeoefend bij wijze van overschrijving, van de rekening van den belastingplichtige, op die van den Staatsrekenplichtige belast met de inning. Het eventueel te veel geïnd bedrag wordt op bewuste rekening van den belastingplichtige opnieuw gegireerd om in de tijdelijk onbeschikbare quotiteit van 40 pCt. te worden opgenomen.

» De sommen welke vóór 9 October 1944 bij vervroeging in handen van de belastingbesturen van den Staat werden gestort ter aanzuivering van belastingen, rechten, taxes en over 't algemeen om 't even welke belastingen nog niet eischbaar op het oogenblik der storting, worden volgens onderstaande modaliteiten opnieuw ter beschikking van de betrokkenen gesteld :

» a) Ingeval de vervroegde betaling werd gedaan door middel van een overschrijving voortkomend van een rekening bestaande bij een der bij artikel 16 van deze besluitwet bedoelde inrichtingen of organismen, worden de aldus gegireerde sommen door toedoen van het betrokken belastingbestuur opnieuw op de oorspronkelijke rekening overgedragen.

» Uit oogpunt van de toepassing van deze besluitwet en van de andere desbetreffende wettelijke bepalingen, worden deze sommen beschouwd als per 9 October 1944 voorkomende op de oorspronkelijke rekening, en ze worden als dusdanig behandeld;

» b) Ingeval de vervroegde betaling in geldspecie werd gedaan bij de administratie of op rekening van de administratie, worden de aldus gestorte sommen door toedoen van de betrokken administratie overgedragen op de speciale rekening bedoeld bij artikel 16 van deze besluitwet en geopend bij den Postcheckdienst op naam van den betrokkene.

» Ingeval de betrokkene geen speciale rekening bezit, opent de Postcheckdienst er eene van ambtswege.

» Voor de toepassing van dit besluit en van de andere desbetreffende wettelijke bepalingen worden deze sommen beschouwd als gedeponereerd overeenkomstig artikel 15 van dit besluit en als dusdanig behandeld.

» Vorenstaande bepalingen zijn niet van toepassing op de bij vervroeging gestorte sommen welke niet méér dan vijf duizend frank per belastingbestuur bedragen. Zij worden in ontvangst bewaard en ten gepasten tijde aangewend ter aanzuivering van de belastingen waarvoor zij werden gestort.

» De Staat is geen intrest verschuldigd op de bij vervroeging gestorte sommen. »

Art. 3. — Deze besluitwet treedt in werking den dag van bekendmaking in het *Staatsblad*.

Ministerieel besluit van 17 November 1944
betreffende het fiscaal regime van bier (Staatsblad, 18 November 1944, bl. 977).

Besluit van 19 November 1944
betreffende de aangifte van de vermogens in goud en in buitenlandsche munt, van buitenslands gelegen goederen en van de waarden op het buitenland (Staatsblad, 20-21 November 1944, bl. 1031).

Gelet op de wet van 6 October 1944, betreffende de aangifte van vermogens in goud en in vreemde munten, van buitenslands

gelegene goederen en van waarden op het buitenland; — Gelet op artikel 6 van gezegde besluitwet, waarbij aan den Minister van Financiën de macht verleend wordt de wijze en den vorm vast te leggen en sommige categorieën van goederen en waarden van de telling vrij te stellen; — Gelet op het besluit van 28 October 1944, betreffende de aangifte van vermogens in goud en in buitenlandsche munt, van de buitenslands gelegen goederen en van de waarden op het buitenland, — Besluit :

Artikel 1. — Artikel 2, 4), van het besluit van 28 October 1944, betreffende de aangifte van vermogens in goud en in buitenlandsche munt, van de buitenslands gelegen goederen en van de waarden op het buitenland wordt als volgt gewijzigd :

« 4) de in buitenlandsche munt luidende door de Belgische of koloniale overheidspersonen, collectiviteiten en vennootschappen uitgegeven obligatiën, alsmede de in buitenlandsche munt luidende actiën en maatschappelijke aandeelen van Belgische vennootschappen, voor zoover deze obligatiën, actiën, maatschappelijke aandeelen bij een der bij het koninklijk besluit n° 185 van 9 Juli 1935 bedoelde banken gedeponeerd zijn. »

Art. 2. — De als bijlage bij reeds vermeld besluit gevoegde instructies worden gewijzigd overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde bepalingen.

Art. 3. — Onderhavig besluit treedt in werking den 20^{en} November 1944.

BIJLAGE BIJ HET MINISTERIEEL BESLUIT VAN 19 NOVEMBER 1944, WAARBIJ WIJZIGINGEN WORDEN GEBRACHT AAN HET BESLUIT VAN 28 OCTOBER 1944, BETREFFENDE DE AANGIFTE VAN DE VERMOGENS IN GOUD EN IN BUITENLANDSCHE MUNT VAN DE BUITENSLANDS GELEGEN GOEDEREN EN VAN DE WAARDEN OP HET BUITENLAND.

I. — *Onderrichtingen aan alle aangevers uitgenomen banken*

1° De bepalingen onder de rubriek B, « Bijzondere aanwijzingen — Formulier 1 », eerste alinea, worden als volgt gewijzigd :

« De waarden bedoeld door het formulier 1 en die neergelegd werden bij een bank in België, in open bewaargeving, in pand op voorschotten of leeningen, moeten niet door den deponent aangegeven worden. Een aangifte zal van ambtswege ingediend worden, voor rekening van haar cliënt, door de bank waarbij zij neergelegd zijn. »

2° De bepalingen onder rubriek B, « Bijzondere aanwijzingen — Formulier 3) en betreffende de vervallen coupons (bladzijde 719, laatste zes alinea's, en bladzijde 720, eerste alinea, van het *Staatsblad* van 30 en 31 October 1944), worden door de volgende vervangen :

« De vervallen en afgeknipte, doch niet geïnde coupons en interesten van Belgische effecten, luidend in buitenlandsche munt of in Kongoleesche franks (of met wisselclausule), moeten op formulier 3 aangegeven worden.

» De kolom « Aard van de schuldvordering » dient ingevuld met het woord « coupons », gevolgd van de aanduiding van den aard van de effecten (kapit., aand., oprichtersraad, obligatiën, enz.) of eventueel met de nominale waarde per stuk.

» Er wordt melding gemaakt van *het aantal* verschillende coupons of interesten met betrekking tot eenzelfde soort effecten zonder dat het noodig wordt geacht een onderscheid te maken per vervaldagen.

» In de kolom « naam en adres van den schulde- naar », de nauwkeurige aanduiding van het publiekrechtelijk lichaam of de vennootschap die de effecten heeft uitgegeven.

» De vervallen en *niet afgeknipte* coupons of interesten van Belgische effecten luidend in buitenland- sche munt of in Kongoleesche franks (met wisselclau- sule), dienen niet op formulier 3 aangegeven. Het zal volstaan melding te maken van de laatste aangehechte coupon van het effect in de kolom van het daarvoor gereserveerd formulier 7.

» Dienen niet door den eigenaar aangegeven, de cou- pons van Belgische waarden luidend in buitenlandse munt, die bij een bank in België neergelegd zijn.

» Echter, indien het deposito alleen gedaan werd ter incasseering van de coupons, dan berust de aangifte op den eigenaar. »

3° De bepaling onder rubriek B, formulier 4, laatste alinea, wordt door de volgende vervangen :

« Ter incasseering overgemaakte handseffecten en checks dienen aangegeven door de natuurlijke of rechtspersonen die ze ter incasseering afgegeven hebben. »

4° De bepalingen onder rubriek B, formulier 6, en betreffende vervallen en niet geïnde coupons of inte- resten (bladzijde 726, laatste zes alinea's), worden door de volgende vervangen :

« De vervallen en afgeknipte doch niet geïnde cou- pons en interesten van buitenlandse effecten wor- den op formulier 6 aangegeven.

» De kolom « Aard van de schuldvordering » dient ingevuld met het woord « coupons », vergezeld van de aanduiding van den aard van de effecten (kapit. aand., oprichtersaad., obligatiën, enz.) en eventueel de nominale waarde per stuk.

» Er wordt melding gedaan van het aantal verschil- lende coupons of dividenden met betrekking tot een- zelfde soort effecten, zonder dat het noodig geacht wordt een onderscheid per vervaldagen te maken.

» In de kolom « Naam en adres van den schulde- naar », de nauwkeurige aanduiding van het publiek- rechtelijk lichaam of de vennootschap die de effecten heeft uitgegeven.

» De aan buitenlandse effecten gehechte coupons dienen niet op formulier 6 aangegeven. Het zal vol- staan de laatste aangehechte coupon in het daarvoor gereserveerd formulier 7 te vermelden.

» De coupons van buitenlandse effecten die bij een bank in België gedeponereerd zijn, moeten door den eigenaar niet worden aangegeven. De aangifte berust echter op den eigenaar indien het deposito alleen gedaan werd ter incasseering van de coupon. »

II. — Onderrichtingen voor de banken

1° De bepaling onder rubriek B, « Bezit van hun cliënteel », 1) « goud, buitenlandse en Kongoleesche bankbiljetten », wordt als volgt aangevuld :

« De banken zullen van ambtswege een formulier 1 indienen voor rekening van de cliënten die in dit formulier bedoelde vermogens in open bewaargeving, in pand op voorschotten of leeningen hebben gedeponereerd in hun instelling. »

2° De bepalingen onder rubriek B, cijfer 5, « Ver- vallen en niet geïnde coupons of inkomens van bui- tenlandsche effecten en van Belgische effecten in bui- tenlandsche of Kongoleesche munt (of met wissel- clause) », dienen door onderstaande bepalingen vervangen :

« a) De aangifte van de nog aan het effect aange- hechte, vervallen en niet geïnde coupons zal op het voor de effecten zelf bestemde formulier worden gedaan.

» De banken voorzien te dien einde een bijzondere kolom op de opgave der buitenlandse effecten, waarvan zij twee bijkomende exemplaren ten behoeve van het Instituut voor den wissel opmaken.

» Voor elk aan een bepaalden cliënt toebehoorende categorie van effecten duiden de banken in bedoelde kolom de laatste aangehechte coupon aan ;

» b) De banken zullen, op naam van hun cliënten, de *afgeknipte* vervallen en niet geïnde coupons van de effecten, die zij voor hun rekening onder zich hebben, aangeven.

» Op formulier 3, de coupons of dividenden van Belgische effecten in buitenlandse of Kongoleesche munt of met wisselclausule.

» Op formulier 6, de coupons of dividenden van buitenlandse effecten.

» De kolom « Aard van de schuldvordering » wordt aangevuld met het woord « coupons », gevolgd van de aanduiding van den aard der effecten (kapit. aand., oprichtersaad., oblig., enz.) en eventueel de nominale waarde per stuk.

» Het *aantal* verschillende coupons of dividenden met betrekking tot eenzelfde soort effecten wordt vermeld, zonder dat noodig wordt geacht een onder- scheid per vervaldagen te maken.

» In de kolom « Naam en adres van den schulde- naar », de nauwkeurige aanduiding van het publiek- rechtelijk lichaam of van de vennootschap die de effecten heeft uitgegeven. »

Besluit van den Regent van 20 November 1944

houdende vaststelling van de modaliteiten volgens welke de tijdelijke onbeschikbare vermogens van de gesinistreerden zullen worden vrijgemaakt (Staatsblad, 22 November 1944, bl. 1047).

VERSLAG AAN DEN REGENT

Het voorwerp van het U ter onderteekening voorgelegd besluit is de vaststelling van de vrijmakingsmodaliteiten van de tijdelijk onbeschikbare vermogens van de gesinistreerden.

Men heeft geoordeeld dat deze categorie van beproefde burgers onder de eerste moest zijn om te genieten van de vrijmakingsmaatregelen voorzien bij artikel 17 van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België, alsmede de gelddeposito's in landsmunt.

De bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing op de nijverheids- of handelondernemingen. Het valt inderdaad moeilijk het bedrag der noodige sommen door gestrenge regelen vast te stellen wat deze ondernemingen betreft. De vrijmaking van de hun toebehoorende onbeschikbare activa moet in elk geval het voorwerp van een individueel onderzoek uitmaken, dat niet alleen over de uitgebreidheid van de geleden schade zal gaan, doch ook over het nut voor 's lands economisch leven, het hervatten hunner bedrijvigheid onder de huidige omstandigheden in de hand te werken.

Het ware gewis wenschelijk de vermogens van de gesinistreerden te kunnen vrijmaken ten beloope van het totaal bedrag van de door hen geleden schade. Doch deze handelwijze zou evenveel beteekenen als het werpen, op een slecht voorziene markt, van een massa aanbiedingen, welke de prijzen onweersaanbaar zouden beïnvloeden, tot groote schade van de gesinistreerden zelf.

Gezien de uiterste schaarscheit van de bouwstoffen, de meubelen en de verbruiksvoorwerpen zooals kledingstukken en huisraad, moesten de ter beschikking van ieder gesinistreerde gesteld bedragen dus beperkt worden. Mogen alleen in acht genomen worden de uitgaven welke dienen gedaan om, door maatregelen tot bewaring, de vernietiging van een beschadigd onroerend goed te voorkomen, de onontbeerlijke kledingstukken en roerende voorwerpen te koop en buitengewone kosten, zooals begrafeniskosten, te bestrijden.

De comité's van het Nationaal Steunfonds, die groote diensten aan de slachtoffers van den oorlog hebben bewezen, werden gekozen om advies uit te brengen nopens het bedrag der sommen waarover ieder gesinistreerde moet kunnen beschikken. Anderzijds, vestigt alinea c van artikel 1, voor de sommen welke vrijgesteld kunnen worden, plafonds die zeker slechts in uitzonderlijke gevallen zullen bereikt worden.

De door onderhavig besluit beoogde uitgaven worden in 't algemeen gedaan binnen de eerste weken die het sinister volgen. Daarom is het mij van nut toegeschen enkel aan te nemen tot het voordeel van het besluit de slachtoffers van de sinds 1 Maart jongstleden voorgekomen sinisters. De overtredingen van de bepalingen van het besluit, en inzonderheid de valsche verklaringen, zullen door het combineeren van artikelen 17 en 20 van de besluitwet van 6 October 1944, onder de toepassing vallen van de bij laatstgemeld artikel voorziene straffen.

Dit zijn de beginselen welke tot het opmaken van onderhavig besluit hebben geleid. Trots de beperkingen welke het noodgedwongen behelst, mag een verbetering van het lot van tal van gesinistreerden verwacht worden. Die beperkingen dienen overigens trapsgewijze gelicht, zoodra 's lands economisch leven ertoe strekt weder normaal te worden en de markten andermaal zullen bevoorrad zijn.

Gelet op de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en op eensluitend advies van den Minister van Economische Zaken, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De natuurlijke of rechtspersonen, met uitzondering van de nijverheids- en handelsbedrijven, die het slachtoffer zijn van sinisters voorgekomen na 1 Maart 1944 kunnen vrijmaking van hun tijdelijk onbeschikbare activa bekomen binnen de perken en onder de voorwaarden hieronder opgenoemd :

a) de aanvraag om vrijmaking van activa dient gesteld op een formule waarvan het model zal vastgesteld worden door den Minister van Financiën;

b) het plaatselijk comité, of bij ontstentenis het gewestelijk of provinciaal comité van het Nationaal Steunfonds voor geteisterden, gevestigd in het gebied van den gesinistreerde, geeft inzonderheid op deze formule de raming van de kosten der maatregelen tot bewaring die volstrekt noodig zijn om het geteisterd gebouw geheel of ten deele bewoonbaar te maken, alsmede van de uitgaven die volstrekt noodig zijn om den gesinistreerde een minimum van kleederen en andere onmisbare roerende voorwerpen te bezorgen;

c) de Minister van Financiën bepaalt het bedrag van de activa die mogen vrijgemaakt worden. Het totaal van deze activa zal beperkt worden tot de gebillijkte behoeften en mag in geen geval hooger gaan dan 10.000 frank voor de herstelling van een gebouw, 5.000 frank voor de vervanging van roerende voorwerpen en 5.000 frank voor allerlei kosten. Deze maxima mogen opgevoerd worden met een bedrag van 2.000 frank om de uitgaven te dekken die op den gesinistreerde zouden rusten uit hoofde van elken persoon die hij te zijnen laste zou hebben.

Art. 2. — De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt den dag van bekendmaking in het *Staatsblad*.

Besluit van den Regent van 20 November 1944

houdende vrijmaking van bepaalde onbeschikbare vermogens toebehoorende aan de werkgevers (Staatsblad, 22 November 1944, bl. 1049).

VERSLAG AAN DEN REGENT

De vrijmaking van de tijdelijk onbeschikbare vermogens moet derwijze geschieden dat de bedrijven die aan het economisch leven van het land deelnemen, erdoor worden bevorderd.

Het is moeilijk een algemeen criterium te kiezen dat het mogelijk zou maken de gewichtigheid van de deelneming van elk bedrijf te toetsen en derhalve de som te bepalen welke het past te zijnen behoeve vrij te maken. Zoo stel ik voor tot een eerste vrijmaking van de activa in verhouding tot het bezoldigd personeel over te gaan, dan doe ik dat omdat deze modaliteit in alle geval aan iederen werkgever de bedragen bezorgt die hem zullen noodig zijn om de wedden en loonen uit te keeren in den loop van de thans doorgemaakte aanpassingsperiode. Aldus zal geen bedrijf er kunnen toe gebracht zijn aan zijn personeel de hem toekomende bezoldiging te weigeren naar aanleiding van de bij besluitwet van 6 October 1944 gedane monetaire inkrimping.

Artikel 16, littera c), van de besluitwet van 6 October 1944 was alleen van toepassing op de in het handelsregister ingeschreven natuurlijke of rechtspersonen. Ten einde het toepassingsgebied van dit besluit uit te breiden en bedrog te voorkomen, is het wenschelijk gebleken te voorzien dat de vrijgemaakte som een veelvoud zou zijn van het bedrag der gezinstoelagen gestort over de periode gedekt door den laatsten aan de Compensatiekassen geleverden inlichtingsstaat : dien van de maand October 1944 voor de maandstaten, dien van het derde kwartaal 1944 voor de om de driemaand opgemaakte staten.

De bedrijven die gedurende den oorlog alle bedrijvigheid hebben geschorst, om ze in de jongste maanden te hervatten, zullen de in dit besluit vervatte vrijmakingsmaatregelen niet kunnen genieten. Om dien toestand te verhelpen zullen deze bedrijven, op aanvraag, een vragenlijst invullen, op grond waarvan er vrijmaking van een deel van hun onbeschikbare activa kan worden toegestaan. Aldus zal eveneens een onderzoek worden gedaan naar de behoeften van de klein ambachts- en handelsbedrijven, die de bepalingen van dit besluit niet genieten omdat zij geen personeel te werk stellen.

De berekening der vrijgemaakte sommen, zooals voorzien in artikel 1 van het U ter ondertekening voorgelegd besluit, geeft aan den werkgever, voor een arbeider van het mannelijk geslacht die ten minste 23 dagen per maand heeft gewerkt, een totaal van 2.325 frank. Voor een arbeidster bedraagt het totaal 1.350 frank. Gezien de verhouding van mannen en vrouwen waarvoor toelagen worden uitgekeerd, komt het gemiddelde van de vrijgemaakte sommen op meer dan 2.000 frank per persoon te staan voor de vast te werk gestelde arbeiders. Proportionele bedragen worden vrijgemaakt voor de van tijd tot tijd te werk gestelde arbeiders.

Elk bedrag en elke inbreuk op de bepalingen van dit besluit vallen, door het combineeren van de artikelen 17 en 20 der besluitwet van 6 October 1944, onder de toepassing van de bij laatstbedoeld artikel voorziene straffen.

Gelet op artikel 17 van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt; — Gelet op de wet van 4 Augustus 1930 houdende veralgemeening van de kindertoelagen ten gunste van de loonarbeiders; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en op eensluidend advies van den Minister van Economische Zaken, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De werkgevers, natuurlijke of rechtspersonen, kunnen vrijmaking van hun tijdelijk onbeschikbare vermogens verkrijgen ten beloope van :

a) zestig maal het bedrag van de hoofdbijdrage betaald voor de maand October 1944 door de werkgevers die bij de krachtens de wet van 4 Augustus 1930 opgerichte compensatiekassen zijn aangesloten, wanneer de door die kassen gevorderde staten van inlichtingen maandelijks worden opgemaakt;

b) twintig maal het bedrag van de hoofdbijdrage betaald voor het derde kwartaal 1944 door de werkgevers die bij de krachtens de wet van 4 Augustus 1930 opgerichte compensatiekassen zijn aangesloten, wanneer de door die kassen gevorderde staten per kwartaal zijn opgemaakt.

Art. 2. — De inrichting die het deposito onder zich heeft is ertoe gemachtigd de in artikel 1 voorziene bedragen vrij te laten, tegen :

a) vertoon van het duplicaat van de aangifte van presenties en bijdragen (staat van inlichtingen) van de maand October 1944 of van het derde kwartaal 1944, voorzien bij artikel 99 der wet van 4 Augustus 1930;

b) vertoon van het bewijs van storting van die bijdragen;

c) aangifte van een door den werkgever opgemaakte aanvraag met vermelding van zijn naam en adres, van die der compensatiekas waarbij hij is aangesloten, van zijn nummer van inschrijving bij die kas, van het bedrag van de voor de maand October 1944 of het derde kwartaal 1944 betaalde hoofdbijdragen, alsmede van het bedrag der sommen die krachtens dit besluit mogen worden vrijgemaakt. In de aanvraag wordt buitendien aangeduid of de staat van inlichting per maand of per kwartaal wordt opgemaakt.

De inrichting die het deposito onder zich heeft is ertoe gehouden na te gaan of de inlichtingen vervat in de onder litt. a), b) en c) van dit artikel bedoelde bescheiden volledig overeenstemmen en of de berekening van de krachtens onderhavig besluit vrij te

maken som juist is. Zij zal het bedrag van deze sommen op de onder a) en b) vermelde bescheiden aantekenen en er haar stempel op aanbrengen.

Art. 3. — Slechts eenmaal mag bij een enkele inrichting het recht worden aangewend om, krachtens dit besluit, de vrijmaking van sommige onbeschikbare activa de bekomen.

Art. 4. — De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Art. 5. — Dit besluit treedt in werking den dag van bekendmaking in het *Staatsblad*.

Besluit van den Regent van 21 November 1944

betreffende de vrijmaking van de tijdelijk onbeschikbare vermogens van de nijverheids-, handels- en ambachtsbedrijven (Staatsblad, 22 November 1944, bl. 1050).

Gelet op artikel 17, alinea 2, van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en op eensluidend advies van den Minister van Economische Zaken, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — Elke natuurlijke of rechtspersoon, die een nijverheids-, handels- of ambachtsbedrijvigheid uitoefent, houder van een speciale rekening geopend overeenkomstig artikel 15 van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, of van gelddeposito's onbeschikbaar gemaakt krachtens artikel 16 van bewust besluit, is ertoe gemachtigd vrijmaking aan te vragen van zijn tijdelijk onbeschikbare vermogens volgens modaliteiten bepaald door den Minister van Financiën, die al de noodige regelingen desaangaande kan treffen.

Art. 2. — De vrijmaking van de in artikel 1 bedoelde activa mag geschieden ten beloope van hoogstens de helft van het aanvankelijk tijdelijk onbeschikbaar bedrag.

In bijzondere gevallen mag de Minister van Financiën echter de bij de eerste alinea vastgestelde verhouding te boven gaan in zulke mate als de economische behoeften daartoe noodzaken.

Art. 3. — De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt den dag van bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Ministerieel besluit van 21 November 1944

genomen ter uitvoering van het besluit van den Regent dd. 21 November 1944, betreffende de vrijmaking van de tijdelijk onbeschikbare vermogens van de nijverheids-, handels- en ambachtsbedrijven (Staatsblad, 22 November 1944, bl. 1050).

Gelet op de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt; — Gelet op het besluit van den Regent van 21 November 1944, betreffende de vrijmaking van de tijde-

lijk onbeschikbare vermogens van de nijverheids-, handels- en ambachtsbedrijven. — Besluit :

Artikel 1. — Wordt ingesteld een Comité tot losmaking, ermede belast de wettelijke en reglementaire bepalingen betreffende de vrijmaking van de tijdelijk onbeschikbare activa toe te passen en alle daartoe dienstig geachte verificaties te laten doen.

Art. 2. — Het Comité bestaat uit een voorzitter en twee leden.

De Minister van Financiën wijst den voorzitter, een der leden en diens plaatsvervanger aan.

De Minister van Economische Zaken duidt het tweede lid en diens plaatsvervanger aan.

Art. 3. — Het Comité stelt de voor zijn stoffelijke inrichting en zijn werking noodige bepalingen vast.

Art. 4. — In de hoofdstad van elke provincie of bestuursarrondissement wordt ingesteld een bestuurscommissie die opdracht heeft de aanvragen om losmaking ingediend door de betrokkenen verblijvend in de provincie of in het arrondissement, in te zamelen en te onderzoeken.

De leden van deze commissies worden aangewezen door het Losmakingscomité.

Art. 5. — Het Losmakingscomité levert de machtiging tot losmaking niet af dan wanneer de bij artikel 6 voorziene geldigheidsvoorwaarden vervuld zijn en het behoorlijk gebleken is dat de disponibilititeiten van den betrokkene niet volstaan.

Art. 6. — De machtigingen tot losmaking zijn afhankelijk gesteld van onderstaande voorwaarden, waaraan de betrokkene moet voldoen :

1° de uitdrukkelijke en voorafgaande bevestiging dat hij niet over voldoende activa op vrije rekening of in biljetten beschikt om de betalingen te verrichten met het oog waarop hij om losmaking verzoekt;

2° de voorafgaande verbintenis om de losgemaakte activa slechts aan te wenden tot de doeleinden waarvoor de vrijmaking werd aangevraagd;

3° de voorafgaande verbintenis om, na de betaling door middel van vrijgemaakte activa in de gevallen bedoeld in artikel 9, 5°, of ten verzoeken van het Losmakingscomité in de andere gevallen, de gekwitteerde facturen of alle andere stukken voor te leggen ten blijke van de betaling;

4° de voorafgaande verbintenis om de aankopen tegen de officieele prijzen af te sluiten en de aanduiding van deze prijzen in de bij toepassing van artikel 9 vereischte bescheiden;

5° de overlegging van de bewijsstukken opgenoemd in onderstaand artikel 7.

Art. 7. — Elke natuurlijke of rechtspersoon, die het bewijs levert dat hij een handels-, nijverheids- of ambachtsbedrijvigheid uitoefent, kan losmaking bekomen, binnen de perken gesteld in artikel 2 van het besluit van 21 November 1944 en ten beloope van de bedragen noodig tot :

1° aankoop van goederen, grondstoffen, voorraden, gereedschap, gedaan in België tegen de officieele prijzen en, in voorkomend geval, veroorloofd door de bevoegde overheden;

2° aankoop van goederen, grondstoffen, voorraden, gereedschap, gedaan in het buitenland en veroorloofd door het Comité der prioriteitsrechten;

3° aankoop van deviezen veroorloofd door het Instituut voor den wissel;

4° betaling van de kosten in verband met door het Comité der prioriteitsrechten veroorloofde invoerverrichtingen, als daar zijn vrachtkosten, vervoerkosten, verzekering van de goederen, commissieloon van tussenpersonen, enz.

Art. 8. — De aanvraag om losmaking wordt opgemaakt in twee exemplaren volgens een door den Minister van Financiën vastgestelde formule.

Zij moet vergezeld gaan van de bij artikel 9 van dit besluit vereischte bewijsstukken.

Een exemplaar wordt aan den belanghebbende teruggestuurd met de beslissing van het Losmakingscomité.

Art. 9. — De overeenkomstig artikel 8, alinea 2, vereischte bewijsstukken zijn de volgende :

1° bij ontstentenis van een inrichting in het handelsregister, een attest van het gemeentebestuur vaststellend dat de verzoeker een handels-, nijverheids- of ambachtsbedrijf uitoefent;

2° een verklaring omtrent de beschikbare activa van den verzoeker op den datum van het indienen der aanvraag, alsmede van zijn activa onbeschikbaar gemaakt bij toepassing van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank, met aanduiding van de in bewaring nemende inrichtingen.

Deze verklaring dient ondertekend en echt verklaard door den betrokkene. Zij moet door de verschillende, in bewaring nemende inrichtingen worden gevisieerd; het visa mag vervangen worden door rekening-uittreksels opgemaakt op den dag dat de aanvraag werd ingediend;

3° daarenboven, zoo de aanvraag is ingediend door een handels- of nijverheidsonderneming die een regelmatige comptabiliteit voert, een gedetailleerde opgave van den comptabiliteitstoestand per 30 Juni 1939, 30 Juni 1944 en ultimo de maand vóór het indienen van de aanvraag.

Deze toestanden moeten ondertekend en echt verklaard worden door de wettelijke of statutaire vertegenwoordigers van het bedrijf;

4° Gaat het over aanvragen om gelden bestemd om invoeren of kosten in verband met invoer te betalen, het attest van prioriteit bij den invoer in afschrift, echt verklaard door de wettelijke of statutaire vertegenwoordigers van het bedrijf;

5° Gaat het om den aankoop van goederen, voedingsproducten, grondstoffen en gereedschap in

België, de bescheiden ten blijke dat de bestelling werd gedaan door den betrokkene en door den leverancier aangenomen, alsmede de aankoopvergunningen in voorkomend geval uitgereikt door de bevoegde overheden.

Art. 10. — De financieele inrichtingen die tijdelijk onbeschikbare activa onder zich houden, mogen deze activa niet losmaken dan op overlegging van de te dien einde afgeleverde machtiging en ten beloope van de veroorloofde bedragen.

Art. 11. — Onderhavig besluit treedt in werking den dag van bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Brussel, den 21st November 1944.

Besluitwet van 21 November 1944

ter aanvulling van die van 6 October 1944 betreffende de Belgische en vreemde effecten (*Staatsblad*, 23 November 1944, bl. 1077).

VERSLAG AAN DEN REGENT

Het in toepassing brengen van de besluitwet dd. 6 October 1944, betreffende de Belgische en vreemde effecten, heeft enkele daarin voorkomende leemten aan het licht gebracht. Het hierbijgaand ontwerp van besluit strekt ertoe daarin te voorzien.

1. Twijfel is mogelijk omtrent de vraag of de schuldvorderingsbewijzen ten blijke van anonieme deponeringen moeten worden aangegeven, in geval zij niet onder de voorzieningen van het besluit betreffende de biljetten der Nationale Bank vallen, omdat hun looptijd langer is dan twee jaar met ingang van 9 October 1944.

Zulks is ook het geval voor de aandelen aan toonder of op naam in het « Comité national du Kivu », dat bij een decreet van de kolonie werd opgericht en eigenlijk geen Kongoleesche vennootschap met beperkte aansprakelijkheid vormt.

Daar er geen enkele reden bestaat om een vrijstelling ten voordeele van die twee soorten van effecten te verantwoorden, brengt het ontwerp (art. 1) ze in den toepassingskring van het besluit van 6 October.

2. Artikel 16 van voormelde besluitwet veroorlooft het overdragen van de aangegeven effecten naar een andere Belgische of in het buitenland erkende bank, op naam van den deponent, van een erfgenaam, van een pandhebbend schuldeischer of van een overeengekomen derde.

Indien zij ertoe leidt de effecten naar het buitenland te schuiven, kan dergelijke overdracht de bij artikelen 19 en 20 van de wet van 19 October 1939 bedoelde maatregelen van blokkering en voorrecht illusoir maken. Daarom stelt het ontwerp (art. 2, § 1) het overdragen van effecten uit een Belgische bank naar een erkende bank in het buitenland afhankelijk van een toelating van den Minister van Financiën.

3. Naar luid van artikel 19, is de opbrengst van de vervreemding van de effecten aan toonder ter vrije beschikking van de rechthebbenden ten beloope van de helft en in alle geval ten beloope van 50.000 frank voor de gezamenlijke verrichtingen betreffende dezelfde rekening.

Dank zij artikel 16, waarbij overdracht van bank naar bank wordt toegelaten, is het mogelijk, door middel van gedeeltelijke overdrachten, het voordeel van het vrijgesteld minimum willekeurig te cumuleeren.

Artikel 2, § 2, van het ontwerp voorkomt die combinaties waar het de toepassing van de fractie van 50.000 frank tot de oorspronkelijke rekening beperkt.

4. De blokkeeringsmaatregelen en het voorrecht ten behoeve van de Schatkist komen niet in aanmerking betreffende de effecten die aan openbare machten of aan groepeerings- of openbare machten toebehooren. Artikel 21 van het besluit van 6 October wordt, wat dit punt aangaat, aangevuld door artikel 2, § 3, van het ontwerp.

5. Om de rechten van de Schatkist te vrijwaren ten aanzien van de opbrengst van de terugbetaling van sedert 10 Mei 1940 verkregen effecten op naam, maakt artikel 2, § 4, de bepalingen van artikelen 19 tot 21 van de besluitwet van 6 October 1944 van toepassing op bedoelde opbrengst.

6. Artikel 32° schrijft voor dat de na 7 October 1944 gecreëerde Belgische effecten aan toonder bij een bank moeten gedeponeerd worden.

Deze bepaling is noodig om tusschen de oude effecten en de nieuwe effecten een ongelijkheid in het stelsel van omloop te vermijden, welke van dien aard zou zijn dat zij speculatieve handelingen zou teweegbrengen. De nieuwe effecten zullen aan alle aangifte- en blokkeeringsmaatregelen ontkomen, maar zij zullen in den bankenomloop moeten blijven, als voorzien voor de aan aangifte onderhevige effecten.

Wanneer nieuwe effecten gratis of met voorkeursrecht aan de houders van oude effecten worden toegewezen, wordt de waarde van deze laatste effecten daardoor verminderd en gedeeltelijk door de nieuwe effecten opgeslorpt. De verrichting doet zich dus voor als een gedeeltelijke tegeldemaking van de oude effecten, hetgeen het deponeeren van de oude en nieuwe effecten in een bank en het toepassen van de bepalingen van artikelen 15 tot 21 van het besluit van 6 October op de nieuwe effecten noodzakelijk maakt. Dit is het doel van § 2 van artikel 32°.

7. Ten einde controle op de juiste toepassing van de maatregelen van blokkering en telling mogelijk te maken, verleent artikel 33 aan het Bestuur van Financiën een recht van mededeeling ten aanzien van de maatschappijen, van de banken en van de wisselagenten.

8. De bepalingen ter regeling van de modaliteiten en de overmaking van de aangiften vereischen sommige schikkingen met betrekking tot de bij banken gedeponeerde en de buitenlands aangegeven effecten.

Eveneens zal dienen rekening gehouden met de door den oorlog of door onvoorzene omstandigheden in het leven geroepen bijzondere toestanden: houders van effecten die zich in het buitenland bevinden of in een nog niet bevrijde Belgische gemeente verblijven, in het buitenland gehouden en zich in een geblokkeerde brandkast bevindende effecten, enz.

Den Minister van Financiën dient de zorg overgelaten om die verschillende punten te regelen. Dit is het doel van artikel 32°.

Gelet op de wet van 7 September 1939 waarbij aan den Koning buitengewone machten worden verleend: — Herzien de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de Belgische en vreemde effecten, gewijzigd bij besluitwet van 19 October 1944; — Gelet op de dringende noodzakelijkheid; — Op voorstel van den Minister van Financiën en op advies van de Ministers in Raad vergaderd die daarvoor hebben beraadslaagd, — Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. — Vallen binnen de voorzieningen van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de Belgische en vreemde effecten:

1° De schuldvorderingsbewijzen ten blijke van anonieme deponeringen, aan toonder en zonder aanduiding van termijn of op termijnen van meer dan twee jaar met ingang van 9 October 1944;

2° De aandelen in de vereeniging genoemd « Comité national du Kivu ».

Voor de in dit artikel bedoelde effecten wordt de termijn voor het afgeven der aangifte tot 30 November 1944 verlengd.

Art. 2. — Onderstaande wijzigingen worden aangebracht aan de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de Belgische en vreemde effecten:

§ 1. In artikel 16 wordt, tusschen de derde en vierde alinea een als volgt luidende alinea ingelascht:

« Evenwel is de overdracht van een Belgische bank naar een in het buitenland erkende bank ondergeschikt aan machtiging vanwege den Minister van Financiën of van zijn gedelegeerde. »

§ 2. Bij artikel 19 wordt een als volgt luidende derde alinea gevoegd:

« Het in de eerste alinea voorziene minimum van 50.000 frank is niet van toepassing op de effecten

welke het onderwerp van een bij artikel 16 toegelaten overdracht hebben uitgemaakt. »

§ 3. Bij artikel 21 wordt een als volgt luidende alinea gevoegd :

« Vorenstaande blokkeeringsmaatregelen en voorrecht zijn niet van toepassing op de effecten toebehoorend aan den Staat, de provincieën, de gemeenten en de Belgische openbare inrichtingen, aan de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, aan de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, aan het Gemeentekrediet van België, aan de Nationale Maatschappij van Goedkope Woningen, aan de Nationale Maatschappij van Kleinen Landeigendom, aan de Nationale Maatschappij van Watervoorziening en aan de verenigingen samengesteld volgens de voorschriften der wetten van 18 Augustus 1907 en 1 Maart 1922. »

§ 4. Onderstaande bepaling wordt gevoegd bij artikel 26, waarvan zij het voorlaatste lid zal zijn :

« Bij terugbetaling van de onder artikel 23 bedoelde effecten op naam, zijn artikelen 19 tot 21 van toepassing op het provenu van de terugbetaling. Het niet beschikbaar gedeelte moet, op bemoeiing van het emitteerend organisme, op geblokkeerde rekening worden gestort in een door de rechthebbenden aan te wijzen Belgische Bank. »

Art. 3. — Een hoofdstuk IIIbis met als titel « Verscheidene bepalingen » en omvattende de hiernavolgende bepalingen, wordt toegevoegd aan het besluit van 6 October 1944, betreffende de Belgische en vreemde effecten :

« Artikel 32², § 1. Bij creatie van Belgische effecten aan toonder ingevolge uitgifte of anderszins, worden de effecten, op bemoeiing van de emitteerende vennootschap of het dito organisme, voor rekening van den inschrijver gedeponereerd in een door laatstbedoelde aan te wijzen Belgische bank.

» De inschrijver mag vrij beschikken over de effecten, die echter in een Belgische bank moeten gedeponereerd blijven.

» § 2. Is de uitgifte van nieuwe effecten ten volle of ten deele gereserveerd voor de eigenaars van oude effecten en gaat de inschrijving uit van een der eigenaars ervan, dan worden de nieuwe effecten, op bemoeiing van de vennootschap, voor rekening van den inschrijver gedeponereerd in de bank waar de oude effecten bij de inschrijving waren gedeponereerd.

» Wanneer de nieuwe effecten om niet zijn toegekend aan den eigenaar van oude effecten, worden de nieuwe effecten, op bemoeiing van het emitteerend organisme, voor rekening van den begunstigde gedeponereerd in de bank die de oude effecten in deposito heeft genomen.

» Bijaldien, in de onder voorgaande paragraaf voorziene gevallen, de nieuwe effecten aan toonder zijn, zijn zij onderworpen aan de bepalingen van de artikelen 15 tot 21.

» Zijn de oude effecten op naam, dan moeten de nieuwe effecten eveneens op naam zijn en dan zijn zij onderworpen aan de bepalingen van de artikelen 26 tot 28.

» Artikel 32³. De in artikel 1 bedoelde inrichtingen, de wisselagenten en de wisselagenten-correspondenten, de in artikel 23 bedoelde vennootschappen, zijn ertoe gehouden hun registers, repertoria, boeken, akten en andere bescheiden over te leggen, zonder verplaatsing, aan de daartoe door den Minister van Financiën aangewezen ambtenaren opdat bewuste ambtenaren zich kunnen vergewissen van het naleven van dit besluit en van de desbetreffende reglementaire uitvoeringsmaatregelen.

» Artikel 32⁴. De Minister van Financiën is ertoe gemachtigd de bepalingen van dit besluit betreffende de modaliteiten en het overmaken van de voorgescreven aangiften te wijzigen of aan te vullen en de bij dit besluit niet voorziene bijzondere gevallen te regelen. »

Art. 4. — Onderhavig besluit treedt in werking den dag van bekendmaking in het *Staatsblad*.

Besluitwet van 21 November 1944

tot verlenging van den vervaltdag van de op de Nederlandsche markt uitgegeven Belgische Schatkistbiljetten en herstelling van de modaliteiten van het uitgiftecontract (Staatsblad, 24 November 1944, bl. 1094).

VERSLAG AAN DEN REGENT

Artikel 3 van de besluitwet van 5 Mei 1944 verklaart nietig, doch tijdelijk geldig, de besluiten genomen door de Secretarissen-generaal na den datum van 15 Mei 1940, welke buiten de voor delegatie vatbare bevoegdheden vallen. Het machtigt nochtans den Koning op eensluitende beslissing van den Ministeraad, een eind te maken aan de tijdelijke geldigmaking van deze besluiten.

Bij toepassing van deze bepaling strekt artikel 2 van dit ontwerp er hoofdzakelijk toe de modaliteiten te herstellen van het uitgiftecontract van de op de Nederlandsche markt uitgegeven biljetten der Belgische Schatkist, gewijzigd bij het besluit van 15 November 1941, dat met ingang van 28 derzelfde maand den op bewuste biljetten toepasselijken discontovoet eenzijdig van 4 op 3 pCt. 's jaars heeft gebracht.

Artikel 3 van dit ontwerp strekt er toe, gelet op de onmogelijkheid de houders te gelegener tijd te bereiken, bewuste Schatkistbiljetten welke op den laatsten datum van verschoven vervaltdag, zegge 25 November 1944, in omloop blijven, voor een nieuwen termijn van drie maand te verlengen.

Artikel 1 verklaart volkomen of gedeeltelijk geldig een reeks besluiten in verband met de opeenvolgende verlengingen, van drie tot drie maand, van bewuste Schatkistbiljetten, welke het tijdsbestek van 29 Augustus 1940 tot 25 November 1944 dekken.

Gelet op de wet van 7 September 1939 waarbij aan den Koning buitengewone machten worden verleend; — Gelet op artikel 3 van de besluitwet van 5 Mei 1944, betreffende de besluiten genomen en de andere bestuursdaden verricht, tijdens de vijandelijke bezetting, door de Secretarissen-generaal en door hen die dezer bevoegdheden hebben uitgeoefend; — Overwegende dat de houders van op de Nederlandsche markt uitgegeven en sedert 29 Mei 1940 verschenen Belgische Schatkistbiljetten zich, ingevolge oorlogshandelingen, nog in de onmogelijkheid bevinden hun rechten te laten gelden of een uitbetaling geldig te verkrijgen; — Ten einde de houders van bedoelde biljetten in de volle rechten en voordeelen te herstellen welke hun in het contract van uitgifte werden toegewezen; — Gelet op de dringende noodzakelijkheid; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en volgens in Raad overlegd advies van de Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De besluiten van 28 Augustus en van 13 November 1940, van 20 Februari, 24 Mei en 13 Augustus 1941, waarbij de vervaltijd van de op de Nederlandsche markt uitgegeven en op 29 Mei 1940 verschenen Schatkistbiljetten telkens met een termijn van drie maand werd verlengd, worden in al hun uitwerkingen geldig verklaard.

Worden eveneens geldig verklaard, doch binnen de navermelde perken :

1° het besluit van 15 November 1941 in zijn bepalingen betreffende :

a) het aanbod tot terugbetaling en uitkeering van de achterstallige intresten van voormelde biljetten, waarde op 28 November 1941, en

b) de verlenging met drie maand, zegge tot op 28 Februari 1942, van de niet tot terugbetaling aangeboden biljetten ;

2° de besluiten van 14 Februari, 7 Mei, 14 Augustus en 3 November 1942, van 6 Februari, 5 Mei, 2 Augustus en 9 November 1943, van 2 Februari, 6 Mei en 8 Augustus 1944, in hun bepalingen betrekkelijk de achtereenvolgende verlengingen, om de drie maand, van het in omloop zijnde saldo van bewuste Schatkistbiljetten bij elken verschoven vervaltijd.

Art. 2. — Wordt van onwaarde verklaard, met terugwerkende kracht op 28 November 1941, de bepaling van voormeld besluit van 15 November 1941, waarbij de discontovoet van de Schatkistbiljetten waarvan de terugbetaling op laatstvermelden datum niet werd aangevraagd, overeenkomstig bewust besluit, met ingang van 28 November 1941 van 4 op 3 pCt. 's jaars werd verlaagd.

Art. 3. — De bij artikelen 1 en 2 bedoelde Schatkistbiljetten die op 25 November 1944 nog in omloop blijven, worden verlengd voor een nieuwen termijn van drie maand, zegge tot 24 Februari 1945, met dien verstande dat de desbetreffende discontovoet tegen 4 pCt. 's jaars, te gelijker tijd als het kapitaal betaalbaar is, onder handhaving van al de andere algemeene voorwaarden van de leening.

Bij de definitieve regeling van de hoofdsom en de renten, worden deze berekend voor het juiste aantal

dagen gedurende welke het kapitaal niet zal beloond geweest zijn, vermeerderd met één dag toeslag.

Art. 4. — De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van deze besluitwet, die in werking treedt op den dag van bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Ministerieel besluit van 25 November 1944

tot vaststelling van de wijze van toepassing van artikelen 13 en 14 van het besluit dd. 28 October 1944, betreffende de ruiling en de neerlegging van de Deutsche en Belgische bankbiljetten in de gebieden die onder Duitsch administratief stelsel werden geplaatst (Staatsblad, 26 November 1944, bl. 1132).

Gelet op artikelen 13 en 14 van de besluitwet dd. 28 October 1944, betreffende de ruiling en de neerlegging van de Deutsche en Belgische bankbiljetten in de gebieden die onder Duitsch administratief stelsel werden geplaatst; — Op eenstuijend advies van den Minister van Economische Zaken, — Besluit :

Artikel 1. — De som voorzien onder artikel 14 van de besluitwet dd. 28 October 1944, betreffende de ruiling en de neerlegging van de Deutsche en Belgische bankbiljetten in de gebieden die onder Duitsch administratief stelsel werden geplaatst, is vastgesteld op 3.000 frank en beschikbaar met ingang van 15 December 1944.

De onbeschikbare som wordt in duizendtallen franks vastgesteld. Te dien einde worden de fracties van minder dan 1.000 frank bij het in vorenstaande alinea voorziene beschikbare bedrag gevoegd.

Art. 2. — De deposito's van Deutsche biljetten, in Belgische frank omgezet tegen den koers van 5 frank voor 1 Rm., overeenkomstig artikel 13 van voormelde besluitwet, en de bij toepassing van dezelfde bepaling verrichte neerleggingen van biljetten der Nationale Bank van België, kunnen, op vertoon van het aan den deponent afgeleverd ontvangstbewijs, van 1 tot en met 6 December 1944, aanleiding geven tot ruiling tegen een gelijk bedrag in Belgische biljetten van het nieuwe type, voor zoover de gezamenlijke som van die deposito's niet meer dan 3.000 frank bereikt.

III. — LANDBOUW

Besluit van den Regent van 30 October 1944

waarbij een einde gemaakt wordt aan de tijdelijke geldigheid van het besluit van 25 Februari 1942, betreffende de organisatie van en de contrôle over de landelijke vennootschappen (Staatsblad, 2-3 November 1944, bl. 762).

Bij dit besluit wordt het besluit van 25 Februari 1944, houdende oprichting van den Rijksdienst voor Landbouwvennootschappen, ingetrokken.

Ministerieel besluit van 6 November 1944

houdende afschaffing van het besluit van 15 Maart 1941, gewijzigd bij dat van 7 April 1942, betreffende de ontschorsing van looieikenhakhout (Staatsblad, 2-3 November 1944, bl. 843).

Besluitwet van 8 November 1944

betreffende de liquidatie der Nationale Landbouwen Voedingcorporatie (Staatsblad, 11 November 1944, bl. 870).

VERSLAG AAN DEN REGENT

De bestaande reglementeering inzake voedselvoorziening werd voorloopig gehandhaafd bij besluitwet van 31 Augustus 1944. In deze omstandigheden is het van belang het statuut van de diensten wier bedrijvigheid onmisbaar is voor de uitvoering van deze reglementeering nauwkeuriger te maken. Eveneens dient de uitwerking van de nietigheid der Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie en der aangehechte organismen, inzonderheid voor wat betreft het bezit van eigendom dat in feite aan deze instellingen behoorde het lot der actieve en passieve verplichtingen van gezegde organismen en de regeling der huur-, werk- en dienstcontracten afgesloten met het personeel nauwkeuriger bepaald.

Daarenboven, te voorloopigen titel en onder voorbehoud van de gebruikelijke administratieve controle een zekere financiële zelfstandigheid der Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie ontsproten diensten handhavend, schaft het ontwerp voorgoed de vroeger van de leden geïnde bijdragen af. Deze organismen genieten eigen inkomsten afkomstig van vergoedingen voor bijzondere diensten en vergoedingen geïnd bij de overdracht van de goederen die onder hunne controle staan.

Dit is het ontwerp van besluit dat hierna volgt.

Gezien de wet van 7 September 1939, waarbij den Koning buitengewone machten verleend worden inzonderheid artikel 1, nr^o 4, 7 en 8; — Gezien de besluitwet van 5 Mei 1944, betreffende de besluiten genomen en andere gesteld, gedurende de vijandelijke bezetting, door de Secretarissen-generaal en door hen die hunne functies waargenomen hebben, inzonderheid artikel 4; — Herzien de besluitwet van 31 Augustus 1944, betreffende de tijdelijke maatregelen inzake reglementeering en liquidatie der Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie en het besluit van 18 September 1944, dat het eerste besluit tot uitvoering van deze besluitwet uitmaakt; — Overwegend dat het dringend noodig is, in het belang van de bevoorrading der bevolking, de uitwerking der afschaffingen bij genoemde besluitwetten verordend, alsmede het statuut der diensten uit de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie ontsproten nauwkeuriger te regelen; — Op voorstel van den Minister van Bevoorrading en op advies van de Ministers in Raad vergaderd, die daarover hebben beraadslaagd, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De diensten uit de in artikel 1 van voornoemd besluit van 18 September 1944 bedoelde organismen gesproten en waarvan de werkzaamheid voorloopig behouden blijft, worden naar het Ministerie van Bevoorrading onder de benaming « Algemeene Directie van de Mobilisatie der Landbouwproducten » overgebracht.

Art. 2. — Behoudens wat hierna zal aangestipt worden :

1° Het bezit van alle roerende en onroerende goederen die in feite de eigendom uitmaken van de in artikel 1 bedoelde organismen wordt van rechtswege aan den Staat overgedragen, zelfs ten opzichte van derden ;

2° De actieve en passieve obligaties der genoemde organismen worden geldig gemaakt met terugwerkende kracht en overgenomen op de rekening van den Belgischen Staat.

De Minister van Bevoorrading mag, in overleg met den Minister van Financiën, evenwel, op voorstel van den « Liquidateur der N. L. V. C. », weigeren zekere der afgesloten obligaties geldig te maken, wanneer deze geldigverklaring van aard zou zijn ernstig nadeel te berokkenen aan de Schatkist of strijdig zou zijn met de belangen van den Staat.

Art. 3. — § 1. De contributies, de taksen, de bijdragen, de bezoldigingen en welkdanige rechten, alsmede de opbrengst der geldboeten geheven door de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie of door de andere in artikel 1 bedoelde organismen, mogen

tot geen restitutie aanleiding geven en worden definitief het eigendom der Schatkist. Deze bepaling brengt geen nadeel toe aan de terugbetaling van de niet verschuldigde sommen, met inachtneming nochtans van de bepalingen die er de inning van regelden.

§ 2. De vonnissen of andere beslissingen door een der genoemde organismen genomen en die tot voorwerp de betaling van een boete of een andere tuchtstraf hebben mogen niet meer ten uitvoer gebracht worden.

§ 3. Behoudens de bij artikel 7 voorziene uitzonderingen, wordt de in vordering van de al of niet op de rol gebrachte vastgestelde rechten niet voortgezet.

Art. 4. — In afwijking van artikel 4 van de voornoemde besluitwet van 31 Augustus 1944, is alleen de Minister van Bevoorrading bevoegd verklaard, met macht van afvaardiging, in naam van den Staat overeenkomstig de wet van 5 Maart 1935 ieder persoon aan te werven door vrijwillige dienstneming of opeisching ten einde een der mandaten, functies of welkdanige ambten waar te nemen waarvan het behoud of de instelling zou noodig zijn om de werking der genoemde diensten te verzekeren.

Art. 5. — Onverminderd de bepalingen van artikel 4 van voormelde besluitwet van 31 Augustus 1944, kan de Minister van Bevoorrading voor den termijn dien hij bepaalt een aan de vroegere feitelijke voorwaarden, die leden van het personeel der bovenbedoelde organismen in functie handhaven wier medewerking onmisbaar geacht wordt voor het normale verloop van de bevoorrading en wier gedrag, tijdens de vijandelijke bezetting, onberispelijk is geweest.

De Minister van Bevoorrading benoemt een onderzoekcommissie die voor opdracht heeft te onderzoeken of het gedrag van de leden van het personeel in kwestie onberispelijk is geweest tijdens de vijandelijke bezetting. Hij bepaalt er de samenstelling en de bevoegdheid van en stelt de modaliteiten van de procedure vast. Hij beslist op door deze commissie gegeven advies.

Art. 6. — In afwijking van de regels die de Staatscomptabiliteit beheerschen zullen de ontvangsten en de uitgaven van den Algemeenen Dienst van de Mobilisatie der Landbouwproducten voor order op de begrooting geboekt worden.

Het reglement betreffende de comptabiliteit is door den Minister van Bevoorrading in overleg met den Minister van Financiën opgesteld. Dit reglement zal kunnen afwijken van de wetten en besluiten die de Staatscomptabiliteit beheerschen wat de aanwerving, de liquidatie, de betaling en de rechtvaardiging der uitgaven betreft.

Art. 7. — Bij toepassing van artikel 4 van de voornoemde besluitwet van 5 Mei 1944, worden de door de bij artikel 1 bedoelde organismen getroffen beschikkingen, betreffende de instelling van vergoedingen voor bijzondere diensten en compensatie bedragen, voorloopig gehandhaafd.

Wordt eveneens voorloopig gehandhaafd de verordening van 15 Mei 1944, houdende vaststelling van de inningen bij de overdracht van goederen, met uitzondering van de artikelen 12, 14, 18 en 19. Wat artikel 14 betreft worden nochtans gehandhaafd de inningen ten laste van de producenten van suikerbiet en cichorei.

De na het in werking treden van de besluitwet van 5 Mei 1944 aan onderhavig artikel gegeven uitvoering, wordt geldig gemaakt.

Art. 8. — Bij toepassing van artikel 4 van vorennoemde besluitwet van 5 Mei 1944 blijven de bepalingen van het besluit van 1 Augustus 1942 betreffende de bedrijvigheid van de voedingscentrales voorloopig van kracht. Nochtans, zullen de bevoegdheden door de statuten van deze centrales aan het hoofd van het Departement van Landbouw en Voedselvoorziening, aan het hoofd der Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie en aan de voorzitters der Hoofdgroeperingen toegekend, door den Minister van Bevoorrading of door zijn afgevaardigde uitgeoefend worden.

De financiering van de operaties der centrales voor bevoorrading zal verzekerd worden door het Nationaal Instituut voor Landbouwerediet, volgens de modaliteiten voorzien bij besluit der Secretarissen-generaal van 27 Mei 1941, gewijzigd bij dit van 20 Juni 1943, dat voorloopig van kracht blijft.

De beschikbare fondsen van de voedingscentrales worden bij gezegd Instituut geplaatst dat ze mag gebruiken om kredieten in gereed geld aan gezegde centrales toe te staan.

Art. 9. — Onderhavig besluit wordt van kracht den dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt wordt.

Ministerieel besluit van 8 November 1944

houdende oprichting van een onderzoekingscommissie belast met het onderzoek van het gedrag der beambten der voormalige Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie tijdens de vijandelijke bezetting (Staatsblad, 11 November 1944, bl. 873).

Ministerieel besluit van 8 November 1944

houdende benoeming van de leden der Onderzoekingscommissie belast met het onderzoek van het gedrag der beambten der voormalige Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie tijdens de vijandelijke bezetting (Staatsblad, 11 November 1944, bl. 875).

Ministerieel besluit van 10 November 1944

houdende afschaffing van de verplichtingen opgelegd bij besluit van 20 Januari 1944 ter aanvulling van dat van 30 Juli 1943 waarbij met het oog op den oogst van 1944, de teelt van oliehoudende gewassen wordt opgelegd (Staatsblad, 12-13-14 November 1944, bl. 898).

Ministerieel besluit van 16 November 1944

betreffende de productie en het branden van cichorei-boonen (Staatsblad, 19 November 1944, bl. 1007).

Ministerieel besluit van 16 November 1944

betreffende de seizoentoeslagen voor leveringen van zuivelproducten gedurende de maand November 1944 (Staatsblad, 30 November 1944, bl. 1223).

IV. — NIJVERHEID

Ministerieel besluit van 27 October 1944

betreffende de voorafgaandelijke toelating tot bouwen van visschersvaartuigen (Staatsblad, 11 November 1944, bl. 879. Erratum, 24 November 1944, bl. 1097).

Ministerieel besluit van 13 November 1944

houdende oprichting van onderzoekingscommissies voor de vroegere warencentrales (Staatsblad, 16 November 1944, bl. 940).

Ministerieel besluit van 13 November 1944

genomen ter uitvoering van de besluitwet dd. 1 September 1944, betreffende de vereffening der warencentrales (Staatsblad, 16 November 1944, bl. 941).

De vereffening van de warencentrales wordt verzekerd door commissarissen-vereffenaars bijgestaan door een vereffeningcomité bestaande uit een voorzitter en twee leden benoemd door den Minister van Economische Zaken.

Ministerieel besluit van 16 November 1944

houdende regeling van de productie, van de verdeling en van het verbruik van gas (Staatsblad, 20-21 November 1944, bl. 1080).

Bij dit besluit wordt een onderlinge hulp ingericht tusschen gasproductie-, gasvervoer- en gasverdelingsorganismen wier netten onderling rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden zijn. De gasverdeling wordt hierdoor eveneens gereguleerd.

Ministerieel besluit van 20 November 1944

houdende reglementeering van de verdeling der ijzerhoudende producten (Staatsblad, 23 November 1944, bl. 1079).

De transacties in ijzerhoudende metalen zijn aan aankoopvergunning onderworpen.

Ministerieel besluit van 20 November 1944

tot intrekking van de verordeningen n° 9 dd. 18 December 1941, uitgaande van den directeur der IJzercentrale en houdende contingenteering van de ijzerhoudende producten (Staatsblad, 23 November 1944, bl. 1080).

Ministerieel besluit van 20 November 1944

waarbij aan sommige uitgevers verboden wordt hun werkzaamheden te hervatten (Staatsblad, 24 November 1944, bl. 1097).

V. — ARBEID

Besluit van 30 October 1944

tot wijziging en aanvulling van het besluit dd. 14 October 1944, betreffende verandering van enkele bepalingen van het koninklijk besluit van 31 Mei 1933, houdende wijziging van het stelsel der onvrijwillige werkloosheid (Staatsblad, 2-3 November 1944, bl. 765).

Ministerieel besluit van 31 October 1944

tot vaststelling van de referteloonen met het oog op de toepassing van artikel 4 van het besluit van 14 October 1944 betreffende de onvrijwillige werkloosheid (Staatsblad, 2-3 November 1944, bl. 766).

Besluitwet van 31 October 1944

houdende verhooging van de rust- en overlevingspensioenen (Staatsblad, 8 November 1944, bl. 826).

Ministerieel besluit van 3 November 1944

betreffende de tewerkstelling van de werklozen door de provincies, de gemeenten of de openbare instellingen (Staatsblad, 6-7 November 1944, bl. 817).

Gelet op artikel 7 van het besluit dd. 14 October 1944, betreffende enkele veranderingen aan het koninklijk besluit van 31 Mei 1933, houdende wijziging van het stelsel der onvrijwillige werkloosheid: — Gelet op artikel één van het besluit dd. 30 October 1944, tot wijziging van het vorenvermelde. — Besluit:

Artikel 1. — Onder de hierna bepaalde voorwaarden, mogen de provincies, de gemeenten en de openbare instellingen werklozen te werk stellen aan het opruimen van de door den oorlog veroorzaakte puinen, aan werken voor de passieve verdediging van de bevolking of aan alle andere werken van openbaar nut die buiten het gewoon bestek van de werken, waarmede zij belast zijn, vallen en die, in normale omstandigheden, niet aan particuliere ondernemingen worden toevertrouwd.

Art. 2. — De belanghebbende provincie, gemeente of openbare instelling betaalt aan de in dienst genomen werklozen het normale loon van een hulparbeider en neemt te hunnen opzichte alle lasten en alle aansprakelijkheid op zich, die zijn voorzien bij de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen en de andere sociale wetten (ouderdomspensioen, kindertoeslag, jaarlijksch verlof).

Art. 3. — De gemeenten, die werken door werklozen willen laten uitvoeren, dienen een aanvraag in bij den gouverneur der provincie of bij den arrondissementscommissaris, naar gelang de werken in een al dan niet zelfstandige gemeente dienen uitgevoerd.

De aanvraag dient schriftelijk gedaan, met aanduiding van den aard en den waarschijnlijksten duur der werken, en opgave van het getal in dienst te nemen werklozen. Zij sluit de verbintenis in zich, aan de werklozen het normaal loon van den hulparbeider te verzekeren.

De gouverneur of de arrondissementscommissaris maakt dadelijk, met zijn advies, de aanvraag over aan het gewestelijk bureau van den Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid. Hij verbindt zich er toe, het noodig toezicht op de bedoelde werken uit te oefenen.

De provincies en de openbare instellingen, die werken door werklozen willen laten uitvoeren, sturen hun aanvraag aan het gewestelijk bureau van den Nationalen Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid, met aanduiding van den aard en den waarschijnlijksten duur der werken, en opgave van het getal in dienst te nemen werklozen. Zij verbinden zich er toe, aan dezen het normale loon van een hulparbeider te betalen.

Art. 4. — Wordt de aanvraag ingewilligd, dan laat het gewestelijk bureau van den Nationalen Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid, onder de geheel werklozen die werklozensteun genieten, zijn keuze vallen op:

1. degenen die in de gemeente wonen waar de werken worden uitgevoerd, met inachtneming van hun geschiktheid en, bij gelijke geschiktheid, met voorkeur voor hen die reeds het langst werkloos zijn;

2. degenen die in de omliggende gemeenten wonen, eveneens met inachtneming van de geschiktheid en van den duur der werkloosheid.

Art. 5. — Door den Nationalen Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid zullen maatregelen getroffen worden om, in de uitvoering der werken van eenigen duur, zooveel mogelijk bij de tewerkstelling een beurtwisseling tusschen de werklozen in te voeren.

Art. 6. — In afwijking van de bepalingen van artikel 3, betreffende de gemeente, mag de tusschenkomst van het gewestelijk bureau van den Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid per telefoon aangevraagd en verkregen worden, zonder bemiddeling van den gouverneur der provincie of den arrondissementcommissaris, indien de werken niet langer dan drie dagen moeten duren of dadelijk dienen uitgevoerd, bij voorbeeld in geval van overstrooming, van sneeuwval of van openbaar gevaar. Het telefoongesprek wordt binnen de acht en veertig uren van wederzijde bevestigd.

Art. 7. — Voor de onder vorenvermelde voorwaarden toegelaten werken, betaalt de Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid aan de belanghebbende provincie, gemeente of openbare instelling een deel van het loon terug gelijk aan het bedrag van de werklozenvergoedingen en tegemoetkomingen waarop de werklooze aanspraak had mogen maken, ware hij zonder bezigheid gebleven.

Art. 8. — De tusschenkomst van den Nationalen Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid in de loonen van de werklozen wordt vereffend naarmate de werken vorderen, mits rechtvaardiging van de tewerkstelling van de in dienst genomen werklozen, overeenkomstig de voorschriften van den Nationalen Dienst.

Art. 9. — De werklooze, die zonder wettige reden geneenerlei gevolg geeft aan het aanbod van werk of

het werk in den steek laat, wordt van het voordeel der werklozenvergoedingen en tegemoetkomingen beroofd, overeenkomstig de gewone regelen in zake weigering en verlating van werk.

Besluit van 7 November 1944

tot aanvulling van het besluit van 14 October 1944, betreffende enkele veranderingen aan het koninklijk besluit van 31 Mei 1938, houdende wijziging van het stelsel der onvrijwillige werkloosheid (Staatsblad, 12-13-14 November 1944, bl. 897).

De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is er toe gemachtigd de noodige afwijkingen van de bij het besluit van 14 October 1944 vastgestelde regelen te bepalen om misbruiken te voorkomen in zake onvrijwillige werkloosheid.

Besluit van 13 November 1944

tot aanvulling van het koninklijk besluit van 22 December 1938, waarbij de lijst wordt bepaald van de bedrijven of vakken die, ten opzichte van het risico « Pneumoconiosis », onder de toepassing vallen van de wet van 24 Juli 1927 betreffende schadeloosstelling inzake beroepsziekten (Staatsblad, 23 November 1944, bl. 1080).

VI. — BINNENLANDSCHE HANDEL

Besluit van den Regent van 17 November 1944

waarbij een einde gemaakt wordt aan de tijdelijke geldigheid van sommige bepalingen van het besluit van 17 Januari 1941 betreffende accijnzen en douanen (Staatsblad, 18 November 1944, bl. 976).

Om stijging van den prijs van de suiker te voor-

komen, wordt de verhooging van de accijnsrechten op de suikers en de glucose alsmede van de douanerechten op de suikers en de gesuikerde producten ingevoerd bij besluit van den Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën dd. 17 Januari 1941, met ingang van 18 November 1944 zonder terugwerkende kracht ingetrokken.

VII. — BUITENLANDSCHE HANDEL

Besluit van 7 November 1944

Douaneaangiften. — Omzetting in Belgische franken der in buitenlandse munt uitgedrukte waarden (Staatsblad, 12-13-14 November 1944, bl. 897).

Gelet op artikel 10, 3° alinea, van de wet van 8 Mei 1924, betreffende de heffing van de invoerrechten *ad valorem*; — Overwegende dat de Beurs te Brussel momenteel elke bedrijvigheid gestaakt heeft; — Besluit :

Artikel 1. — Tot op het oogenblik dat de bekendmaking van den officieelen wisselkoers door de Beurs te Brussel wordt hervat, zal de in buitenlandse munt uitgedrukte waarden van de goederen op

volgende grondslagen in Belgische valuta worden omgezet :

1 £ : 176,625 Belgische frank of 35,325 belga;
1 \$: 43,827 Belgische frank of 8,7654 belga;
100 Fransche frank : 88,30 Belgische frank of 17,66 belga;
100 Nederlandsche Fl. : 1.652 Belgische frank of 330,40 belga;
100 Luxemburgsche frank : 100 Belgische frank of 20 belga.

Art. 2. — Dit besluit treedt in werking vanaf de bekendmaking er van in het *Belgisch Staatsblad*.

VIII. — VERKEEERSWEZEN

Ministerieel besluit van 27 November 1944

betreffende het motorrijtuigverkeer en het gebruik van motorbrandstoffen en smeermiddelen (Staatsblad, 29 November 1944, bl. 1194).

Het verkeer der motorrijtuigen wordt aan een verkeersvergunning onderworpen. De verdeling van motorbrandstoffen en smeermiddelen wordt gereglementeerd.

IX. — PRIJZEN EN LOONEN

Ministerieel besluit van 12 October 1944

houdende bepaling der maximumprijzen van producten, stoffen, eet- of koopwaren (Staatsblad, 19 November 1944, bl. 995).

Ministerieel besluit van 6 November 1944

houdende reglementeering der prijzen van de producten der ijzer- en staalnijverheid (Staatsblad, 17 November 1944, bl. 964).

Ministerieel besluit van 27 October 1944

houdende regeling van den prijs der consumptie-aardappelen (Staatsblad, 8 November 1944, bl. 830).

Gelet op de besluitwet dd. 27 October 1939, gewijzigd door de besluitwetten van 11 en 14 Mei 1940 en de besluitwet van 30 Augustus 1944, ter aanvulling van de maatregelen voor het verzekeren van de bevoorrading van het land en voor het voorkomen en het beteugelen van de misbruiken in den handel van sommige eet- of koopwaren; — Gelet op het besluit der in raad vergaderde Ministers dd. 1 September 1944, op het bevrozen van de onder de bezetting opgelegde prijzen; — Overwegende dat de momenteel geldende prijzen op het peil dienen gebracht te worden, overeenstemmend met de sociale, economische en muntpolitiek van de regeering; — Overwegende dat het noodzakelijk is de speculatie te bestrijden en zonder verwijl een voorloopige gedragslijn voor te schrijven inzake vaststelling der prijzen, — Besluit:

Ministerieel besluit van 28 October 1944

houdende vaststelling van de maximumprijzen der steenkolen, steenkoolbriketten en cokes te betalen aan de groothandelaars (Staatsblad, 2-3 November 1944, bl. 763).

Artikel 1. — Het is verboden de hieronder opgesomde producten tegen hoogere als de bij onderhavig besluit vastgestelde prijzen te koop te stellen, te koopen of te verkoopen.

Ministerieel besluit van 28 October 1944

houdende vaststelling van de maximumprijzen der steenkolen, steenkoolbriketten en cokes te betalen door de kleinhandelaars (Staatsblad, 2-3 November 1944, bl. 764).

Art. 2. — De maximumverkooprijzen bedragen bij de voortbrengers:

Ministerieel besluit van 30 October 1944

houdende regeling van de prijzen van de inlandsche pootaardappelen (Staatsblad, 8 November 1944, bl. 831. — Erratum, 19 November 1944, bl. 995).

A. — Basisprijzen

I. — Gieterij:

1. Phosphorhoudend gieterijgieterij : *fr.* 1.550 per 1.000 kg af Athus of pariteit.
2. Half-phosphorhoudend gieterijgieterij : *fr.* 1.800 per 1.000 kg, met volledige lading, geleverd franco wagen op station van de N.M.B.S. het dichtst bij de plaats van bestemming gelegen.
3. Hematiet gieterijgieterij : *fr.* 2.250 per 1.000 kg met volledige lading, geleverd franco wagen op station van de N.M.B.S. het dichtst bij de plaats van bestemming gelegen.
4. Hematiet affineergietijzer en Spiegelgieterij : *fr.* 2.100 per 1.000 kg, met volledige lading, geleverd franco wagen op station van de N.M.B.S. het dichtst bij de plaats van bestemming gelegen.

Besluitwet van 31 October 1944

tot wijziging van de bezoldigingen van het personeel van den Staat, de provinciën, de gemeenten en de daarmede gelijkgestelde lichamen (Staatsblad, 5 November 1944, bl. 788).

II. — Halffabrikaten:

Hiernavolgende prijzen gelden voor gewoon zacht Thomasstaal zonder bindende nadere verklaring:

Een besluit van den Minister van Economische Zaken, dd. 26 October 1944, heeft de maximumverkooprijzen der eieren vastgesteld (Staatsblad, 1 November 1944, bl. 744).

Een besluit van den Minister van Economische Zaken, dd. 27 October 1944, heeft de maximumverkooprijzen der in dozen ingemaakte boonen van den oogst 1944 vastgesteld (Staatsblad, 1 November 1944, bl. 744).

1. Staven *fr.* 1.650,—
2. Voorblokken en brames 1.850,—
3. Biljetten 1.900,—
4. Largetten 2.000,—

Deze prijzen gelden per 1.000 kg basis product, met volledige lading, geleverd franco wagon op station van de N.M.B.S. het dichtst bij de plaats van bestemming gelegen of franco loskade bij vervoer te water.

III. — Gewalste producten :

Hiernavolgende prijzen gelden per 1.000 kg basis product in gewoon zacht Thomasstaal, zonder bindende nadere verklaring, en voor levering met volledige lading franco op station van de N.M.B.S. het dichtst bij de plaats van bestemming gelegen of franco loskade bij vervoer te water :

1. Profielijzer : *fr* 2.200.
2. Handelsijzer (staalijzer) : *fr* 2.200.
3. Dikke platen, gemiddelde platen en universeel ijzer : *fr* 2.500.
4. Dunne platen :
 - a) uitgegloeid in open kasten : basis 2 mm. tot 2,99 mm. : *fr* 2.950;
 - b) uitgegloeid in gesloten kasten : basis 2 mm. tot 2,99 mm. : *fr* 3.050.
5. Machinedraad : *fr* 2.500.
6. Gewoon bandijzer en bandijzer voor de buismakerij : *fr* 2.700.
7. Zwaar spoorwegmaterieel :

Hiernavolgende prijzen gelden voor de leveringen uit voorraad of nieuw gefabriceerd eerste keuze materieel, zonder hoedanigheidsvoorschriften en zonder andere ontvangstproeven behalve dan deze betreffende uitzicht en afmetingen :

- a) Vignole rails : *fr* 2.700 per 1.000 kg per koop van 500 ton en meer per profiel;
- b) Groefrails : *fr* 3.150 per 1.000 kg, per koop van 500 ton en meer per profiel;
- c) Dwarsliggers : *fr* 2.850 per 1.000 kg, per koop van 500 ton en meer per profiel;
- d) Laschplaten en overeenkomstige platen :
 1. voor Vignolerails : *fr* 3.250 per 1.000 kg, per koop van 100 ton en meer per profiel;
 2. groefrails : *fr* 3.800 per 1.000 kg, per koop van 100 ton en meer per profiel.

8. Licht spoorwegmaterieel :

Hiernavolgende prijzen gelden voor eerste keuze materieel :

- a) Rails alleen met normale gatenbepersing, eenvoudig op lengte gesneden rails met de gewone toleranties, zonder freezing der uiteinden, met gebruikelijk percent, korte staven, te weten : 7,50 pCt. : *fr* 2.350 per 1.000 kg ;
 - b) Overeenkomstige, bijkomende of afzonderlijke laschplaten : *fr* 4.650 per 1.000 kg;
 - c) Dwarsliggers : *fr* 2.650 voor vlakke en gegolfde dwarsliggers, tot 105 mm. breed \times 5 mm. en meer, en voor dwarsliggers van 120 mm. in alle breedten.
9. Gegalvaniseerde platen :

a) Gewone galvanisecring :

1. Effen platen : basisafmeting na galvanisecring : 2 mm : *fr* 4.400;
2. Gegolfde platen : basisafmeting na galvanisecring : 2 mm : *fr* 4.350.

b) Overvloedige galvanisecring : zinkbekleding 900 tot 1.100 g per 2 m² aan beide zijden.

Effen en gegolfde platen : basisafmetingen vóór de galvanisecring : 2 mm : *fr* 4.700.

Deze prijzen gelden, taxe inbegrepen, per lading van minstens 3 ton.

10. Gegalvaniseerd bandijzer :

Basis : 25 tot 60 mm \times meer dan 2,5 mm : *fr* 4.750.
Deze prijs geldt voor lading van minstens 3 ton.

11. Verloode platen :

Effen platen, basisafmeting, dikte : 2 mm. : *fr* 4.800.
Deze prijs geldt voor lading van minstens 3 ton.

B. — Toeslagen

Toelagen voor afmetingen, kwaliteitsklassen en om andere redenen zullen worden vastgesteld op prijslijsten, die den Minister van Economische Zaken ter goedkeuring dienen voorgelegd.

Art. 3. — Iedere wijziging aan leverings-, uitvoerings-, betalings- of andere voorwaarden, van aard de aanschaffing der producten onder bezwarender omstandigheden te doen plaats vinden, wordt verboden.

Art. 4. — De inbreuken op de beschikkingen van onderhavig besluit worden opgespoord, vastgesteld, vervolgd en bestraft overeenkomstig de beschikkingen van hoofdstuk III van de besluitwet dd. 27 October 1939 ter aanvulling van de maatregelen voor het verzekeren van de bevoorrading van het land en voor het voorkomen en het beteugelen van de misbruiken in den handel van sommige eet- of koopwaren, gewijzigd bij de besluitwetten dd. 11 en 14 Mei 1940 en bij de besluitwet dd. 30 Augustus 1944.

Art. 5. — Onderhavig besluit treedt in werking den dag van zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Een besluit van den Minister van Economische Zaken, dd. 8 November 1944, heeft de maximumprijzen van cichorei vastgesteld (Staatsblad, 8 November 1944, bl. 832. — Erratum, 19 November 1944, bl. 995).

Besluit van 8 November 1944

houdende regeling van de prijzen van suikerbieten (Staatsblad, 16 November 1944, bl. 939).

De maximumprijs van de suikerbieten met een suikerhalte van 15°50 is vastgesteld op *fr* 320 per ton; deze prijs is toepasselijk op alle suikerbieten van den oogst 1944.

De waarde van iederen graad boven de 15°50 zal gelijk zijn aan 11 pCt. van dezen prijs; onder de 15°50 zal de waarde van iederen graad 13 pCt. van dezen prijs vertegenwoordigen.

Besluit van 8 November 1944

houdende regeling van de prijzen van suiker (Staatsblad, 18 November 1944, bl. 979).

Ministerieel besluit van 14 November 1944

houdende regeling van de prijzen van gebrande gerst (Staatsblad, 19 November 1944, bl. 1009).

Ministerieel besluit van 15 November 1944

houdende vaststelling der prijzen van inlandsch rondhout (Staatsblad, 29 November 1944, bl. 1214).

Besluit van den Regent van 17 November 1944

waarbij een einde gemaakt wordt aan de tijdelijke geldigheid van sommige bepalingen van het besluit van 17 Januari 1941 betreffende accijnzen en douanen (Staatsblad, 18 November 1944, bl. 976).

Om stijging van den prijs van de suiker te voorkomen, wordt de verhooging van de accijsrechten op de suikers en de glucose alsmede van de douanerechten op de suikers en de gesuikerde producten ingevoerd bij besluit van den Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën i.d. 17 Januari 1941, met ingang van 18 November 1944 zonder terugwerkende kracht ingetrokken.

Ministerieel besluit van 24 November 1944

houdende regeling van den prijs van sommige eetwaren afgestaan door de geallieerde legers aan de Belgische bevolking (Staatsblad, 26 November 1944, bl. 1130).

X. — RANTSOENEERING EN RAVITAILLEERING

Besluit van 28 October 1944

betreffende rantsoeneering van zeep (Staatsblad, 9 November 1944, bl. 848).

Ministerieel besluit van 31 October 1944

betreffende de goedkoope restaurants (Staatsblad, 5 November 1944, bl. 800).

Ministerieel besluit van 31 October 1944

houdende regeling van het verbruik van textielproducten. 3^e kleederkaart (Staatsblad, 22 November 1944, bl. 1059).

Ministerieel besluit van 4 November 1944

ter invoering van een Nationalen Raad der Bevoorrading (Staatsblad, 5 November 1944, bl. 801).

Overwegende de zware moeilijkheden om de bevoorrading van het land te verzekeren en de noodzakelijkheid, voor de administratie, voorgelicht te zijn omtrent de wenschen van de bevolking ter zake, — Besluit:

Artikel 1. — Bij het Ministerie van Bevoorrading wordt een raad van advies opgericht die tot taak heeft den Minister in te lichten over alle vraagstukken betreffende de bevoorrading.

Art. 2. — Deze raad is samengesteld als volgt:

A. Vertegenwoordigers van de landbouwers	4
Vertegenwoordigers van de voedingsnijverheid	4
Vertegenwoordigers van de invoerders en groothandelaars	4
Vertegenwoordigers voor de kleinhandelaars	6
Vertegenwoordigers van het loontrekkend personeel in den handel	2
Vertegenwoordigers van de verbruikers	6

B. Ambtenaren afgevaardigd door de Ministers van Binnenlandsche Zaken, Financiën, Economische Zaken en Landbouw.

Art. 3. — De raad wordt voorgezeten door den Minister van Bevoorrading; het secretariaat ervan wordt verzekerd door een ambtenaar aangesteld door het hoofd van den studiedienst van het departement; er wordt proces-verbaal van de vergaderingen opgemaakt.

Art. 4. — De leden van den raad andere dan de door de ministerieele departementen afgevaardigde ambtenaren worden door den Minister van Bevoorrading benoemd.

Art. 5. — De bij artikel 1 bedoelde raad zal in zijn schoot een beperkt comité oprichten bestaande uit een vertegenwoordiger van elk onder litt. a van artikel 2 opgesomde categorie personen.

Dit comité wordt voorgezeten door den Minister of door zijn afgevaardigde.

Art. 6. — De raad en het beperkt comité vergaderen op bijeenroeping door den Minister.

Art. 7. — Het ambt van lid van den raad en van het beperkt comité wordt niet bezoldigd.

Besluit van 6 November 1944

betreffende de rantsoeneering van lamppetroleum voor huishoudelijk gebruik (Staatsblad, 19 November 1944, bl. 1011).

Ministerieel besluit van 9 November 1944

betreffende de regeling van het verbruik van schoenwaren. — Niet aan rantsoeneering onderworpen artikelen (Staatsblad, 19 November 1944, bl. 1010).

Besluit van 14 November 1944

Rantsoeneering der eetwaren (Staatsblad, 16 November 1944, bl. 935).

Ministerieel besluit van 16 November 1944

houdende regeling van de productie, van de verdeling en van het verbruik van gas (Staatsblad, 20-21 November 1944, bl. 1030).

Door dit besluit wordt een onderlinge hulp ingericht tusschen gasproductie-, gasvervoer- en gasverdelingsorganismen wier netten onderling rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden zijn. De gasverdeling wordt hierdoor eveneens gereguleerd.

Besluit van 20 November 1944

houdende reglementeering van de verdeling der ijzerhoudende producten (Staatsblad, 23 November 1944, bl. 1079).

De transacties in ijzerhoudende metalen zijn aan aankoopvergunning onderworpen.

Ministerieel besluit van 20 November 1944

tot intrekking van de verordening n° 9 dd. 18 December 1941 uitgaande van den directeur der IJzercentrale en houdende contingentieering van de ijzerhoudende producten (Staatsblad, 23 November 1944, bl. 1080).

Besluit van 20 November 1944

betreffende de speciale bedeling van producten n° 1 (Staatsblad, 27-28 November 1944, bl. 1146).

Ministerieel besluit van 21 November 1944

betreffende het verleen van bijzegels voor brood aan bepaalde categorieën verbruikers (Staatsblad, 27-28 November 1944, bl. 1145).

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN.

(Inhoud zie laatste bladzijde van het Tijdschrift.)

GELDMARKT.

I. — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELEENINGEN (in pCt.).

2

TIJDVAK	OFFICIEEL DISCONTO VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË				CALLGELD in de markt
	Disconto		Beleeningen en voorschotten op overheidspapier (*) (1)		
	handelsaccepten en warrants	niet-geaccepteerde wissels en promessen	met ten hoogste 120 dagen looptijd	met meer dan 120 dagen looptijd	
Jaargemiddelden :					
1942.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,75
1943.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,66
Maandgemiddelden :					
1943 September.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
October.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
November.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
December.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
1944 Januari.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
Februari.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
Maart.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
April.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
Mei.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
Juni.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
Juli.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
Augustus.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
September.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
October.....	2,—	3,—	2,—	3,—	0,625
November.....	2,—	3,—	(2)	3,—	0,625

(*) Quotiteit der voorschotten in November 1944 :

Rente 2 1/2 pCt. :		
Niet genoteerde Schatkistcertificaten	95 pCt.	
	Rente 3 pCt. :	
	Beleeningen en voorschotten in rekening-courant op overheidspapier met meer dan 120 dagen looptijd :	
	a) Tienjaars obligatiën (1940-1950)	90 pCt.
	b) Vijfjaars 3 1/2 pCt. Schatkistcert. (1941-1946) (1)	90 pCt.
	c) Vijftienjaars (hoogstens) 3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten (emiss. 1942) 1ste en 2e reeks	90 pCt.
	d) Vijf-, tien- of twintigjaars 3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten (1943)	90 pCt.
	e) Tienjaars (1944) 3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten	90 pCt.
	f) Ander overheidspapier	80 pCt.

(1) Sedert 29 October 1942, worden op vijfjaars 3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten beleeningen en voorschotten toegestaan tegen 3 1/2 pCt., doch slechts in speciale door de Nationale Bank van België goed bevonden gevallen. (Bedrag van het voorschot: 90 pCt.)

(2) Sedert 9 October 1944, is de vervallijd der Schatkistcertificaten met één jaar verlengd; overheidseffecten met maximaal een looptijd van 120 dagen hebben dus opgehouden te bestaan. De rente van de voorschotten op Schatkistcertificaten werd op 2 1/2 pCt. gebracht vanaf 21 October 1944.

II. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOED TER ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS.

4

TIJDVAK	Banken — Depositoreringen op (1)					Algemeene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Kredie aan de Nijverheid
	zicht	15 dagen preadvies	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	boven 100.000 fr.	
Jaargemiddelden :									
1942.....	0,50	1,—	1,25	1,40	2,—	3,—	1,50	0,50	2,50
1943.....	0,50	0,92	1,17	1,40	1,87	3,—	1,50	0,50	2,37
Maandcijfers :									
1943 September.....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,25
October.....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,25
November.....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,25
December.....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,25
1944 Januari.....	0,50	0,82	1,05	1,32	1,62	3,—	1,50	0,50	2,25
Februari.....	0,50	0,82	1,05	1,32	1,62	3,—	1,50	0,50	2,25
Maart.....	0,50	0,82	1,05	1,32	1,62	3,—	1,50	0,50	2,25
April.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Mei.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Juni.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Juli.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Augustus.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
September.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
October.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
November.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25

(1) Van Januari 1944 af, gemiddelde van 4 banken.

KAPITAALMARKT.

14

I. — NOTEERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN. — VERGELIJKENDE TABEL.

AARD DER EFFECTEN	Noteering voor	NOTEERING PER				
		1 Mei 1940	1 Juni 1944	3 Juli 1944	1 Augustus 1944	31 Augustus 1944
I. — Rechtstr. Belgische binnenland. Staatsschuld (Rente bij te rekenen).						
2 ½ % Schuld	100,—	51,75	80,95	81,10	81,50	83,50
3 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	65,80	96,55	96,65	97,90	99,05
3 ½ % Schuld 1937	100,—	69,25	98,—	98,—	98,45	100,60
3 ½ % Schuld 1943	100,—	—	92,45	91,90	92,50	95,—
Geünificeerde 4 % Schuld	100,—	79,50	104,60	104,75	106,15	109,50
Tienjaars obligaties (1940-1950), 4 %	100,—	—	101,55	101,80	102,45	102,75
Vijfjaars Schatkistcertificaten, 3 ½ %, 1941-1946	100,—	—	101,50	102,50	101,95	103,25
Vijftienjaars (hoogstens) Schatkistcertificaten, 3 ½ %, 1942	100,—	—	102,70	102,50	103,60	103,75
Vijf- tien- twintigjaars Schatkistcertificaten, 3 ½ %, 1943	100,—	—	100,90	101,—	101,25	101,85
Tienjaars Schatkistcertificaten, 3 ½ %, 1944	100,—	—	—	—	100,50	100,10
4 % Lotenleening van 1933	1.050,—	901,—	1.252,—	1.259,—	1.282,—	1.303,—
Lotenleening 1938 (3 ½ % tot 1947; daarna 4 %)	500,—	411,—	574,—	578,—	591,—	591,—
Lotenleening 1941 (3 % tot 1946; 3 ½ % van 1946 tot 1951; daarna 4 %)	1.000,—	—	1.020,—	1.017,—	1.030,—	1.031,—
II. — Indirecte Staatsschuld en door den Staat gewaarborgde schuld (Rente bij te rekenen).						
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	443,—	600,—	603,—	611,—	633,—
6 % pref. aand. v. d. Nat. Maats. der Belg. Spoorw. (Zwits. schijf)	500,—	511,—	750,—	750,—	751,—	751,—
6 % pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij der Belgische Spoorw. (Ned. schijf)	500,—	510,—	732,—	700,—	711,—	711,—
4 % pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij der Belgische Spoorw. (Belg. schijf)	600,—	391,—	597,—	595,—	617,—	640,—
(*) 3 % Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coup. Januari-Juli	100,—	56,—	91,—	89,65	92,50	93,25
3 ½ % Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1943	100,—	—	93,65	93,20	94,25	94,65
III. — Rechtstreeksche Koloniale Schuld (geblok. stukken, verhandelbaar door overdracht).						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	129,50	298,—	308,—	308,—	340,—
<i>Bij te rekenen rente :</i>						
3 % Koloniale Schuld 1904	100,—	64,45	86,—	86,—	85,75	90,25
4 % Koloniale Schuld 1936	100,—	77,50	104,—	103,—	103,15	106,35
(*) 3 ½ % Koloniale Schuld 1937	100,—	65,50	95,20	93,80	94,30	97,50

(*) In den regel zijn de coupons der leeningen belastingvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje geteekend.

15

II. — MAANDINDEXCIJFERS VAN DE BEURS TE BRUSSEL.

DATUM	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, bank- en financ. instellingen	Onroerende goeder., hypot. en hotelwezen	Tramwegen Buurt- spoorwegen	Tramwegen en electric. (Truants)	Gas en electriciteit	Metaal- nijverheid	Steenkolen- mijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- en spiegelglas- fabrieken	Textielnijverh en zijdefabrieken	Koloniale waarden	Constructie	Scheikundige producten	Diversen
-------	----------------------	--	--	-----------------------------	----------------------------------	----------------------	--------------------	--------------------	----------------------	---------------------------------	----------------------------------	-------------------	-------------	------------------------	----------

Indexcijfers in verhouding met de noteeringen der vorige maand.

1941 3 Juli	107	104	109	106	105	110	116	110	111	107	108	101	110	111	105
1 Augustus	98	100	97	99	99	97	101	97	99	100	99	97	97	98	101

Indexcijfers in verhouding met het basistijdvak 1936 tot 1938 = 100.

1943 1 Juni	250	233	317	192	235	211	190	373	164	213	289	309	314	197	233
1 Juli	241	224	308	184	220	208	179	360	160	204	279	299	311	186	227
2 Augustus	199	184	259	154	174	169	169	306	135	180	235	236	268	164	186
1 September	210	192	264	163	187	183	181	315	144	195	248	247	287	173	199
1 October	237	218	286	180	213	201	192	350	156	210	277	291	310	190	224
3 November	238	218	290	180	213	201	189	342	158	215	270	293	314	193	230
1 December	243	224	312	195	223	208	189	345	164	221	294	294	323	200	240
1944 4 Januari	237	222	303	188	214	207	187	338	162	216	287	285	324	193	236
1 Februari	231	219	300	186	211	200	183	326	154	214	277	276	320	189	229
1 Maart	237	222	314	191	217	207	185	336	160	218	282	282	320	203	237
3 April	245	224	325	201	226	216	187	343	167	230	291	295	344	209	243
1 Mei	254	233	343	204	234	216	187	346	176	251	301	317	357	212	245
1 Juni	260	242	351	207	236	214	191	346	181	281	305	330	395	211	251
3 Juli	277	252	381	219	248	235	221	381	200	299	329	332	436	235	263
1 Augustus	273	252	371	218	246	228	224	371	199	298	325	321	423	230	267

III. — OMZETTEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN.

15

TIJDVAK	BRUSSEL (1)			ANTWERPEN			BRUSSEL EN ANTWERPEN	
	Aantal beursdagen	Aantal verhand. fonds. (duizenden stukken)	Verhandels-bedragen (miljoenen franken)	Aantal beursdagen	Aantal verhand. fonds. (duizenden stukken)	Verhandels-bedragen (miljoenen franken)	Aantal verh. fonds. (duizenden stukken)	Verhandels-bedragen (miljoenen franken)
1942	251	9.973	11.887	224	293	1.958	10.260	13.845
1943	253	7.612	11.514	249	305	2.806	7.917	14.320
1943 Juni.....	20	444	658	19	20	162	464	820
Juli.....	22	726	1.145	22	28	271	754	1.416
Augustus.....	21	548	889	19	23	196	571	1.085
September.....	22	661	1.091	22	26	234	687	1.325
October.....	21	517	806	21	22	279	539	1.085
November.....	20	593	883	20	21	180	614	1.063
December.....	23	473	754	23	21	192	494	946
1944 Januari.....	20	405	718	20	20	224	425	942
Februari.....	21	433	755	21	21	264	454	1.019
Maart.....	23	532	877	23	23	324	605	1.201
April.....	18	561	867	18	19	221	580	1.088
Mei.....	21	547	855	21	25	261	572	1.116
Juni.....	22	652	1.052	21	27	278	679	1.330
Juli.....	21	759	1.059	21	30	305	789	1.364
Augustus.....	21	727	1.048	21	27	375	754	1.423

(1) Omvat de transacties in vast- en niet vastrendende waarden, met uitzondering van : a) de rechtstreeksche Staatsleeningen; b) de Oorlogschadeleening 1922; c) al de leeningen der Kolonie van 1887 tot 1937.

IV. — NOTEERINGEN EN RENDEMENTEN VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN.

16

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen			
	Koers				Rendement (t. o. v. den koers alleen)				Gemiddelde beurswaarde	Gemiddelde netto rendement		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
	Gemif. Schuld 4 %	Koloniale Schuld 1936 4 %	Provinc., steden en gemeenten 4 %	Nijverheids- en handels-ondernemingen 4 % 4 ½ %	Gemif. Schuld 4 %	Koloniale Schuld 1936 4 %	Provinc., steden en gemeenten 4 %	Nijverheids- en handels-onderneming. 4 % 4 ½ %				
1943 1 Juli.....	102,—	101,—	101,10	—	103,76	3,92	3,96	3,96	—	4,34	103,96	4,28
2 Augustus.....	100,—	100,—	98,51	—	101,48	4,—	4,—	4,06	—	4,43	101,61	4,38
1 September.....	100,—	100,—	99,68	—	102,67	4,—	4,—	4,01	—	4,38	101,70	4,37
1 October.....	101,—	100,10	100,37	—	104,08	3,96	4,—	3,98	—	4,32	103,75	4,29
3 November.....	101,85	100,30	101,29	—	105,15	3,93	3,99	3,95	—	4,28	104,31	4,26
1 December.....	102,—	100,80	101,62	—	104,92	3,92	3,97	3,94	—	4,29	104,58	4,26
1944 4 Januari.....	102,65	101,55	101,88	101,65	105,67	3,90	3,94	3,93	3,93	4,26	104,88	4,24
1 Februari.....	103,40	101,50	v 101,60	v 101,85	v 106,31	3,87	3,94	v 3,94	v 3,93	v 4,23	v 105,59	v 4,21
1 Maart.....	105,20	102,90	v 102,45	v 102,69	v 106,27	3,80	3,89	v 3,90	v 3,90	v 4,23	v 105,64	v 4,20
3 April.....	103,45	103,75	v 101,49	v 102,40	v 105,46	3,87	3,86	v 3,94	v 3,91	v 4,27	v 105,21	v 4,23
1 Mei.....	104,15	103,75	v 101,39	v 101,15	v 104,88	3,84	3,86	v 3,95	v 3,95	v 4,29	v 104,43	v 4,25
1 Juni.....	104,60	104,—	v 100,28	v 101,28	v 104,40	3,82	3,85	v 3,99	v 3,95	v 4,31	v 104,21	v 4,26
3 Juli.....	104,75	103,—	v 102,61	v 103,64	v 105,69	3,82	3,88	v 3,90	v 3,86	v 4,26	v 105,72	v 4,20
1 Augustus.....	106,15	103,15	v 103,73	v 103,05	v 107,63	3,77	3,88	v 3,86	v 3,88	v 4,18	v 107,05	v 4,15
31 Augustus.....	109,50	106,35	v 103,91	v 105,15	v 111,31	3,65	3,76	v 3,85	v 3,80	v 4,04	v 109,81	v 4,04

N. B. — Voor de samenstelling : zie Maartnummer 1939, op blz. 193.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDSEN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

a) Retrospectief overzicht (duizenden franken).

17

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN				KAPITAALSVERHOOGINGEN (N. V., comm. venn. op aand. en P. V. B. A.)			OBLIGAT. UITGIJFT.	Totaal der uitgiften	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		Netto-uitgiften (3)
	N.V. en com. op aand.		P. V. B. A.		Oud kapitaal	Nominiaal verhooging	Gestort bedrag op nomin. waarde			Nominiaal bedrag	Nominiaal bedrag	
	Nominiaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Nominiaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde								
1942	87.546	84.418	211.810	204.997	762.222	674.298	627.501	150.612	1.124.266	398.023	283.476	351.042
1943	136.449	135.738	257.829	249.369	1.145.545	500.283	567.992	924.000	1.908.561	387.322	148.050	1.192.936
1943 10 eerste maanden ..	130.949	130.238	210.754	205.101	632.182	364.620	343.591	919.000	1.625.323	333.524	79.607	1.069.165
1944 10 eerste maanden ..	175.585	152.319	271.846	261.715	406.937	300.610	289.342	636.600	1.384.641	394.463	26.918	877.285
1943 Augustus.....	8.100	8.100	23.487	22.323	24.840	28.165	28.165	80.000	139.752	22.721	7.750	117.117
September.....	9.500	9.500	33.165	32.577	18.439	29.603	29.354	60.000	132.268	44.203	3.000	60.778
October.....	5.000	4.875	25.348	23.965	50.050	57.085	57.085	40.000	127.433	20.704	36.845	48.376
November.....	1.700	1.700	17.369	16.196	251.623	54.042	54.042	—	73.111	17.961	—	54.481
December.....	3.800	3.800	29.706	28.072	261.740	171.621	170.359	5.000	210.127	35.837	68.445	123.771
1944 Januari.....	62.200	60.397	23.223	23.149	13.010	13.930	13.698	31.000	130.353	77.062	1.800	50.882
Februari.....	—	—	33.945	33.603	63.150	48.350	48.350	12.800	94.895	51.859	6.730	35.964
Maart.....	5.760	5.760	26.838	26.479	14.317	20.426	18.453	5.000	58.024	33.626	50	22.016
April.....	5.825	5.375	65.568	63.798	47.236	51.657	51.509	178.000	301.050	84.594	1.050	213.036
Mei.....	8.300	8.060	34.369	33.891	71.517	39.125	37.625	45.000	126.794	38.377	10.437	75.762
Juni.....	3.800	3.800	25.017	25.017	20.024	19.651	19.651	98.000	146.466	23.675	930	81.863
Juli.....	7.335	6.511	16.451	15.610	15.340	18.205	16.205	25.000	66.991	19.800	4.130	39.306
Augustus.....	2.200	2.200	15.933	15.323	4.170	6.535	6.515	2.250	26.918	11.474	500	14.871
September.....	72.830	55.794	18.867	14.630	71.513	25.471	20.597	239.000	356.168	37.997	75	288.582
October.....	7.335	4.422	11.635	10.215	86.660	57.260	56.739	750	76.980	15.909	1.216	55.001

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatie-uitgiften, de uitgifte-premiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leeningen.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

17

b) Detail der emissies

OCTOBER 1944.

(duizenden franken).

BEDRIJFSKLASSEN	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamlooze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN			ANDERE STORTINGEN DAN IN SPECIE			ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamlooze) (commanditaire op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN (naamlooze vennoot.) (com. ven. op aandeel.) (personen- vennoot. m. beperk aansprak.)					
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nomin. verhoo- ging	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waarvan conversie leeningen	Inbreng in natura		Inlijving van reserves (in de kapitaals- verhoogingen begrepen)	Liquidaties		Samen- smeltingen		Aantal	Bedrag			
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde								Oprichtingen van vennootsch.			naamlooze en commanditaire op aandelen	Kapitaalsverhoogingen	Aantal	Bedrag			Aantal	Bedrag	Aantal
							naamlooze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aan- sprakelijkheid	Aantal	Bedrag															
1a Private banken																									
1b Banken van openbaar belang																									
2. Verzekeringen	1	100	100				1	803	4.697	4.697							1	9.848			2	6.422			
3. Financieele inrichtingen	1	300	60														1	300							
4. In-, uitvoer																									
5. Handel in metalen							1	1.003	997	997															
6. Handel in kleerst. en meubelen	2	1.500	620	3	610	610	2	1.050	2.450	2.450			400	110	390		2	375							
7. Handel in eetwaren	1	500	100	4	2.900	1.700								500			2	125							
8. Diverse handelsbedrijven	5	1.870	1.314	17	2.827	2.657	4	1.370	4.550	4.470				1.158	3.000										
9. Suikerfabrieken																									
10. Maalderijen																									
11. Bierbrouwerijen				1	700	700																			
12. Distilleerderijen	1	500	500										126	663											
13. Andere voedingsindustriën																									
14. Steengroeven																									
15. Kolenmijnen																									
16. Mijnbouw																									
17. Gas																									
18. Electriciteit							4	2.600	13.700	13.700					500	200									
19. Electricische constructie																									
20. Hotels, bioscopen, schouwburgen				2	340	340								210											
21. Drukkerijen, publiciteit	3	450	450	4	1.850	1.850								830			1	1.000							
22. Textielbedrijf																	1	100							
23. Kunstmat. en ceram. materialen							1	65.000	25.000	25.000															
24a IJzer en staalnijverheid																									
24b Machienebouw				1	120	120	3	7.634	1.066	625	1	750			20	539	16	1	3.000						
24c Non-ferro metalen																									
25. Gebouw (openbare werken)	1	1.000	638	5	1.033	1.033	1	5.000	1.000	1.000			100	93	1.000		1	300							
26. Papiernijverheid							1	1.500	2.500	2.500															
27. Plantages en kolon. vennootsch.																									
28. Chemische nijverheid				2	750	750	1	500	1.000	1.000					600	1.000	1	150							
29. Houtbewerkingindustrie																									
30. Lederbereiding, riemfabriek																									
31. Automobielen																									
32. Glas- en kristalabrieken																									
33. Spiegelgieterijen																									
34. Diverse industriën	1	500	437	3	355	355							416	263											
35. Spoorwegen																									
36. Buurtspoorwegen																									
37. Scheepvaart, vliegwezen				1	100	50																			
38. Telegrafien, telefonen																									
39. Electriche tramwegen																									
40. Autobussen																									
41. Overige transportbedrijven	1	615	203	1	50	50	1	200	300	300				100	49	130		1	100						
42. Diverse andere industriën																									
Totalen ...	17	7.335	4.422	44	11.635	10.215	20	86.660	57.260	56.739	1	750		1.142	4.511	10.256	1.216	12	15.293			2	6.422		

(1) Samenwerkende vennootschappen: 10 opgericht met een minimumkapitaal van fr 3.200.000; geen vennootschap ontbonden.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDSEN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

c) Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal (duizenden franken).

OCTOBER 1944. 17

INDEELING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.					KAPITAALSVERHOOG. (Naamlooze vennoot, (command, vennoots. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE-UITGIFTEN		UTICHTEREMEN (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STORTINGEN DAN IN SPECIE		ONTBINDINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag	
	naamlooze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Oud kapitaal	Nominale verhooging	Gestort bedrag of nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag		waarvan conversie-leeningen	Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)	Liquidaties		Samensmeltingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag of nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag												

1. — Naar hun geografische ligging.

België	17	7.335	4.422	44	11.635	10.215	20	86.660	57.260	56.739	1	750	—	—	15.909	1.216	15.298	—	6.422
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kongo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN	17	7.335	4.422	44	11.635	10.215	20	86.660	57.260	56.739	1	750	—	—	15.909	1.216	15.298	—	6.422

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal

1 miljoen en minder	16	5.935	3.822	44	11.635	10.215	14	15.157	6.263	5.742	1	7 (1)	—	—	7.812	1.216	2.450	—	—
van 1 tot 5 miljoen	1	1.400	600	—	—	—	4	4.303	13.197	13.197	—	—	—	—	8.097	—	3.000	—	6.422
van 5 tot 10 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.848	—	—
van 10 tot 20 miljoen	—	—	—	—	—	—	1	2.200	12.800	12.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	1	65.000	25.000	25.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 50 tot 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 miljoen en meer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN	17	7.335	4.422	44	11.635	10.215	20	86.660	57.260	56.739	1	750	—	—	15.909	1.216	15.298	—	6.422

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

VI. — OVERHEIDSLEEN. EN LEENINGEN UITGE-GEVEN DOOR INSTELL. V. OPENBAAR NUT (1).

(Langlopende leeningen door openbare uitgifte geplaatst.)
N. B. — Voor kortlopende leeningen, zie tabel n° 26.

VII. — BANKOPERATIES VAN HET GEMEENTEKREDIET.

(Voorschotten en terugbetalingen op leeningen toegestaan aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

VIII. — HYPOTHEEK-INSCHRIJVINGEN (2).

PERIODEN	in België	in het buitenland	TIJDVAK	BUITENGEWONE UITGAVEN		GEWONE UITGAVEN		TIJDVAK	Bedrag naar de geïnde inschrijvingsrechten berekend
				Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald		
	duizenden franken	miljoenen franken		(duizenden franken)					(duizenden franken)
1942	1.000.000	—	1942	523.513	123.710	324.127	460.523	1942 Maandgemid.	182.331
1943	6.982.000	—	1943	960.961	89.288	376.852	314.133	1943 Maandgemid.	181.132
1943 Augustus ..	220.000	—	1943 September ..	68.305	1.483	25.723	19.929	1943 Juni	173.024
Septemb. ..	—	—	October ..	116.143	5.253	16.898	37.281	Juli	182.417
October ..	220.000	—	November ..	74.468	2.093	11.334	32.158	Augustus ..	162.923
November ..	—	—	December ..	121.754	47.014	27.190	40.967	September ..	185.625
December ..	—	—	1944 Januari ..	65.014	2.564	24.058	65.433	October ..	208.820
1944 Januari ..	—	—	Februari ..	17.896	1.914	28.089	19.013	November ..	147.556
Februari ..	—	—	Maart	30.096	24.926	37.331	10.528	December ..	264.460
Maart	—	—	April	7.508	1.861	99.361	1.054	1944 Januari ..	164.600
April	—	—	Mei	70.189	673	77.450	757	Februari ..	187.383
Mei	1.000.000	—	Juni	75.035	647	32.101	1.653	Maart	206.786
Juni	—	—	Juli	103.516	1.229	18.284	4.141	April	174.384
Juli	—	—	Augustus ..	244.256	828	20.316	20.613	Mei	191.846
Augustus ..	—	—	September ..	82.304	525	11.164	13.402	Juni	221.062
Septemb. ..	—	—	October ..	94.652	478	71.073	56.140	Juli	200.285
October ..	—	—	November ..	83.557	2.136	11.873	39.773	Augustus ..	164.257
								September ..	97.790

(1) Leeningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.

(2) Incl. de hernieuwingen aan het eind van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.

RIJKSFINANCIËN

KWARTAALSTAAT VAN HET FONDS TOT DELGING DER RIJKSSCHULD.

	4 ^e kwartaal 1941	4 ^e kwartaal 1942	4 ^e kwartaal 1943	1 ^e kwartaal 1944
Verrichtingen in geld (<i>millioenen franken</i>).				
ONTVANGSTEN.				
Gewone dotaties tot delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld.....	195	239	388	145
Excedenten der successierechten voor de dienstjaren 1936 en 1937.....	85	—	—	—
Dotatie van de reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening voor 1936.....	3	—	—	—
Geinde interesten op coupons.....	—	—	—	3
Provisie voor de betaling op vervaldag van 1 September 1943 der vaste interestcoupons van de preferente aandelen van de N. M. B. S. (Zwitserse en Hollandse klassen).....	—	—	27	—
Netto-provenu van de reserve van de 6 ½ % leening in Amerika.....	0.7	—	0,5	5
Cessie van stukken uit de portefeuille.....	3	10	—	—
Cessie van stukken aangekocht krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	137	—	—	—
Interesten op fondsen verworven krachtens het koninklijk besluit an 11 Mei 1935.....	7	—	—	—
Interesten en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkassen (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935).....	7	10	5	21
Ontvangsten van het kwartaal...	438	258	421	174
UITGAVEN.				
Op 1-1-44 : Aangepassing van de tegenwaarde in Belgische franks van de « delgingsprovisies in deviezen bij de buitenlandse bankiers aangelegd ».....	—	—	—	1
Kostprijs der stukken van de geconsolideerde (gevestigde) schuld ingekocht of terugbetaald voor de delging.....	212	348	514	58
Storting in de Schatkist voor bijdrage in de terugbetaling der Schatkistbons Mendelssohn.....	82	—	—	—
Prorata van coupons op titels gekocht voor rekening van de reserve der 6 ½ % Amerikaansche leening.....	1	—	0,5	—
Kosten ontstaan uit de delging van de geconsolideerde schuld.....	1	—	—	—
Terugbetaling aan de Schatkist van de sommen voorgeschoten voor het betalen der vaste rentcoupons van de preferente aandelen der N. M. B. S. (Zwits. en Holl. klassen) op de vervaldagen van 1 September 1940, 1941, 1942 en 1943.....	—	—	—	22
Kostprijs der stukken verworven krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	8	—	—	—
Kostprijs der stukken verworven krachtens artikel 11, 2 ^e alinea, van de wet van 23 Juli 1926.	4	10	—	—
Storting in de Schatkist van het netto-provenu der reserve van de 6 ½ % leening in Amerika in 1939.....	4	—	—	2
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatiegelden van de portefeuille der oude pensioenkassen.....	7	10	10	19
Storting in de Sc atkist van de interesten van het Fonds tot Regularisatie der Rentenmarkt.....	3	—	—	—
Storting in de Schatkist van het provenu van den verloop van stukken van het Fonds tot Regularisatie der Rentenmarkt.....	135	—	—	—
Storting in de reserve der 6 ½ % Amerikaansche leening van de dotatie voor 1936.....	3	—	—	—
Uitgaven van het kwartaal...	460	368	525	102
Batig saldo op het einde van het kwartaal...	418	456	912	984
Verrichtingen met effecten (<i>millioenen franken</i>).				
DELGING DER GECONSOLIDEERDE (GEVESTIGDE) SCHULD.				
Nominaal kapitaal der stukken ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal.....	173	291	429	43
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD.				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal.....	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDEELEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.				
Nominaal kapitaal der stukken : a) tegen contanten uitgegeven.....	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons gerneruid.....	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal.....	4.999	4.999	4.999	4.999
<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927).....	5.000	5.000	5.000	5.000
Niet uitgegeven.....	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven stukken (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926)	10.000	10.000	10.000	10.000
EFFECTENPORTEFEUILLE OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926.....	132	139	143	143
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ % LEENING IN AMERIKA OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927.....	245	245	244	246
PORTEFEUILLE VAN HET FONDS TOT REGULARISATIE VAN DE RENTENMARKT OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden verworven ter uitvoering van artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935....	103	—	—	—
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKAS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden gedeponoord in het Delgingsfonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935.....	1.049	1.034	1.021	1.020
NEERLEGGINGEN VANWEGE STICHTINGEN, IN VERBAND MET HET AFLEVEREN VAN 4 % INSOERLIJVEN OP NAAM, 3 ^e REEK.				
Waarden gedeponoord in het Delgingsfonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 287 van 28 Maart 1936.	335	335	335	335

(vervolg).

	Per 31 December 1941	Per 31 December 1942	Per 31 December 1943	Per 31 Maart 1944
Balans (duizenden franken).				
ACTIVA.				
Banken, postchèquerekening en kas	152.021	189.771	411.890	347.319
Tijdelijke beleggingen in buitenlandse deviezen	427	416	404	259
Delgingsreserve aangelegd bij buitenlandse bankiers	35.142	35.140	40.688	41.569
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare stukken, om te slaan	—	—	—	20.935
Nog te innen vervallen dotaties	10.000	10.000	240.616	355.501
Betalingsordonnantien in portefeuille	5	8	8	—
Inkomsten in deviezen van de reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening in de Schatkist te storten	—	—	161	134
Te innen voorgeschoten belastingen en kosten	—	—	—	12
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % leening in Amerika	220.413	220.931	218.083	217.988
	418.008	456.266	911.849	983.718
Effectenportefeuille (tegen inkoop prijs)	115.731	121.014	124.917	124.915
Totaal activa	533.739	577.280	1.036.767	1.108.633
PASSIVA.				
Saldi der aan delging te besteden dotaties :				
a) in Belgische franken	150.199	159.275	604.079	690.168
b) in deviezen	35.142	35.140	40.688	41.569
Reserve van de 6 ½ % leening in Amerika	221.176	222.435	221.017	221.017
Saldo van de provisie voor de betaling op de vervaldagen van 1 September 1940, 1941, 1942 en 1943 der vaste inter stcoupons van de preferente aandelen van de N. M. B. S. (Zwitsersche en Hollandsche klassen)	8.411	37.119	42.393	19.353
Inkomsten van de reserve van de door de Schatkist verkregen 6 ½ % Amerikaansche leening	—	—	2.232	4.916
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkassen	—	—	—	1.617
Beschikbaar saldo :				
Niet aangewend deel van de netto-opbrengst der uitgifte en van de preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	54.083	54.083	54.083	54.083
Vrijwillige bijdragen	4.603	4.603	4.603	4.603
	58.686	58.686	58.686	58.686
Excedent der inkomsten op de uitgaven	60.125	64.625	68.671	71.306
	118.811	123.311	127.357	129.992
Totaal passiva	533.739	577.280	1.036.767	1.108.633

Winst- en verliesrekening

(duizenden franken).

DEBET.				
Mali voortkomende uit de herwaardeering op 31 December 1943 van de tijdelijke beleggingen in buitenlandse deviezen	—	—	—	131
Beheerkosten	87	102	100	110
Kosten in verband met de delging	749	49	231	126
Prorata van coupons op titels verkregen krachtens artikel 11, 2 ^e alinea, van de wet van 23 Juli 1926	309	—	—	—
	1.145	151	331	367
Excedent der inkomsten op de uitgaven voor het kwartaal	—	40	—	2.635
Totaal	1.145	191	331	3.002
CREDIT.				
Geïnde interesten en coupons	235	191	154	3.002
Terugwinning van delgingskosten	910	—	177	—
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	—	—	—	—
Totaal	1.145	191	331	3.002
Batig saldo op het einde van het kwartaal	60.125	64.625	68.671	71.306

INKOMEN EN SPAREN

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in October 1944.

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitge- keerde bruto winst	Obliga- taire schuld (1)	Bruto obligatie- coupons (2)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			

(Duizenden franken)

A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België.

1a Particuliere banken	1	1	—	25.000	9.848	875	—	625	—	—
1b Banken van openbaar nut	—	—	—	—	—	—	—	—	110.541	4.306
2. Verzekeringen	2	2	—	16.513	5.833	4.183	—	2.125	—	—
3. Financiële inrichtingen	39	31	8	751.712	172.465	42.720	309	36.664	110.768	4.377
4. Invoer, uitvoer	1	—	1	500	—	221	—	15	—	—
5. Handel in metalen	1	1	—	200	560	39	—	—	—	—
6. Handel in kleerst. en meubelen	14	8	6	24.950	7.074	1.904	816	375	—	—
7. Handel in eetwaren	13	11	2	13.659	3.136	2.666	98	698	—	—
8. Diverse handel	69	51	18	77.355	75.411	16.640	17.744	6.362	75.181	3.008
9. Suikerfabrieken	6	6	—	50.449	14.622	4.542	—	2.801	5.034	227
10. Maalderijen	7	6	1	66.356	22.259	1.949	49	1.693	—	—
11. Bierbrouwerijen	4	3	1	9.400	1.955	162	80	50	4.500	180
12. Stokerijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Andere voedingsindustrieën	9	8	1	49.555	13.671	3.813	543	2.047	2.214	100
14. Steengroeven	8	2	6	73.800	11.892	—	596	—	523	26
15. Kolennijnen	3	—	3	36.832	11.709	—	6.924	—	19.600	882
16. Mijnbouw	1	1	—	2.500	441	491	—	294	—	—
17. Gas	1	1	—	6.000	—	553	—	—	2.610	157
18. Electriciteit	7	6	1	540.500	61.244	5.085	337	3.769	35.476	1.736
19. Electricische constructie	10	5	5	84.270	12.002	908	2.521	272	—	—
20. Hotels, bioscopen, schouwburgen	16	13	3	13.001	3.345	1.350	102	74	—	—
21. Drukkerijen, publiciteit	9	8	1	12.430	7.618	2.666	236	1.044	—	—
22. Textielnijverheid	24	11	13	157.940	23.679	6.093	2.658	8.775	1.000	45
23. Kunst- en ceramische bouwstoffen	6	2	4	11.110	17.659	1.562	379	621	28.036	1.378
24a Siderurgie	10	1	9	642.314	50.553	1.444	108.200	—	325.687	13.448
24b Mechanische constructie	39	31	8	382.810	174.374	13.460	6.363	5.906	9.651	434
24c Non-ferro metalen	1	1	—	15.000	1.675	942	—	915	—	—
25. Gebouw (openbare werken)	6	6	—	6.818	1.004	262	—	40	5.929	296
26. Papierindustrieën	4	3	1	61.200	13.450	2.125	105	2.371	—	—
28. Chemische industrieën	10	5	5	396.680	60.121	503	4.033	90	66.127	3.002
29. Houtindustrieën	3	1	2	6.500	245	282	1.694	255	701	32
30. Leerlooierijen en riemfabrieken	1	—	1	1.250	—	451	—	249	—	—
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glasblazerijen en kristalabrieken	7	4	3	36.050	7.089	728	620	184	—	—
33. Spiegelgieterijen	1	—	1	61.730	274	—	6.955	—	—	—
34. Diverse industrieën	26	23	3	70.957	36.686	7.187	401	3.677	—	—
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen	5	3	2	800	—	91	120	35	4.102	154
38. Telegrafien, telefonen	—	—	—	—	—	—	—	—	1.128	45
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	1	1	—	90	—	5	—	—	—	—
41. Andere vervoerondernemingen	2	2	—	340	—	231	—	—	—	—
42. Diverse andere industrieën	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	367	258	109	3.706.471	820.154	125.238	146.156	81.762	808.808	33.833

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo.

1. Bank, financiële vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Landbouwvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland.

1. Electriciteit	1	1	—	38.750	11.125	—	—	—	—	—
2. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Tranwegen	1	—	1	50.000	16.266	—	157	—	26.337	742
4. Plant- en koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	1.230	62
5. Diverse vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	2	1	1	88.750	27.391	—	157	—	27.567	804
Algemeen totaal...	369	259	110	3.795.221	847.545	125.238	146.313	81.762	836.375	34.637

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen; daarenboven, sedert Mei 1940, op enkele uitzonderingen na, omvatten deze cijfers slechts de in België, in Belgische franken uitgegeven leningen.

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand October 1944 betaalbaar gesteld (schattingen):
(duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleningen (geconsolideerde en op gemiddelden termijn)	378.773
Coupons van leningen van de Kolonie	28.936
Coupons van leningen van provinciën en gemeenten	39.801
Coupons van verscheidene leningen	41.986

TOTAAL... 489.496

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg).

30

Retrospectief overzicht

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Betanbaar gesteld bruto dividend	Obligatie-schuld (1) (*)		Bruto obligatie-coupons (*)
	getekie	met winst	met verlies			winst	verlies		(1)	(*)	
(Duizenden franken)											
1942	7.194	5.566	1.628	40.653.822	13.356.925	3.270.873	294.353	1.799.194	6.517.556	292.239	
1943	7.314	5.559	1.755	40.558.416	13.329.725	2.860.243	485.459	1.576.821	6.509.343	287.302	
1943 Eerste 10 maanden	5.861	4.467	1.394	30.778.119	10.710.237	2.302.032	287.157	1.298.478	5.741.536	252.748	
1944 Eerste 10 maanden	5.654	4.205	1.449	32.524.165	10.583.677	1.912.013	531.506	1.042.108	6.270.238	268.938	
1943 Augustus	152	123	29	489.751	170.297	35.128	6.195	19.973	351.993	15.205	
September	226	165	61	911.911	156.149	59.382	5.237	32.962	366.169	16.118	
October	472	366	106	3.802.433	947.423	240.978	59.333	157.309	935.467	39.115	
November	241	182	59	3.694.884	1.363.513	167.765	145.025	113.899	289.988	12.730	
December	201	156	45	1.907.571	572.263	126.165	11.732	56.378	477.819	21.824	
1944 Januari	95	71	24	449.655	135.153	22.011	6.095	11.514	955.258	42.800	
Februari	172	129	43	361.254	119.752	21.300	4.651	7.439	472.444	20.157	
Maart	1.177	878	299	5.168.873	2.302.370	309.977	59.985	146.862	404.301	17.946	
April	1.547	1.148	399	9.280.865	2.307.675	520.759	89.232	279.188	818.873	34.055	
Mei	1.114	841	273	7.737.253	2.961.766	539.674	133.318	333.358	413.930	18.125	
Juni	541	404	137	2.413.863	618.342	184.911	22.585	84.138	525.897	23.027	
Juli	327	239	88	2.021.711	968.730	114.927	37.885	62.768	1.064.348	44.639	
Augustus	143	113	30	469.526	176.435	28.306	8.562	16.323	347.037	14.840	
September	169	123	46	825.944	145.909	44.899	18.693	18.846	431.775	18.712	
October	369	259	110	3.795.221	847.545	125.233	146.313	81.762	836.375	34.637	

(1) Voor de maandelijksche resultaten, slaan de in aanmerking genomen leeningen op andere vennootschappen dan deze waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

(*) Sedert Mei 1940, enkele uitzonderingen niet te na gesproken, bevatten de getallen nog slechts de in België, in Belgische franken geëmitteerde leeningen.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS.

a) Inlagen op persoonlijke spaarboekjes (Netto spaarbedrag)

31

(duizenden franken).

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak (1)	Aantal spaarboekjes op het eind van 't jaar
1941	1.438.342	1.671.475	— 233.134	11.626.941	6.022.395
1942	2.258.689	1.418.174	840.515	12.798.936	6.191.105
1943 September	400.820	117.519	283.301	14.754.008	
October	435.465	117.624	317.841	15.071.849	
November	447.275	110.281	336.994	15.408.843	
December	457.286	152.421	304.865	16.098.692	
1944 Januari	535.495	117.937	417.558	16.516.250	
Februari	439.488	134.967	304.521	16.820.771	
Maart	435.334	165.319	270.015	17.090.786	
April	481.752	166.862	314.890	17.405.676	
Mei	431.560	149.301	282.259	17.687.935	
Juni	371.311	133.916	237.395	17.925.330	
Juli	348.985	117.664	231.321	18.156.651	
Augustus	337.928	103.800	234.128	18.390.775	
September	326.648	74.357	252.291	18.643.070	
October	312.004	70.518	241.486	18.884.556	
November	125.876	159.451	— 33.575	18.850.981	

(1) De tegoeden op 31 December 1941, 1942 en 1943 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas

(duizenden franken).

TIJDVAK	HANDBEELDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeordend)	Totaal
1941	238.377	49.446	18.228	306.052
1942	293.458	56.815	20.333	370.607
1943 Juli	26.481	5.287		
Augustus	24.067	4.970	5.178	95.837
September	24.770	5.084		
October	29.630	5.480		
November	23.003	5.278	5.195	97.342
December	22.805	5.891		
1944 Januari	30.934	5.019		
Februari	v 27.319	v 5.346	v 5.499	v 109.315
Maart	v 28.475	v 6.723		
April	v 25.010	v 5.674		
Mei	v 24.677	v 5.017	v 5.123	v 96.304
Juni	v 24.411	v 6.392		
Juli	v 23.553	v 5.762		
Augustus	v 23.949	v 7.196	v 4.612	v 85.503
September	v 16.578	v 3.853		

LOOP DER ZAKEN.

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS.

35

TIJDVAK	VERREKENINGSKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (1)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL		
	HOOFDBANK, BLJBANK EN AGENTSCHAP.			HOOFDBANK			CONTANT		
	Aantal kamers op het eind v. h. tijd.	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijd.	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (2)
1942 Maandgemiddelde	38 (3)	106	34.881	50	27.871	4,91	21	740 (3)	1.851
1943 Maandgemiddelde	38 (3)	114	48.181	57	39.759	4,86	21	731 (3)	2.246
1943 September	38	106	51.102	49	42.119	4,68	22	732	2.281
October	38	111	58.803	52	48.290	—	21	732	2.073
November	38	108	48.730	51	40.513	—	20	731	1.817
December	38	118	51.071	56	41.950	4,86	22	731	1.849
1944 Januari	38	112	57.806	53	48.615	—	20	724	1.890
Februari	38	109	51.895	52	43.072	—	21	722	2.084
Maart	38	118	63.448	57	53.960	4,86	23	719	2.688
April	38	103	58.409	51	46.602	—	18	719	2.290
Mei	38	96	46.137	47	38.048	—	21	718	2.139
Juni	38	109	63.875	53	54.509	4,56	22	718	2.381
Juli	38	100	54.639	48	47.145	—	20	708	2.544
Augustus	38	98	59.551	48	49.947	—	21	709	3.193
September	38	39	26.134	21	21.790	3,77	—	—	—
October	38	39	27.465	19	23.071	—	—	—	—
November	38	47	35.587	20	28.033	—	—	—	—

- (1) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.
 (2) De aankopen of de verkoopen zijn maar één maal geteld.
 (3) Op 31 December.

II. — POSTCHEQUE EN GIROVERKEER

(miljoenen franken).

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't eind van het tijdvak	Totaal tegoed (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren	CREDIT		DEBIT		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie pct.	Omloopsnelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1942 Maandgemiddelde	(1) 473.271	7.949	5.378	4.780	17.440	4.765	17.440	44.425	88,6	2,73
1943 Maandgemiddelde	(1) 495.566	8.581	6.380	5.829	19.770	5.733	19.770	51.101	88,5	2,91
1943 September	490.617	8.504	6.540	5.543	19.158	5.588	19.158	49.445	88	2,80
October	492.623	8.844	6.925	7.629	22.469	6.978	22.469	59.546	88	3,20
November	494.129	9.189	6.917	5.988	18.853	5.888	18.853	49.582	88	2,69
December	495.566	9.261	6.964	6.083	22.027	6.677	22.027	56.814	89	2,98
1944 Januari	496.844	9.454	7.035	7.273	20.965	6.018	20.965	55.220	88	2,74
Februari	497.701	9.888	7.271	5.831	20.606	6.048	20.606	53.091	86	2,70
Maart	498.713	9.888	7.478	6.725	22.527	6.458	22.527	58.239	88	2,71
April	499.693	10.107	7.756	6.784	18.501	6.335	18.501	50.101	87	2,56
Mei	500.298	10.954	8.222	5.581	14.831	4.542	14.831	39.784	87	1,77
Juni	500.399	11.153	8.413	5.840	17.364	6.316	17.364	46.883	89	2,04
Juli	500.812	10.921	8.210	4.873	15.956	5.245	15.956	42.030	87	1,83
Augustus	501.230	10.583	8.277	5.427	17.745	5.690	17.745	46.607	88	2,13
September	501.628	10.896	8.079	3.241	10.334	2.853	10.334	26.762	88	1,26
October	502.887	10.780	8.274	3.336	15.070	3.045	15.070	36.521	92	1,62
November	505.318	12.564	10.377	5.757	11.533	3.332	11.533	32.155	82	1,23

- (1) Op 31 December.
 (2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

PRODUCTIE

I. — PRODUCTIE DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN.

Bron: *Mijnwezen.*

55

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN										Gemidd. aantal extractie-dagen	Voorraad op 't eind der maand (duiz. tons) (3)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS		NETTO HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOI PER BEKKEN (duiz. tons)							TOTAAL		
	onder-grondsche	onder- en boven-grondsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Namen (2)	Luik	Kempen				
1939 Maandgemiddelde	90.115	128.702	379	354	659	32	460	603	2.487	24,1	(1) 1.320	
1942 Maandgemiddelde	80.527	121.303	369	293	495	22	337	567	2.077	26,2	(1) 715	
1943 Maandgemiddelde	81.748	122.390	342	264	476	—	320	577	1.979	27,1	(1) 512	
1943 Augustus	78.716	118.946	345	255	456	—	328	583	1.967	27,4	310	
September	77.758	118.008	320	261	461	—	307	571	1.920	27,5	340	
October	77.868	117.650	313	250	460	—	296	574	1.893	27,5	386	
November	78.209	118.253	304	244	441	—	233	542	1.764	26,9	579	
December	77.912	118.069	299	236	428	—	278	531	1.773	26,8	512	
1944 Januari	74.219	113.180	214	220	396	—	274	548	1.652	26,2	447	
Februari	74.183	113.511	213	225	390	—	265	547	1.640	25,8	430	
Maart	75.218	115.019	218	230	416	—	287	605	1.756	27,6	410	
April	68.096	106.662	108	155	278	—	244	484	1.269	22,7	509	
Mei	58.805	95.676	60	48	249	—	186	461	1.003	21,9	681	
Juni	56.742	93.033	63	97	294	—	170	465	1.088	24,6	808	
Juli	58.644	95.233	94	97	287	—	186	510	1.175	26,4	801	
Augustus	56.290	93.045	54	68	237	—	174	462	995	24,6	722	
September	29.417	57.650	16	17	63	—	41	36	173	8,2	632	
October	42.642	75.028	86	97	180	—	149	176	688	20,4	587	

(1) Op 31 December.

(2) De productiecijfers voor de mijnen van het Naamsche bekken worden niet langer afzonderlijk opgegeven, doch verdeeld over de productie van het bekken van Luik en van dit van Charleroi.

(3) De schlamms inbegrepen, behalve in 1939.

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (aan het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tons)				
	Productie (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1939 Maandgemiddelde	431	3.757	127	814	(1) 44	256	253	6,2	184	2,6
1942 Maandgemiddelde	367	3.658	92	706	(1) 26	106	110	4,5	83	1,8
1943 Maandgemiddelde	367	3.716	84	649	(1) 33	136	133	4,4	101	1,3
1943 Augustus	386	3.640	83	638	32	151	148	3,8	104	1,2
September	369	3.705	78	616	32	156	157	4,0	114	1,2
October	370	3.604	78	610	32	149	149	4,0	107	1,7
November	346	3.452	72	615	33	139	135	3,7	100	1,2
December	345	3.658	82	658	32	144	135	4,2	97	1,1
1944 Januari	323	3.675	73	630	32	140	133	3,9	98	1,2
Februari	316	3.680	58	606	32	136	129	3,9	99	1,3
Maart	332	3.687	60	643	32	143	138	3,7	100	1,0
April	245	3.666	36	645	26	91	77	2,1	57	0,1
Mei	125	3.430	20	453	16	34	22	0,9	13	—
Juni	82	2.930	16	519	7	21	15	1,3	13	0,3
Juli	136	2.951	18	354	11	30	16	1,3	14	0,3
Augustus	155	2.905	18	357	13	36	32	1,7	15	0,3
September	72	3.035	12	386	8	5	1	0,6	2	—
October										

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES.

Bron: *Ministerie van Financiën, Douanen en Accijnzen.*

56

TIJDVAK	SUIKER			BIER-BROUWERIJEN	DISTILLERIJEN	MARGARINE EN TOEBEREIDE VETTEN		LUCIFERS			
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffin. suiker) eind der maand			Hoeveelheden aangegeven meel (tons)	Voortgebrachte alcohol (hectolit.)	Voortbrenging (tons)	In consumptie gebracht (tons)	Fabriecage (millioenen stuks)	Verbruik
	Ruwe suiker	Geraffineerde suiker	(tons)								
1939 Maandgemiddelde	20.506	19.260	97.211	19.883	(1) 15.042	38.572	5.062	5.047	5.000	2.108	3.038
1942 Maandgemiddelde	16.349	10.664	89.667	17.425	1.554	3.404	952	967	2.742	1.966	645
1943 Maandgemiddelde	19.393	10.041	71.637	15.052	1.763	4.306	918	910	2.775	2.250	548
1943 Augustus	—	6.125	13.269	9.240	2.035	2.850	0	0	2.747	2.118	445
September	—	5.887	4.546	9.310	1.745	2.522	895	784	2.350	1.808	363
October	63.049	11.262	46.920	15.751	1.643	2.912	1.459	1.515	2.899	1.852	41
November	129.576	21.616	150.532	23.251	1.559	3.198	1.462	1.398	2.803	1.583	939
December	39.361	13.645	170.918	19.163	1.489	(2) 5.213	1.882	1.875	2.618	2.713	495
1944 Januari	237	10.698	153.348	17.381	1.726	3.992	2.241	2.242	2.548	2.021	527
Februari	215	11.631	131.405	18.959	1.611	12.341	2.175	2.095	2.936	2.122	278
Maart	229	13.310	107.707	21.504	1.684	10.639	2.527	2.457	3.146	2.439	703
April	89	9.620	93.726	14.630	1.948	7.314	1.501	1.475	2.620	2.536	41
Mei	—	6.122	81.063	11.611	2.139	2.954	1.228	1.213	2.086	1.079	183
Juni	—	5.955	60.783	19.665	2.293	3.349	585	584	2.208	2.697	159
Juli	—	9.457	45.627	15.610	2.209	3.733	403	505	2.221	1.908	1.233
Augustus	—	7.346	34.527	8.460	2.463	—	658	494	2.145	2.012	178
September	—	5.832	26.662	8.423	2.243	—	82	175	1.607	901	—
October	30.339	10.879	40.876	14.362	2.087	—	2.379	2.302	1.705	1.098	—

(1) Dit gemiddelde houdt rekening met de productie van het Groothertogdom Luxemburg.

(2) Incl. 524 hl. voortgebracht in October en November 1943.

VERBRUIK

N. B. — Voor het verbruik van suiker, lucifers, margarine en toe bereide vetten, zie tabel nr 56.

I. — VERBRUIKSINDEXCIJFERS.

(Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100.)

65

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						WINKELS MET BIJHUIZEN		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		huishoudelijke artikel en andere		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1942	1943	1942	1943	1942	1943	1942	1943	1942	1943	1942	1943	1942	1943
November	137	101	181	126	259	268	117	138	47	45	91	93	67	48
December	159	108	199	150	284	296	154	178	49	40	118	122	75	58
	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944
Januari	122	73	245	145	207	204	131	160	48	48	103	120	74	62
Februari	122	105	188	160	211	232	121	158	42	48	94	116	53	47
Maart	139	104	153	155	226	289	132	164	52	55	104	122	58	55
April	132	92	135	142	210	185	124	134	49	49	92	107	60	41
Mei	128	94	123	98	201	140	129	127	52	54	82	102	60	45
Juni	118	68	124	92	156	133	127	149	48	62	83	110	53	43
Juli	105	72	103	105	178	155	149	133	53	61	98	92	58	40
Augustus	66	68	142	189	203	196	148		45	58	95	86	49	35
September	104	83	139	506	206	184	148		46	54	95	80	48	38
October	163	125	146	406	254	284	139		47	73	91	100	53	44

II. — TABAKVERBRUIK.

(Productie en invoer.)

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tons)
	(millioenen stuks)			
1942	105	218	3.285	8.772
1943	101	208	1.889	4.408
1941 4 ^e trimester	29	47	956	2.693
1942 1 ^e id.	25	55	866	2.575
2 ^e id.	27	54	878	2.215
3 ^e id.	25	52	887	2.218
4 ^e id.	28	57	654	1.764
1943 1 ^e id.	28	54	480	1.264
2 ^e id.	22	48	378	983
3 ^e id.	25	49	484	952
4 ^e id.	26	57	547	1.209
1944 1 ^e id.	22	58	687	1.066
2 ^e id.	23	46	521	947
3 ^e id.	16	39	487	954

67

III. — SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND (*).

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
1942 Maandgemiddelde	20.922	203	18.434	376	562
1943 Maandgemiddelde	14.077	307	16.993	367	723
1943 September	16.476	207	12.603	419	198
October	20.835	323	12.188	609	1.162
November	24.580	674	8.783	838	2.145
December	26.628	800	9.721	836	4.090
1944 Januari	8.931	422	7.814	674	746
Februari	10.725	245	11.460	1.039	471
Maart	13.402	241	22.562	1.830	557
April	7.038	171	20.789	1.187	215
Mei	5.231	190	16.049	737	270
Juni	10.351	198	16.569	736	269
Juli	9.291	237	14.837	762	586
Augustus	9.694	205	11.746	547	1.361
September	2.763	151	1.954	258	346
October	11.901	311	8.192	1.846	1.973
November	24.213	691	9.835	2.996	1.957

(*) Sedert Maart 1943, 12 slachthuizen — dit van Brussel wordt op dezen datum geschorst.

VERVOER.

BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven (millioenen franken).

70

TIJDVAK	REIZIGERS		ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGS-COEFFICIENT
	Aantal (duizenden)	Reizigers-km. (millioenen)	Reizigers en bagage	Goederen	Diverse	Totaal			
1942 Maandgemiddelde.	15.249	495	106,9	119,3	8,8	235,0	308,6	— 73,6	131,32
1943 Maandgemiddelde.	16.457	531	122,8	117,9	12,9	253,6	353,0	— 99,4	139,17
1943 Juni	15.707	519	126,9	123,2	10,0	260,1	329,3	— 69,2	126,57
Juli	15.628	523	129,6	128,5	13,6	271,7	355,7	— 84,0	130,92
Augustus	16.749	557	142,6	121,1	9,1	272,8	359,3	— 86,5	131,09
September	17.299	554	130,6	117,3	9,8	257,7	362,2	— 104,5	140,57
October	17.222	555	129,5	126,5	9,4	265,4	365,1	— 99,7	137,58
November	18.058	559	118,2	114,1	7,2	239,5	363,5	— 124,0	151,75
December	16.098	508	113,1	103,9	42,6	259,6	418,4	— 158,8	161,16
1944 Januari	18.049	565	113,6	100,7	14,8	229,1	329,3	— 100,2	149,82
Februari	15.868	507	108,5	97,6	10,9	217,0	369,1	— 152,1	170,07
Maart	15.669	505	114,8	106,4	18,0	239,2	403,4	— 164,2	168,62
April	13.819	445	91,8	52,0	13,9	157,7	380,2	— 222,5	241,12
Mei	7.185	228	29,9	17,0	7,3	54,2	315,8	— 261,6	582,68
Juni	4.808	151	24,9	20,3	5,0	50,2	352,7	— 302,5	702,81
Juli	5.304	156							

b) Vervoer der voornaamste zware goederen. — Gezamenlijk verkeer (1).

TIJDVAK	Tons-kilom. (millioenen)	(duizenden tons)											Vervoer-de tons-kilom. (duizend.)
		Totaal	Landbouw- en voedingsproducten	Brandstoffen	Erten	Metaalwaren	Rouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der grootbedrijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooier, kleeding	Chemische en artsijnkundige producten	Nijverheidsvetten en oliën, petroleum, teer	Verschillende	
1942 Maandgemiddelde.	264	3.212	319	1.530	352	168	251	259	21	107	35	170	7.808
1943 Maandgemiddelde.	255	3.260	339	1.425	408	205	267	256	28	109	32	191	8.526
1943 Juni	276	3.503	142	1.583	419	249	314	407	17	131	31	210	7.708
Juli	298	3.740	192	1.620	520	222	315	411	15	157	36	252	8.024
Augustus	266	3.382	241	1.519	461	220	277	278	34	102	32	218	7.253
September	241	3.028	281	1.375	425	177	249	189	43	83	29	177	7.363
October	262	3.530	787	1.352	420	195	241	195	47	84	31	178	9.823
November	236	3.287	971	1.082	373	192	215	157	34	88	28	147	10.722
December	207	2.691	364	1.235	323	183	213	125	20	78	29	121	8.269
1944 Januari	196	2.435	200	951	302	215	224	171	26	116	28	202	7.307
Februari	202	2.355	205	1.020	314	190	198	134	20	95	28	151	7.245
Maart	217	2.576	229	1.094	372	208	208	148	22	102	27	166	8.353
April	102	1.252	164	483	235	65	109	65	9	41	10	70	7.249
Mei	35	570	62	352	34	19	50	16	1	10	4	22	6.080
Juni	35	619	52	430	22	32	31	19	2	12	4	15	6.232
Juli	57	999	116	622	28	69	59	28	3	38	6	30	7.001

(1) Militair vervoer niet inbegrepen.

BANKSTATISTIEKEN.

VOORNAAMSTE POSTEN DER WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE (millioenen franken).

85

	1941			1942			1943			1944						
	Gemiddelde jaarcijfers			Gemiddelde maandcijfers												
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	August.	31 Aug.							
ACTIVA																
Goud	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655	21.655			
Bankbiljet. en specie te leveren door de Banque de France	452	452	452	452	452	452	452	452	452	452	452	452	452			
Vorderingen in vreemde munt	49	45	45	46	46	47	47	47	47	47	47	47	47			
Buitenlandsche bankbiljetten en specie	986	925	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Emissiebank te Brussel	5.522	16.227	39.129	50.694	52.336	53.808	55.392	56.981	58.735	60.780	62.715	64.100	64.100			
Crediet aan het particuliere bedrijfsleven	699	608	608	892	895	614	694	837	396	272	346	556	556			
Crediet aan den Staat en de openb. lich.	11.971	17.945	14.217	11.282	11.474	12.171	11.998	11.126	13.587	14.626	14.866	14.001	14.001			
Overheidsfondsen	1.935	1.879	1.753	1.893	1.680	1.627	1.891	1.995	2.133	1.912	1.955	1.873	1.873			
PASSIVA																
Bankbiljetten in omloop	41.233	57.626	75.658	84.558	86.270	87.997	89.271	90.772	94.256	96.966	99.118	100.319	100.319			
Rekening-courantsaldi	1.438	1.396	1.439	1.580	1.484	1.590	2.074	1.536	1.971	1.985	2.122	1.571	1.571			

(1) Overgebracht op den staat van de Emissiebank te Brussel met ingang van 29 December 1942.

ALGEMEENE KWARTAALSTAAT DER BELGISCHE BANKEN (1)

Als gevolg van de omstandigheden, zijn in de hierna gepubliceerde staten de activa- en passiv-bestanddeelen van de bijhuizen en agentschappen gevestigd in het buitenland en in de Kolonie niet vervat.

(millioenen franken).

RUBRIEKEN	31 Dec. 1943	31 Maart 1944	30 Juni 1944	30 Sept. 1944
ACTIVA.				
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :				
Kas, Nationale Bank, Postrekening	2.318	2.680	3.093	1.420
Daggeld	431	434	423	185
Bankiers	2.748	2.797	2.817	2.000
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	427	496	440	245
Andero te innen waarden op korten termijn	352	436	436	324
Wissels	28.514	31.734	32.433	35.428
Prolongaties en voorschotten op effecten	483	428	404	300
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	52	76	48	51
Diverse debiteuren	4.919	4.741	4.588	3.942
Effecten	5.162	4.923	5.069	4.873
<i>a)</i> Belegde wettelijke reserve	132	133	140	138
<i>b)</i> Belgische overheidsfondsen	3.976	3.755	3.898	3.827
<i>c)</i> Buitenlandse overheidsfondsen	154	156	157	33
<i>d)</i> Bankaandelen	213	212	213	213
<i>e)</i> Andere fondsen	687	667	661	662
Diversen	199	130	135	157
Niet gestort kapitaal	27	24	24	24
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen</i> ..	45.632	48.899	49.910	49.558
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	5	5	5
Gebouwen	292	200	288	289
Participaties in de dochtermaatschappijen voor immobiliën	107	107	107	107
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	57	57	57	50
Materieel en meubilair	15	15	15	14
<i>Totaal vastgelegde middelen</i> ..	476	474	472	471
Algemeen totaal der activa ..	46.108	49.373	50.382	50.029
PASSIVA.				
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers	29	18	174	220
Daggeld	18	33	20	0,5
Bankiers	1.577	1.635	1.562	1.287
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	319	310	341	213
Geaccepteerde wissels	52	76	48	51
Andero te betalen waarden op kort termijn	492	446	457	346
Crediteuren wegens wissels ter incasso	276	226	244	225
Deposito's en crediteuren	39.451	42.649	43.578	43.631
<i>a)</i> Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	32.604	35.646	36.975	37.262
<i>b)</i> Op meer dan 30 dagen	6.847	7.003	6.603	6.369
Obligaties en kasbons	14	14	14	17
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	255	253	253	253
Diversen	682	773	675	833
<i>Totaal opvraagbaar</i> ..	43.165	46.433	47.367	47.077
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :				
Kapitaal	2.197	2.189	2.209	2.150
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	68	68	68	69
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	119	122	125	120
Beschikbare reserve	360	365	417	417
Reservefonds	199	196	196	196
<i>Totaal niet opvraagbaar</i> ..	2.943	2.940	3.015	2.952
Algemeen totaal der passiva ..	46.108	49.373	50.382	50.029

(1) Omloopssnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

INHOUDSTAFEL DER DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteeken « v » zijn als voorloopig te beschouwen.)

	Tab.		Tab.
GELDMARKT.		II. — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas..	31
I. — Discontovoet en rentestand voor beleeningen	2	a) Inlagen op particuliere spaar- boekjes;	
II. — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas.	
KAPITAALMARKT.		LOOP DER ZAKEN.	
I. — Noteeringen van enkele publieke fondsen	14	I. — Verrekeningskamers	35
II. — Maandindexcijfers van de Beurs te Brussel	15	II. — Postchèque- en giroverkeer	36
III. — Omzetten ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15	PRODUCTIE.	
IV. — Noteeringen en rendementen van de voornaamste obligatietypen	16	I. — Steenkoolmijnen en metaalbedrijven	55
V. — Kapitaaluitgiften in België en Bel- gisch-Congo	17	II. — Diverse producties	56
a) Retrospectief overzicht;		VERBRUIK.	
b) Detail der uigiften : Octo- ber 1944;		I. — Verbruikindexcijfers	65
c) Ingedeeld naar de belang- rijkheid van het kapitaal.		II. — Tabakverbruik	66
VI. — Overheidsleeningen	18	III. — Slachtingen in de 13 voornaamste slachthuizen van het land.....	67
VII. — Bankverrichtingen van het Gemeen- tecrediet	19	VERVOER.	
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20	Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	70
RIJKSFINANCIEN.		a) bedrijfontvangsten en -uitgaven;	
III. — Kwartaalstaat van het Fonds tot Del- ging der Rijksschuld	27	b) vervoer der voornaamste zware goe- deren. — Gezamenlijk verkeer.	
INKOMEN EN SPAREN.		Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen.	
I. — Rendement der Belgische naamlooze vennootschappen	30	BANKSTATISTIEKEN.	
a) Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Octo- ber 1944;		Voornaamste posten der weekstaten van de Nationale Bank van België	85
b) Retrospectief overzicht.		Algemeene kwartaalstaat der Belgische ban- ken	85

Abonnementsprijs per jaargang : *fr* 150 voor België.
fr 180 voor het buitenland.

Losse exemplaren : *fr* 12,50 voor België.
fr 15,— voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in hare boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.
